

OCTOBER 2013
Vol 104 No. 10
Issn 2166 - 9139
In English and Albanian

New York, NY
gazetadielli@gmail.com
www.gazetadielli.com
Price \$1.00

“Motrat Qiriazzi”, 20 vjet- porta që hap rrugën e suksesit të shqiptarëve në Amerikë

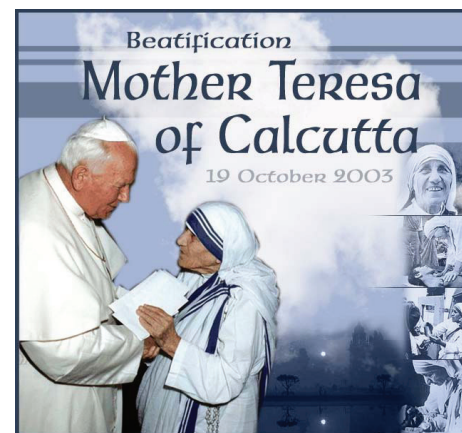

Me këtë mesazh në mendje të Nënë Terezës, shqiptares, humanitares më të madhe që ka njohur njerëzimi, shoqata e grave shqiptaro-amerikane “Motrat Qiriazzi” e ka vënë veten në shërbim të komunitetit për 20 vjet me radhë. Kjo shoqatë e cila filloi aktivitetin e saj si një grup shoqesh të bashkuara për të festuar ditëlindjet e fëmijve të tyre gjatë këtyre viteve ka prekur dhe ndryshuar jetën e shumë grave e fëmijve shqiptar. Ato kanë ndarë shqetësimet e tyre, frikën, shpresat dhe ëndrrat dhe kurrë nuk kishin menduar se një ditë mund të kenë një zë dhe të jenë në gjendje të bëjnë ndryshime në komunitetin e tyre. Për të festuar këto arritje e përpjekje ato dhe shumë mbështetës e bashkëpunëtor të kësaj organizate u mbledhën ditën e diel në datën 6 Tetor, në restorantin “Maestro’s” në Bronx në një mbrëmje jubilarë.

Mbrëmjen e hapi dhe e drejtoi, bashkëpunëtorja e kësaj organizate, gazetarja e njohur shqiptaro-amerikane e Fox News Lidia Curanaj.

(lexo ne faqe 18,20)

Nene Tereza-dhjetë vjetë lumturim

Nënë Tereza, për dashurinë e saj në veprim dhe në jetë të pa kushtëzuar për më të varfërit dhe më të harruarit e kësaj bote, mori lëvdata dhe çmime nga më të dalluarat e kësaj bote, përfshirë edhe Çmimin prestigjioz më të lartë botëror Nobel për Paqë. Gjatë jetës së saj dhe pas amshimit, për Nënë Terezën është shkruar dhe shkruhet gjithnjë aq shumë sa që është vështirë të shënohet diçka e re.

(lexo ne faqen 16)

Deputetja e parlamentit të Kosovës vizitoi Vatrën

Anëtari i Këshillit të Vatrës, biznesmeni i njohur dhe aktivisti Rrustem Gecaj dhuroi për gazetën Dielli 1000 dollarë.

Të mërkurën me 16 tetor 2013, deputetja e Parlamentit të Kosovës Teuta Haxhiu, e cila ndodhet për vizitë në Shtetet e Bashkuara të Amerikës, së bashku me bashkëshortin, vizituan Shtëpinë e Vatrës. Deputetja Haxhiu u prit nga editori i Gazetës DIELLI, Dalip Greca. Në takim mori pjesë edhe biznesmeni i njohur, anëtar i Këshillit të Vatrës z. Rrustem Gecaj si dhe dr. Hasan Ademaj, anëtar i Këshillit të Vatrës.

Deputetja Teuta Haxhiu tha se nuk mund të kthehej në Kosovë pa vizituar Shtëpinë e Vatrës Shqiptare, emrin e së cilës e kishte mësuar që në bangat e shkollës. Vatra, tha ajo, ma bëri një nder, kur më ftoi me rastin e 100 vjetorit të themelimit të saj në prillin e vitit të shkuar, por atë kohë veprimtaria ime parlamentare nuk më lejoi që të isha këtu dhe të festoja bashkë me vatanët.

(lexo ne faqen 4)

Nga Dalip Greca

Në Parlament, ku bëhen ligje demokratike, ka ende ish ministra të sistemit komunist. Ç'rëndësi ka nëse është diskutuar apo jo në Byronë Politike nga Ramiz Alia për skenarin e kalimit të pushtetit në duar të besuara? Komunistët edhe sot bëjnë ligjin. Ata gjende me shumicë edhe në pushtet edhe në partitë politike, -në pozitë po se po, por nuk mungojnë as në opozitë. Kjo është Katovica shqiptare, që duhet të na shqetësojë.

(Lexo ne faqe 2-3)

Dielli (The Sun)	Founders
<i>Owned and Published by</i>	Fan S. Noli & Faik Konica
The Panalbanian Federation of America, Vatra (The Hearth)	Agim Karagjozi Honorary President
Founded in Boston, MA, April 28, 1912	Honorary Members
ISSN 2166-9139 (Print)	Prof. Dr. Beqir Meta
2437 Southern Blvd., Bronx NY 10458	Prof. Dr. Jusuf Bajraktari
Tel 718 365 6930 Fax 718 365 6852	Ambasador Mal Berisha
Antarët e këshillit drejtues (Board Members)	Këshilli drejtues - Board of directors
Adrian Neritani	Kryesia - officers
Adriatik Spahiu	Kryetar: Dr. Gjon L. Buçaj
Agim Aliçkaj	Z/v kryetare: Agim Rexhaj
Ahmet Hoti	Asllan Bushati
Albert Perndocaj	Sekretare: Nazo Veliu
Alfons Grishaj	Z/v sekretar: Chris Kirka
Armin Zotaj	Arkatar: Marjan Cubi
Bashkim Musabelliu	Kryetarë të fondacioneve: Dr. Nexhat Kaliçi
Besim Malota	Prof. Mithat Gashi
Bukurosh Curre	Editor: Dalip Greca
Cezar Ndreu	Designer Hëzër Hajrullaaga
Deni Blloshmi	
Dine Dine	Këshilli i pleqsisë (Advisory board)
Dr. Elton Mara	Ahmet Giaffo
Dr. Hasan Ademaj	Bashkim Ahmeti
Dr. Skender Myrtezani	Esat Çoku
Eduard Dilo	Gjokë Deçkaj
Elmi Berisha	Hajdar Tonuzi
Ibrahim Kolari	Jim Wm Pandeli
Idriz Lamaj	Jonuz Ndreu
Ismer Mjeku	Lumo Tsungu
Kolec Ndoja	Muhamet Omari
Kujtim Qafa	Musli Mulosmanaj
Lek Mirakaj	Mustafë Elezi
Mehmet Kadriaj	Naum Prifti
Merita B. McCormack	Ndrec Gjergji
Nick Markola	Sejdi Hysenaj
Ramadan Gashi	Tonin Mirakaj
Ramiz Mujaj`	Uke Gjonbalaj
Robert Mirakaj	Zef Perndocaj
Rrustem Gecaj	
Sabit Bytyçi	
Sejdi Bytyçi	
Ylli Cakani	
Zef Balaj	
Zudi Karagjozi	

Editorial

Kjo është katovica shqiptare

Nga Dalip Greca

Udesh një deklaratë e politikanit të së majtës, Servet Pëllumbi, në intervistë me gazetarin Roland Qafoku në Channal One TV, që politika shqiptare dhe media bashkë me të, të nisin një furtunë në gotën e ujit.Pyetja shtrohet: Ka apo nuk ka Katovicë shqiptare? Ka apo nuk ka fjalim të Ramiz Alisë në Byronë Politike? Cilat janë pikat e takimit mes Katovicës Polake, ku Gorbaçovi lëshoi tezat e reja të orientimit të komunistëve në mbarë kampin e shpartalluar për t’u konvertuar dhe asaj çfarë ndodhi me Shqipërinë që pat deklaruar se nuk ishte as lindje as perëndim, dhe se nuk do ta tradhëtonte komunizmin.

Duke qenë se para 15 vitesh e kam botuar një koment-editorial në gazetën Republika, pas një dokumenti të servirur nga deputeti i atëherëshëm i Partisë Demokratike,Tomorr Malasi, ende sot nuk mund të pohoj se ai dokument ishte apo jo origjinal sepse nuk i kisha mundësitë e verifikimit.

Kur profesori i Filozofisë Marksiste-Leniniste, e risolli këtë përfolje në fokusin e medias, por pa përmendur atë ç’ka ishte shkruar 15 vite të shkuara, nuk mund të heshtja, dhe përmes gazetës Dielli online, i rikujtova profesorit se ai dokument që po pretendon se e servir për të parën herë, është servirur një herë 15 vite të shkuara. Shkrimi i Diellit u botua edhe në Tiranë në disa gazeta të përditshme. Pyetja që shtrova për Servet Pëllumbin ishte: Përse heshte atëherë dhe përse zgjodhe këtë kohë për të thënë atë që pretendon se “ zotëron dokumentin origjinal”? Përse nuk fole sa qe Ramiz Alia gjallë. Nëse kjo është e vërtetë, pra se Byroja Politike është mbledhë dhe Ramiz Alia ka dhënë udhëzimet e kalimit të butë dhe të kontrolluar nga socializmi në kapitalizëm, përse nuk dëshmojnë anëtarët e Byrosë Politike, derisa nuk kanë ikur të gjithë nga kjo botë! Ka ende ish anëtarë të Byrosë Politike gjallë, përse nuk shkon investigimi i gazetarëve deri tek ata?

24 vjet pasi qenka mbajtë ai fjalim, si nuk arritën historianët apo dhe politologët, që ta zbardhnin të vërtetën? Ka apo jo proces-verbale? Po pas 15 viteve, pasi u hodh kjo tezë në shtyp, pse s’pati reagime? Dyshimin e mosegzistencës e shton edhe fakti se dokumenti i servirur nuk ka numër protokolli, por vetëm shënimin “top secret” dhe vitin e mbledhjes së Byrosë Politike, 1989. Së paku ai dokument që më qe vënë mua në dispozicion, nuk e kishte datën.

Në emisionin e dytë që organizoi gazetari Roland Qafoku në Channal One TV, më ftoi dhe mua si pjesë e panelit të tij që të bëja një prononcim publik për atë ç’ka kishte ndodhë 15 vite të shkuara dhe çfarë mendoja unë për vërtetësinë e dokumentit të servirur. Pyetjes së tij nëse unë besoja apo jo në Katovicën Shqiptare, egziston apo jo një dokument origjinal; ka mbajtë apo jo një fjalim të atillë Ramiz Alia, iu përgjigja indirekt duke iu referuar një novele të shkrimtarit dhe gazetarit Filip Çakuli, botuar në shtypin lokal para rrëzimit të sistemit diktatorial. Në novelën e tij, Çakuli, lunate me paradoksin. Subjekti ndërtohej mbi këtë fabul: Sulltani ka thirrë në raport Skënderbeun. Pasi e lëvdon për trimëritë në beteja, që ia kanë ndritë faqen Perandorisë Osmane, parathotë se një ditë, ai, Skënderbeu, do të bëhej armiku i atij vetë, Sulltanit dhe Perandorisë; do të dredhonte nga beteja e Huniadit, do të merrte 300 kalorës, do të shkonte në fortesën e Krujës, do t’i priste kokën zotëruesit turk dhe do të bëhej zot i saj. Do të mblidhte Kuvendin e Lezhës, do të krijonte beslidhjen shqiptare dhe do të bashkonte rreth vetes të gjithë princat shqiptarë. Për 25 vjet, i kish thënë Sulltani, ti Skënderbej, do të jeshë kryezot i Shqipërisë dhe do t’i fitosh betejat dhe do t’i mposhtësh rrethimet tona duke triumfuar. Ti do të përdorësh strategjinë e qëndresës në kështjella, ku do të mbashë pak forca, dhe

një pjesë të forcave do ta fshehësh në pyje. Unë do të përdor nipin tënd, Hamzanë,si kalë Troje, i cili do të kundërvihet ty, unë do ta fitoj një betejë, por nuk do të mposht dot. Pas 25 vjetësh ti do të vdesësh nga ethet e malarjes dhe unë do ta ripushtoj Shqipërinë. Ne, turqit do të qëndrojmë 500 vjetë në Shqipëri si në shtëpinë tonë. Pas 500 vitesh, me 28 Nëntor 1912, një tjetër shqiptar, do të dalë nga oborri i Padishahut dhe do të shkojë në Vlorë për të shpallë Pavarësinë. Ai do të jetë Ismail Bej Qemali...

Kjo përbënte shkurtazi fabulën e novelës së Çakulit. Po ku qëndron pikëtakimi me Katovicën shqiptare dhe pasojat e saj? Pikëtakimi qëndron në dokumentimin me shkrim në paskohën e rrëfimit të ngjarjeve. Shkruhet pasi ato kanë ndodhë. Kështu dhe Katovica shqiptare që i referohet “dokumenti origjinal” i Pëllumbit apo ai që na seviri Tomorr Malasi,para 15 viteve, ka gjasa që të jetë sajuar pasi kanë ndodhë ngjarjet. Shkurt, ka gjasa që të jetë sajësë prej dikujt që kërkon kaos dhe tymnajë.

Ramiz Alia ka vdekë dhe në të gjallë të vet nuk e zuri në gojë Katovicën. Po të ishte e vërtetë ai do të mburrej me të dhe do ta shkruante në kujtimet e veta.Dy personazhet kryesorë, që lakohen si mbartës të pushtetit të mbikqyrur besueshmërisht, Sali Berisha dhe Fatos Nano, e kundërshtuan tezën e profesorit të Filozofisë. Berisha e quajti Katovicën e Pëllumbit, si përrallë nga e kaluara dhe vetë Servetin, bolshevikun e fundit, ndërsa Fatos Nano, që e mori Partinë Socialiste në mirëbesim nga Ramiz Alia, e ironizoi Katovicën e Servetit si “broçkullat e Pëllumbit”. Po ashtu ish sekretari personal i Ramiz Alisë, Guro Zeneli, dëshmoi se asgjë nuk ka ardhë nga Gorbaçovi dhe se asnjë mbledhje nuk ishte bërë në Byronë Politike, për kalimin e pushtetit sipas tezave të Gorbaçovit. Të gjitha këto ka gjasa të jenë të vërteta, por ç’rëndësi ka?

Në vështrimin tim nuk ka rëndësi fare nëse ka egzistuar apo jo një dokument i tillë. Është organizuar apo jo një mbledhje e Byrosë Politike, ku Ramiz Alia të ketë dhënë udhëzime që në fakt i gjejmë të materializuara sot në Shqipërinë e trazuar. Katovica është një dukuri e vendeve të Lindjes, ku klasa që kishte pushtetin përpiquej ta lëshonte atë përkohësisht me rënie të lirë, të runate kokën, dhe mundësisht gjithçka të realizohej pa viktima nga radhët e saj. Fakti se Katovica e Gorbaçovit ka ndodhë, askush nuk e mohon.Tezat, janë po ato që “dokumenti” i Katovicës shqiptare i vë në gojën e Ramiz Alisë.

Është e vërtetë se pluralizmi nisi me njerëz të besuar,janë të pakët ata që e kundërshtojnë këtë tezë. Hidhini një vështrim historisë 23 vjeçare të partive shqiptare dhe shihni se kush i ka udhëhequr ato.Tek të gjitha ka një skemë si nisje me porosi nga lart, diku me gjurmë të lexueshme, e diku jo. Po i referohemi vetëm njërës, Partisë Social Demokrate të ish Ministrit të Arsimit, Skënder Gjinushi. Lëvizjet e tij duket se janë të përlllogaritura dhe të inskenuara fort mirë: E dha dorëheqjen në ditët e shkurtit 1991, pasi kishte qenë tek gjuri i Ramiz Alisë në ditët e nxehta të grevës së studentëve. Më 20 shkurt u rrëzua busti i Enver Hoxhës, me 21 shkurt Gjinushi mblodhi Komisionin nismëtar në një nga zyrat e Pallatit të Kulturës të kryeqytetit, ku u vetëshpall me urdhër nga lartë, kryetar i Partisë Socialdemokrate. Një miku im, pjestar në atë takim, më ka treguar se gjithçka dukej e parapërgatitur. Paradite u mblodh komisioni, programi kishte qenë gati pa u themeluar partia, dhe nuk e kishin mbajtë të fshehtë autorin e atij programi, ishte Agim Popa, i njohur si teoricien i Komitetit Qendror të PPSH, (thonë se një pjesë e programeve të partive të reja kaluan nga duart e Sofokli Lazrit). Po në atë mbledhje të prirur nga Gjinushi, pjesmarrësit ishin njoftuar

Mbështeteni Dielli, Gazetën më të vjetër të Botës shqiptare, që vazhdon të botohet në SHBA prej 15 shkurtit 1909. Abonimi për një vit \$60. Për jashtë Amerikës \$100.00

Dërgoje Çekun në adresën: Vatra
2437 Southern BLVD
Bronx, NY 10469

The Pan - Albanian Federation of America

VATRA (THE HEARTH)

2437 SOUTHERN BOULEVARD, BRONX, NEW YORK 10458-6501

Phone: 718-365-6930 • Fax: 718-365-6852

THE NEWSPAPER
DIELLI

Deklaratë për zgjedhjet vendore në Kosovë

Kosova, në këto ditë, asht në valën e fushatës elektorale për votimet e 3 nandorit, kur populli do të zgjedhi bijt e bijat ma të përshtatshëm për të marrë në dorë pushtetin vendor.

Tue marrë parasyshë randësinë që kanë këto zgjedhje për jetën e qytetarëve dhe për të ardhmen e Kosovës, "Vatra" po ndjek me vemendje zhvillimin e fushatës dhe parashikimet për drejtimin që rezultatet do t'i japin jetës së shoqnisë kosovare.

Të shtymë nga dashunia për atë popull që aq shumë vuejti e sakrifikoi për lirinë dhe për të drejtën me vendosë vetë për fatin e vet, i urojmë fushatë të qetë e të pastër dhe fitore kandidatëve ma të mirë e ma të ndershëm.

Vota asht një ndër të drejtat themelore të njeriut, por asht edhe detyrë qytetare, prandëj të gjithë duhet t'a kryejnë këtë detyrë. Vota asht shprehja e ndërgjegjes, prandëj duhet përdorë për kandidatin ma të mirë. Ndërgjegjja nuk shitet as nuk blehet, përndryshej ndimon korrupsionin që ia ka nxanë frymën ekonomisë e përparimit dhe ka i hapë rrugën vorfnisë e dëshprimit.

Duhet dhanë hapsinë edhe të rijvet që janë ushqye me arsim e kulturë përendimore, prej nga Kosovës i ka ardhë ndimë e përkrahje në ditët ma të vështira.

Shtetit i përket të krijojë klimën e sigurisë, për mbarëvajtjen e fushatës dhe të procesit zgjedhor, kundër dhunës e kërcënimeve. Me zgjedhje të ndershme e të drejta, Kosova duhet të dëshmojë se ecë e sigurtë në rrugën e konsolidimit të shtetit ligjor dhe të integrimetvet.

Populli i Kosovës diji të tregojë nivelin e lartë të civilizimit me zgjedhje demokratike në kushtet e terrorit dhe, krahas me lëvizjen e guximshme për liri, krijoi i pari sistemin pluralist në hapsinën e Ballkanit. Kemi shpresë se edhe provën e këtyne zgjedhjeve do t'a kalojë me dinjitet e vendosmëni, për dobinë e një ardhmënie ma të mirë e ma të sigurtë, në frymën e amanetit t'atyne që për Kosovën e lirë e dhanë edhe jetën.

New York, 15 tetor 2013

Dielli online me 60 mije lexues

Gazeta Dielli në botimin online vazhdon të shtojë lexuesit e saj. Deri në këtë moment janë 60 mije shfletime. Në Dielli janë bërë më shumë se 4068 postime, mijëra komente.

Bashkëpunëtorët e Diellit nuk janë vetëm në Amerikë, por edhe nga trojet shqiptare, Shqipëri, Kosovë, Maqedoni, nga diaspora në Europë, Australi, përfshi dhe vendet skandinave. Vecojmë dhe falenderojmë nga trojet amtare ; Fahri Xharra, Arben Llalla, Behar Gjoka, Reshat Kripa, Gëzim Llojdia, Murat Gecaj, Vilhelme Vranari, Arian Kallco, Zyba Hysa, Drita Lushi, Albert Habazaj, Faik Krasniqi, Violeta Allmuca, Teuta Llalla, Fadil Lushi, Riza Lahi etj.

Falenderojmë dhe bashkëpunëtorët tanë në SHBA; Frank Shkreli, Ermira Babamusta,

Idriz Lamaj, Astrit Lulushi, Ilir Ikonimi, Beqir Sina, Raimonda Moisiu, Nick Markola, Yllka Filipi, Merita Bajraktari McCormack, Naum Prifti, Sali Bollati, Dalan Luzaj, Adnan Mehmeti, Mhill Velaj, Ramiz Mujaj, Thanasi Gjika, Rozi Theohari, Artan Haxhia, Pjeter Jaku, Hektor Zotaj, Prenjo Imeraj, Andrea Shundi, Illo Foto, Rasim Bebo, Julia Gjika, Carrie Hooper, Rita Saliu, Lek Gjoka, Keze Zylo etj. Nga bashkëpunëtorët e Zvicrës falenderojmë: Elida dhe Skënder Bucpapaj, Eugen Shehu, Agim Shehu, Gani Qarri, nga Australia, Fritz Radovani, nga Gjermani Neki Lulaj, Shaban Cakolli dhe shumë të tjerë. I falenderojmë të gjithë dhe presim bashkëpunime në Emailin: gazeta-dielli@gmail.com

Mesazh nga editori i Diellit

Të nderuar vatrane

E nderuar Kryesi e Vatrës

Të nderuar anëtarë të Këshillit të Vatrës

Të nderuar Kryetarë të Degëve të Vatrës

Ju njoftoj se Gazeta Dielli për numrin festiv të Festës së Flamurit, Pavarësisë së Shqipërisë, do të botojë një numër special me 28 Nëntor 2013. Jeni të lutur që të bashkëpunoni me editorin. Numri special do të sjellë atmosferën festive të Ditës së Flamurit, që vatrane të kanë në traditë tash e mot.

Do të dëshiroja sa më shumë bashkëpunim dhe sa më shumë kontribut me artikuj origjinal historik.

Po ashtu do t'u lutesha vatraneve pa përjashitim që ta shfrytëzojnë këtë numër special edhe për të bërë urime familjare, që vatrane të kahmotshtëm e kanë pasë traditë.

Një lutje të vecantë do t'ua drejtoja biznesmenëve vatrane, të cilët kanë rast, jo vetëm që të shprehin frymën patriotike përmes urimeve, por edhe të reklamojnë bizneset e tyre. Me këtë rast ndihmohet drejtëpërsëdrejti edhe Gazeta e Vatrës-"Dielli", që ndricon prej 104 vitesh, falë kontributit të vatraneve.

Një lutje e vecantë shkon për kryetarët dhe kryesitë e degëve, për t'ua përcjellë këtë mesazh anëtarëve të degëve të tyre. Vitin e shkuar një kontribut të cmueshëm dha dega

Editori me numrin e Diellit special të 100 vjetorit të Pavarësisë, 108 faqe

e Vatrës në Michigan, që porositi 10 faqe urime! Le të shpresojmë se këtë përvojë për këtë vit do ta ndjekin edhe degët e tjera.

Afati më i fundit për të dhënë porositë dhe për të rezervuar faqet është 15 Nëntor 2013.

Për vatrane do të ketë cmim të vecantë: Një Faqe më ngjyra vetëm \$300.00, një faqe bardh e zi, \$200.00. Ju duhet të dërgoni tekstin ose esencën e urimit dhe fotografi familjare, nëse doni. Porositë mund t'i jepen editorit përmes telefonit 1(917) 254-6103 ose përmes Emailit: gazetadielli@gmail.com osedalip.greca@gmail.com

Ju faleminderit!

Editori

se pasdite do të vinin nga rrethet 300 vetë, që do të ishin edhe firmëtarë të krijimit të Partisë. Një nga të nëntë themeluesit në atë takim, ishte ngritur dhe kishte guxuar të shtronte një pyetje: Po si u lajmëruan këta 300 vetë dhe kur? Ne po mblidhemi për të parën herë, apo jo?! Përgjigja ishte rrëshqitëse. Dhe pasdite të treqindët kishin ardhë edhe pse në bulevard ishin tanket, që ishin nxjerrë për të treguar forcën e pushtetit në rënie, mbledhja ishte bërë në godinën qendrore të Universitetit. Skenari flet vetë. Po partitë e tjera, si u krijuan me kryetarë të gatshëm? Ndoshta kjo nuk ka më rëndësi pas 23 vjetësh.

Mendoj se nuk ka nevojë që të debatohet gjatë, e lagu s'e lagu, ka apo jo dokument të Katovicës shqiptare, gjasat janë se ajo nuk egziston, por nga ana tjetër, Katovica shqiptare si fenomen, ka ndodhur. Ky është fakt sepse tezat e Gorbaçovit të hedhura në Katovicën Polake, janë të materializuara në Katovicën shqiptare, qoftë edhe rastësisht. Fatkeqsisht, në Shqipëri, demokracia ka mbetur e brishtë, e thyeshme, pushteti vazhdon dhe po i merr frymën shtetit. Për të marrë pushtet shkatërrohet shteti, nuk respektohen institucionet. Ëndrrat e studentëve kryengritës për ta parë vendin në Europë, është bërë tepër e largët dhe tranzicioni ka mbajtur peng integrimin. Marrja e ftesës si vend kandidat për në BE, kot serviret si sukses i politikës, kaq i tejzgatur, ai dëshmon dështimin e klasës politike, mungesën e kulturës demokratike, moskrijimin e klasës së politikanëve profesionistë, mungesën e qytetarisë të të bërit politikë, dominojnë sherrat në vend të dialogut, pozita dhe opozita flasin me njëra tjetrën si prapa gardhit, jo ballazi. Korrupsioni përbën plagën lënguse që po i zë frymën shoqërisë, militantizmi dhe nepotizmi, u kanë zënë vendin profesionistëve etj.

Shqipëria është ende në udhëkryq, pronarët janë mes katër rrugëve, vazhdon odisea

e kërkimit të pronava deri në Gjykatën Ndërkombëtare në Strasburg, të përndjekurit janë ende të pa integruar, nacionalizmi tradicional nuk ka mundur të ngrejë kokën dhe nuk ka përfaqësuar konkurrenca politik, partitë e djathta tradicionale, u copëzuan, ish komunistët u kthyen më shpejt se ç'pritej në kapitalistë, madje më shpejt se ç'pretendon-te Katovica. Shihni statistikën e Parlamentit shqiptar, në ç'krah janë më të pasurit? Janë tek e majta. Shtypi na ka servitur lista se ndër 10 deputetët më të pasur të Parlamentit Shqiptar, tetë janë të së majtës që zotërojnë miliona, ku kampioni socialist numëronte më shumë se 30 milionë Euro!

Katovica shqiptare ka dhe një tjetër tregues, përveç kthimit të komunistëve në kapitalistë të pasur; ata janë rikthyer edhe me plot pushtet politik absolut, pra kanë ruajtur dominionin udhëheqës. Shtypi flet se shumë pinjollë të ish KQ të Partisë së Punës të Shqipërisë dhe të Byrosë politike, vegjojnë në administratën e pushtetit qendror. Nga Ministria e Jashtme vjen shifra e 18 punonjësve të atillë! Lustracioni i përfolur ka mbetur në letër. Prona nuk ka shkuar tek i zoti. Të përndjekurit ende nuk kanë marrë hakun e krahëve të vet përveç kalvarit të mundimshëm të dënimeve. Dënimet e ish përgjegjësve të krimeve të komunizmit nuk është kryer. Ish pjestarët e nomenklaturës udhëheqëse janë në pushtet politik dhe atë ekzekutiv. Në Parlament, ku bëhen ligje demokratike, ka ende ish ministra të sistemit komunist. Ç'rëndësi ka nëse është diskutuar apo jo në Byronë Politike nga Ramiz Alia për skenarin e kalimit të pushtetit në duar të besuara? Komunistët edhe sot bëjnë ligjin. Ata gjende me shumicë edhe në pushtet edhe në partitë politike, -në pozitë po se po, por nuk mungojnë as në opozitë. Kjo është Katovica shqiptare, që duhet të na shqetësojë.

Kryetari i Vatrës priti një përfaqësi të bashkisë së Kamzës

Të premten me 11 shtator, kryetari i Federatës Panshqiptare të Amerikës "VATRA" Dr. Gjon Buçaj, priti një përfaqësi të Bashkisë së Kamzës, të cilët morën pjesë në një seminar pune që u zhvillua në Chikago. Ndër vizitat që bënë në një Nju Jork, përfaqësuesit e Bashkisë së Kamzës u ndalën edhe në Shtëpinë e Vatrës.

Përfaqësia e bashkisë së Kamzës përbëhej nga kryetari Xhelal Mziu, nga zv/kryetari i Bashkisë Vendim Demaj, Drejtori i Zyrës

së Arsimit Qemal Çejku, nga kryetari i Këshillit të Bashkisë Bilbil Bajraktari dhe sekretari i këshillit Sokol Ndreu.

Kryetari Buçaj u uroi mirëseardhjen mysafirëve të cilët e kanë vizituar dhe herë të tjera Shtëpinë e Vatrës. Ai i njohu ata me veprimtaritë e fundit të Federatës Vatra dhe u ndal në mënyrë të veçantë edhe në takimet e zhvilluara gjatë muajit shtator, kur në Nju Jork ishin të pranishëm delegacione nga vendlindja. Për të parën herë herë, tha Kryetari i Vatrës, një president i Shqipërisë, z. Bujar Nishani, vizitoi me 24 shtator Shtëpinë e Vatrës. Kjo do të mbetet një vizitë historike që do të regjistrohet në kronikën e shekullit të dytë të jetës së Vatrës, më e vjetra shoqatë në botën shqiptare, që ka hyrë në vitin e 102 të jetës së saj.

Kryetari Buçaj u ndal edhe në takimin që zhvilloi një përfaqësi e Vatrës me Kryeministrin e Shqipërisë Edi Rama me 26 shtator, që ishte një takim korrekt. Ne, tha Kryetari Buçaj, i dorëzuam Kryeministrin

një promemorje, ku nga njëra anë pasqyroheshin qëndrimet e Vatrës, porana tjetër edhe kërkesat e saj ndaj qeverisë në të mirë të Kombit shqiptar, të ish të përndjekurëve politikë, ish pronarëve, luftën për çështjen Kombëtare, luftë kundër korrupsionit etj.

Vatra do ta ndjekë në pozicion oponece konstruktive punën e Qeverisë dhe do të mbajë qëndrimet e saj.

Më pas dr. Buçaj foli për punën që po bën Vatra për shtimin e anëtarësisë së saj, ngritjen e degëve të reja dhe thithjen e elementëve intelektualë dhe brezit të ri në radhët e saj.

Kryetari i Bashkisë së Kamzës, z. Mziu falenderoi për pritjen e ngrohtë, që e kanë e gjetur gjithmonë tek vatanët. Ai tregoi për vizitën në SHBA dhe përfitimet nga seminari i përvitshëm, ku ata kanë qenë të ftuar. Më pas ai foli edhe për problematikën e Bashkisë së Kamzës, e cila për nga popullsia është e gjashta në Republikën e Shqipërisë. Ai shpallosi punën që ka bërë ai dhe stafi i

Bashkise në ndihmë të qytetarëve.

Kryetari i Vatrës dhe kryetari i Bashkisë së Kamzës shkëmbyen mendime rreth zgjedhjeve të fundit, qeverisjes së re të koalicionit të majtë, premtimeve të bujshme që u bënë gjatë fushatës nga kryeminsitridhe revanshi i tanishëm për ndërrimin e plotë të administratës, pa kritere profesionale, por sfond et plot politik, përfshi edhe policinë, apo administratën civile, ku janë bërë shpenzime të shumta për kualifikimin e saj, si nga Amerika ashtu edhe nga partnerët Europeanë. Fillimi nuk premtonte marrëdhënie normale të mazhorancës me opozitën, pasi Edi Rama, po provokon dhe nuk po bashkëpunon.

Në fund të vizitës përfaqësia e Kamzës bëri fotografi në mjediset e Vatrës, në bibliotekë, në muze dhe para Shtëpisë së Vatrës.

Përveç Kryetarit të Vatrës në takim ishin të pranishëm edhe: anëtari i kryesisë së Vatrës Marjan Cubi, Zef Përndocaj (Advisory board) si dhe Editori i Diellit Dalip Greca.

Deputetja e parlamentit të Kosovës vizitoi Vatrën

Anëtari i Këshillit të Vatrës, biznesmeni i njohur dhe aktivisti Rustem Gecaj dhuroi për gazetën Dielli 1000 dollarë.

Të mërkurën me 16 tetor 2013, deputetja e Parlamentit të Kosovës Teuta Haxhiu, e cila ndodhet për vizitë në Shtetet e Bashkuara të Amerikës, së bashku me bashkëshortin, vizituan Shtëpinë e Vatrës. Deputetja Haxhiu u prit nga editori i Gazetës DIELLI, Dalip Greca. Në takim mori pjesë edhe biznesmeni i njohur, anëtar i Këshillit të Vatrës z. Rustem Gecaj si dhe dr. Hasan Ademaj, anëtar i Këshillit të Vatrës.

Deputetja Teuta Haxhiu tha se nuk mund të kthehej në Kosovë pa vizituar Shtëpinë e Vatrës Shqiptare, emrin e së cilës e kishte mësuar që në bangat e shkollës. Vatra, tha ajo, ma bëri një nder, kur më ftoi me rastin e 100 vjetorit të themelimit të saj në prillin e vitit të shkuar, por atë kohë veprimtaria ime parlamentare nuk më lejoi që të isha këtu dhe të festoja bashkë me vatanët. Është një arsye më shumë kjo që më nxiti që të vizitoj Shtëpinë e Vatrës dhe t'i shpreh falenderimet e mia si deputete e Kosovës për çfarë ka bërë dhe bënë Vatra dhe vatanët për Kombin shqiptar.

Editori i Gazetës Dielli, u tregoi mysafirëve rrugën 101 vjeçare që ka përshkuar Vatra dhe rrugën 104 vjeçare që ka përshkuar gazeta e saj Dielli, më e vjetra gazetë e shqiptarëve në botim. Deputetja u ndal gjatë para dy fotografive, asaj të 4 korrikut 1918, ku Fan S Noli, në emër të Vatrës shqiptare, së bashku me udhëheqësit e shoqatave më të njohura të Kombeve në SHBA, u takua me Presidentin Wilson, i cili i premtoi Peshkop Nolit se do ta shpëronte Shqipërinë; fotografia tjetër, ku u ndal deputetja ishte ajo e përfaqësuesëve të diasporës shqiptare me presidentin Clinton dhe shtabin e mbrojtjes dhe Sigurisë para bombardimit të Kosovës.

-Është fat për ne, tha ajo, që Amerikën e kemi pasë dhe e kemi në krah në çastet më të vështira të egzistencës tonë kombëtare.

Më pas, përmes vizitës në ekspozitën "100

vitet e Vatrës në shërbim të Kombit", deputetja dhe mysafirët që e shoqëronin, u njohën me rrugën që ka përshkuar Vatra, që nga themelimi i saj më 28 Prill 1912 e deri në 100 vjetorin e festuar me madhësi nga shqiptarët e Amerikës dhe përfaqësues nga të gjitha trojet etnike, në praninë edhe të udhëheqësve fetarë të të gjithë besimeve, nga vendlindja dhe diaspora. Editori tregoi dokumentet origjinale të dy fushatave të mëdha që ka bërë Vatra në shërbim të Kombit, atë që nisi me 3 qershorit 1917, ku u mblodhën 150 mijë dollarë, dhe atë të Huasë Kombëtare të 1920-23, ku Vatanët dhuruan të gjitha kursimet e tyre dhe mbushën arkën e boshatisur të Qeverisë që kishte dalë nga Kongresi i Lushnjës. Të gjithë emrat e dhuruesëve të rreth 200 mijë dollarëve, ruhen në arkivin e Vatrës.

Vatra krenohet edhe me Bandën e saj muzikore dhe 200 Trupat vullnetare që shkuan nga Amerika në Shqipëri për të mbrojtur kufijtë jugorë të Shqipërisë dhe për të marrë pjesë në Luftën e Vlorës.

Në Bibliotekën e Vatrës, deputetja Teuta

Haxhiu u njoh me librat origjinal të Im Zot Nolit, të Faik Konicës dhe me fondin e pasur të letërsisë artistike dhe asaj dokumentare.

Në arkivin e Vatrës, deputetja u njoh me ekspozatë, ditare, libra-protokolli, formularë, regjistra, që nga viti 1910 dokumente të Shqoërisë Besa-Besën, si dhe dokumente origjinale të themelimit të Vatrës, 1912.

Pas vizitës deputetja Haxhiu i la mbresat e saj me shkrim në librin e Vatrës. Ndër të tjera ajo shkroi se ndjehej e privilegjuar që i ishte dhënë mundësia që të vizitonte Shtëpinë e Vatrës. Unë kam mendimin, shkroi deputetja, se ky është një thesar i çmuar i historisë sonë Kombëtare, të cilin duhet ta vizitojnë dhe ta prekin të gjithë shqiptarët që vijnë në Amerikë. Këtu pashë fotografi të para 100 viteve, dokumente 100 vjeçare, që janë ruajtur mjaft mirë. Përgëzime vatanëve për çfarë kanë bërë dhe bëjnë për Kombin!

Po kwtw ditw, anëtari i Këshillit të Vatrës, biznesmeni i njohur dhe aktivisti Rustem Gecaj dhuroi për gazetën Dielli 1000 dollarë. E falenderojmë. (Dielli)

Interview with albanian-american writer James Wm. Pandeli

“Albanians are the living museum of the world’s culture”

Interviewed by Raimonda Moisiu

The Pandeli family come from Korça & Devolli (his grandparents) to USA in 1904, 1911, 1917 and 1920 respectively. His father was born in Treni Devolli region, and came at 5 years on the day his mother was born in Philadelphia on 21 dec. 1920.

James Wm. Pandeli is a product of the Noli-Konitza generation in America. He graduated Univ. of Connecticut in 1966 in economics and California college of Law in 1975 with Jurist Doctor degree.

He published the book “Oh Albania, my poor Albania” in 1980, deciphering a part of Hesiod’s “genesis of the gods” c.700 b.c. (in Albanian language printing will take place 2 marche 2010 in Ferizaj, Kosova).

In this book you will enjoy learning about Cham, Geg, Lab & Tosk and the evolution of the Albanian people thanks in part to Hesiod -though he probably did not understand his own “genesis of the gods”. J. Pandeli was fortunate to analyze a new interpretation in Hesiod’s work as it applies to the pelasg-illyr-albanian people)- Oh Albania, my poor Albania:

The history of “Mother Albania“ from the beginning of time, the beginning of the world .

It says: James Pandeli is a product of Noli -Konitza? What do we know about the linkage between you and them?

My four grandparents were of the Fan Noli generation, arriving in the usa in 1904, 1911, 1917, 1920. My parents were married in the era of Faik Konitza in America, 1940. One grandfather left Albania at 12 years old in 1904 only to return to marry in 1911 and begin his family in Philadelphia, USA. The other grand father left Albania in 1884, at 9 years old and worked in mines in Egypt, Boulgaria, Turkey, and finally Russia. I have the Czar Nicholas gold coin dated 1898, the date of his probable return to Albania. Sometime after 1915, having built a home in Korca and already having two children, he left albania again-this time to go to America.

What was your first book?

My first and only book was “Oh Albania, my poor Albania”. In older age it was more productive to do essays.

What year was that?

1980

I didn’t realize you’d been publishing for that long.

Yes

How old were you when “Oh, Albania, my poor Albania”, was published?

36 years old

Writing what was inside of you rather than what you felt you should be writing?

A great desire to find the lost pelasg-illyr-albanian story. When very important analysis was made while reading “genesis of the gods” by Hesiod, 700 b.c., I realized what I had to do. Then I began exploring ideas about cham, geg, lab, tosk and ideas about the albanian identity from the time of pelasgians - and using dionysus (di-oun-sis) as a vehicle for the ideas. The unfolding analysis directed my writing. Rushit Ali Plaku of Konispol in 1972 encouraged the need to concentrate on the pelasg-illyrian past.

You have published your book, “Oh, Albania, my poor Albania”, in 1980, how did you managed to get it published?

I neither looked for nor trusted publishers or editors. For that matter university scholarship and doctorate research, in my thinking, could not be trusted to be presented on matters concerning the albanian story. This had to remain an albanian only, stricly albanian project. I published the book myself and filed copyright paperwork, complying with copyright laws. I brought four copies to the albanian mission to the U.N. On april 1,

1980 where I met one named Todi Rizo who probably was the security.

It has been said, that if the book “Oh, Albania, my poor Albania”, by James Wm. Pandeli proves to be true one day, it will be the greatest albanian history book ever written? Is this book based on true historical facts?

I understand what constitutes historical facts! If you are referring to published sources you have to wonder what is presented as ‘fact’. From the analysis of others about the albanian story I have little confidence nor do I accept as a basis the findings of most scholars concerning pelasg-illyr-albanian history. From one point of view they could never have imagined the depth of our existence having themselves relatively recent “jumped down from the trees”. When dealing with pre- history much is based on the fragments of history. Along with pottery found, there is a reasoning process and explanations that are difficult to prove inaccurate. Actually, we have to thank enemies because their thinking, their reasonings, have become so outrageous in their confiscation attempts of albanians and albanian lands that they exposed themselves and the weakness in their arguments. And with regard to the pre- history, they remain in a vacuum - empty space. Believe it or not the greeks suffer from this. Understand this, if all facts fail, the albanian DNA has been present, generation after generation. No one can come up with the facts of pre- history but by the clever and honest use of fragments, ancient names, words, early man’s perceptions to imagine a more likely version of the pre- history, a clearer picture of the evolving past. No other group has been able to match what appeared to be an impossible task - recover the pelasg-illyr-albanian past. Yes, it was suggested to me that if this book proves true it will be the greatest albanian history book ever written. What emerges is a new source heretofore not imagined because one false source built on another false source had served to establish truth that was in effect truth manufactured - that is truth without any considerations for the perceptions of pre-historic man or his language or the various fragments in history. This process of truth manufactured evolved over centuries while illyr-albanians were caught in the whirlwind of conquest and turmoil, first by rome, then byzantium, then by the ottomans and then by the instabilities of developing nation-states and the influx of foreign ethnic groups over these hundreds of years. Commercial movies provide ‘interesting facts’. imagine Alexander the Great, calling out to his illyrian troops “ti kanas, kala”. A very interesting fact in history is the recording by Hesiod of the birth of Aphrodite. The more probable story of the birth of Aphrodite is the version that I expressed in my book. Albanians of today realize that balances have to be made in their thinking, but that does not mean they have to capitulate.

Where did this book begin? Did you set out a mission on researching on albanian history or were you inspired by something else?

I always enjoyed reading about the history of the albanian people. What was written by others as well as what was written by albanians. My inspiration came from an inquisitive intellect. I balanced what I knew about the albanian people and myself as an albanian-american . It was in 1979, in the library in Ft. Lauderdale, Florida where I was reading Hesiod and making notes, when I asked myself “could it be that the ancients thought the beginning of the world took place by the Shkumbini river?”- when I asked myself “could it be that the ancients thought the beginning of the world took place by the Shkumbini river?”-

But how come you’re are able to produce a new interpretation in Hesiod’s work as it applies to the pelasg-illyr-albanian people?

Hesiod gave me this opportunity to be able to produce a new interpretation with his use

of concepts chaos; ge (gaea); er; and tartar in his “beginning of the world” story. I played with ideas. Example, we see kaos and ge... So why not cham and geg? At first it may not seem plausible, but as other ideas were considered, what at first appeared as a catalyst, it became more substantive when different thoughts were analyzed. What was very important was to keep faith in our ancestors’ creativity and just continue going through this maze, this unraveling process. It was some years later that I started with essays to clarify in my own thinking what needed to be reviewed and then the implications and i realized just how right my ideas were. This then (the study of the albanian race) opened some interesting thoughts about some aspects of this thing we call DNA. My intellect could not rest.

We know now, if proof is required in one phrase “almost impossible”, How would you interpret Geg, Lab & Tosk and the evolution of the Albanian People, to the skeptic academicians/historians?

The ‘almost impossible’ phrase came from me. The least important thing now as the result of my work and years gone by, are the skeptics, those that feed only on confiscation of people’s, lands and identity. Those days are gone in truth - but still attempts may continue. They are feeding! Don’t dignify the term anti-albanian academicians/historians. Anyone is welcome with ideas, even if anti-albanian. But the time to just be dishonest is over. Historians with good ideas should be welcome. For example, imagine how much greeks can learn about their past if they took my work seriously. Even the western scholars in europe and america could benifit. That would prove that so much in history that they created was wrong. So where is the scholarship? The same is true with slavs. Imagine all they could learn about their heritage in the russian ‘alps’ or ‘plains’ before they became puppets for those interested in Balkan conquests - even puppets to themselves and their people and then live with that as a cultural heritage? What skeptics? Those that are very jealous of albanian people and have become obviously so. They only look to Russia, not for cultural heritage but to be able to continue their feeding frenzy and actions in the Balkans. If you think I’m joking just review the greek economic turmoil. They are now feeding on themselves. sad for the supposed birthplace of western civilization. This will be true soon about America. The concepts cham, geg, tosk and lab have evolved from the earliest time in the Balkans, most probably in stories that evolved around the Shkumbini river as just beginning stories of primitive people. We cannot imagine this primitive time but we can reflect using the various ideas mentioned, fragments, perceptions, language - words and names that survived, always evolving.

That wisdom must come from somewhere though...

The wisdom comes from my life experiences from very early age. I realized that I had to achieve the highest education possible no matter what the cost.

In your writings, is that what you’re relating it to?

My intellect created the final product/productions. My perceptions have always been keen.

Where do you live?

Florida, USA

How would you interpret the current global economic crisis? Is another fiction or a painful reality?

Oh, it is a reality, but created by very old, clever people that only other, very old, clever people can understand and best analyze - old in the sense ancient people.

What are your sentiments on Kosovo & Albania?

My sentiments are the same as the strategy of Mother Albania, - Nena Shqipëria! As

James Wm. Pandeli

always in history, she displays her strength through the intellect and patriotism of the albanians of the Balkan’s, and maybe a few outside the Balkan’s as well.

Do you consider yourself albanian-albanian?

I am an albanian-american of the pelasg-illyr-albanian faith, spiritually speaking. Think about this comment seriously when reviewing current events, and mans’ capacity and spiritual interpretations on this one common home, planet mother earth. Don’t think first to be offended, but rather to edify - think spiritually in this truth what man/woman has not yet imagined. This is the importance of the discovery of the pelasg-illyr- albanian past in a wider sense because they have existed tens of thousands of years before man reached beyond his capacity to undertake spiritual thought beyond an appreciation of mother earth.

You said the inspiration comes by your albanian origin. Are your writings, essays heavily plotted or do they come from above, as it were? I get a sense that they do..

No. The inspiration does not come from “above”. that “above” comes from interpretations from other cultures, other people, other lesser capacities and abilities; people very much younger than pelasg-illyr-albanians. My work comes from the appreciation and respect of the ancestors - from their memory, their creativity and through their strength our survival.

Why do you write?

I think you can begin to sense why I write and now you might understand why I am able to sense so much of albanianism. I was very much in tune to albanian history and identity. If you cannot sense this, it is very much worth thinking about it when reading my work, my thoughts and discoveries now that they will be forever established in an albanian context as a source.

What are you writing now?

Now i am interested in writing about the american condition. A condition that I understand very well.

A massage for your albanian community?

Please remember the words of Muharrem Cerabregu: “Albanians are the living museum of the world’s culture”.

All I did was open the door to this understanding - in depth. The eagle has landed! Please also remember that I am always mindful of the sufferings of albanians in albania the last 50 years and also of the sufferings in Kosova and the rest of the Balkan’s. the younger generation has great potential and it is for us living in the free, industrial, productive west who have had opportunities to learn in depth, to share ourselves whenever possible to help albanians reach that higher plateau. That too is our kismet, and our DNA!

The DNA is an important concept when understanding the ethnic propensity to achieve the impossible.

Thanks a lot! Be honored and proud being albanian, Mr. James Wm. Pandeli

Interviewed by Raimonda Moisiu

Hartford CT USA.

European Commission recommends Albania for the status of EU candidate

The annual report on EU candidates gives hope also to Kosova as a “potential candidate” and recommends starting the negotiations with the newest country in Europe

In its annual report on EU candidates, the European Commission has signalled its readiness to resume talks with Turkey. It has also recommended putting Albania on track toward entering accession negotiations.

The European Commission released its assessment of and recommendations for countries seeking EU member status on Wednesday. The analysis was published as part of its yearly report “Enlargement Strategy and Main Challenges 2013-2014.”

Candidates or aspirants must comply with EU standards and rules in order to be considered. Commissioner Stefan Füle reiterated the importance of the EU’s criteria for taking on new countries.

“Enlargement continues to be one of the most effective EU policies,” Füle said in a statement.

“By addressing ‘fundamentals’ first – such as the fight against corruption, sound economic governance, freedom of expression and media, human rights and protection of minorities – it strengthens political and economic stability in the aspiring countries and the EU as a whole,” he said.

The EU is currently evaluating eight nations, most of which lie in the western Balkans, for their suitability as potential member states. Of those, five have received the status of candidate: Turkey, the former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro and Serbia.

Meanwhile, Albania, Bosnia and Herzegovina and Kosova (Kosovo) are considered “potential candidates.”

Good economic governance ‘essential’

In addition to its emphasis on human rights and fundamental freedoms, the Commission said in its press release on Wednesday that it had provided several proposals for ensuring sound economic policies in candidate countries.

“The global economic crisis has underlined the need for all countries to strengthen their economic governance and improve competitiveness.”

Negotiations with Turkey to resume

The European Commission focused in particular on Turkey and Albania in the assessment, indicating its desire for negotiations with various candidates to move forward.

The report criticized Turkey for “uncompromising stance in the face of dissent” and “excessive force” by police against protesters in the summer during a wave of mass demonstrations.

Prime Minister Recep Tayyip Erdogan’s democratic reform package for Turkey has raised the hopes of supporters and even opponents. Some feel the plan is meant only to elicit EU approval. That could still be a good thing. (17.09.2013)

However, it also noted some positive signs in Ankara, including judicial reforms and the commencement of a peace process with Kurdish groups in the country’s south east, and recommended that talks resume.

“The Commission underlines the importance for the EU to enhance its engagement with Turkey, so that it remains the benchmark for reforms in the country,” the European Commission said.

The recommendation did not prompt a positive reaction from the Turkish minister responsible for EU relations, Egemen Bagis, who said the long-drawn out negotiations had fatigued Turkey and caused interest in joining the EU to decrease among its citizens.

Albania to become candidate

The Commission in its report recommended that Albania receive the status of candidate, citing its progress in the fight against corruption and “smooth and orderly” elections earlier this year.

Albania applied for membership in 2009, but was only granted potential candidate status while it worked to improve its record fundamental rights.

The European Commission on Wednesday said the new status for Albania would be granted on the condition that it continued “to take action in the fight against organised crime and corruption.”

There was no immediate comment available from Tirana.

Room for improvement

The EU executive singled out Bosnia and Herzegovina for its disappointing performance, citing its failure to implement a European Court of Human Rights judgement prohibiting discrimination of citizens based on ethnicity.

“Results achieved so far by Bosnia and Herzegovina’s leaders remain below expectations,” said the commission.

Negotiations were recommended to move forward with candidates Macedonia, Montenegro, Serbia, as well as with potential candidate Kosova.

(Deutsche Welle)

Albania Asks Greece to End State of War

By Besar Likmeta

Greek deputy prime minister and FM Evangelos Venizelos | Photo by : AP

Greece should scrap a law dating back to 1940 so that the Albanian Cham minority who were expelled by Athens during World War II can claim back confiscated property, Bushati said at a joint conference with Venizelos on Monday.

He said that the scrapping of the war legislation “would allow the vindication of denied property rights in accordance with international law”.

“We have the political will and will invest the necessary human and professional capital to address inherited historical and current issues,” he added.

Venizelos said that Athens was not afraid to tackle historical issues but insisted that the war law between Albania and Greece was abolished through a decision by the Greek government in 1986.

“I don’t recognise the Cham issue but anyone who has a claim against Greece can go to the international human rights court in Strasbourg,” he said.

The law declaring a state of war between the two states, passed by Greece after Italian forces in Albania attacked Greece in October 1940, has never been abolished by the Greek parliament.

The Chams are a sub-group of Albanians who originally resided in the coastal Epirus region of northern Greece.

The Greek authorities expelled them after accusing them of collaborating with the German occupation.

About 250,000 Chams now live in Albania and another estimated 400,000 or so elsewhere, mostly in the US and Turkey.

Despite being granted Albanian citizenship in 1953, many Chams still regard themselves as refugees, unjustly stripped of their Greek citizenship.

Kosovo Opposition Continues PTK Sale Probe Quest

Kosovo opposition parties vow to press on with demands for an inquiry into the sale of the Post and Telecommunications of Kosovo despite their failure in parliament.

Ismet Beqiri, an MP from the opposition Democratic League of Kosovo, LDK, said the party would continue to seek a commission of inquiry into the privatisation of the PTK despite a setback in parliament.

He spoke after the Kosovo parliament failed to vote to set up an inquiry commission into the privatization because not enough MPs showed up for a vote.

The ruling Democratic Party of Kosovo and its coalition partner, the Alliance for a New Kosovo, both boycotted the session, depriving those who sought a vote of a quorum.

Only 45 lawmakers were present at the session, while 61 MPs are needed for a vote to take place.

Early this month, Beqiri moved to establish an inquiry, which would come up with a detailed report on the privatization of the PTK, with the backing of 40 lawmakers.

Visar Ymeri, an MP from the opposition Vetevendosje movement, said the drive for the probe would continue. “The government cannot stop the establishment of the

commission,” he said.

“This act of the government shows there is a lot to investigate in the privatization of the PTK, while they [ruling parties] have a lot of interest in hiding the truth behind the process,” Ymeri added.

“We won’t accept any other parliamentary session being held without having a vote first into this commission,” he added.

The government first took the decision to privatize the PTK in October 2008, but in June 2010 it decided to privatize only 75 per cent of the PTK’s assets.

After several delays, the government in April said that a German company, AXOS capital, in consortium with Najafi Companies LLC, had been selected to take over 75 per cent of PTK in return for 270 million euro.

Opposition parties and experts questioned the process, claiming irregularities had occurred.

Comments from Wall Street – Gold Standard

By Nick Markola, CIMA®

For centuries, long before the beginning of the recorded history, gold has been a sought-after precious metal for coinage, jewelry, and other arts. According to the Wikipedia definition, gold is a dense, soft, shiny, malleable, and ductile metal. It is a chemical element with the symbol Au and atomic number 79. In Latin Aurum means glow of sunrise. Others believe that it means shining dawn or glowing dawn. While true origin of the name or its factual meaning can be debated, the fact that gold has made a permanent place in some investor portfolios, or holdings of Central Banks globally isn't for much debate. Some investors have had gold in the portfolios for a long time but it appears as if the media coverage of gold has increased since the Great Recession of 2008 and early 2009. More recently, in the past few weeks, after years of steady positive returns, gold experienced a price decline not seen in the past 30 years. The double digit price decline left investors asking, is this a time to totally get out of gold, stay on the sidelines or buy.

Over the centuries, gold has been used for monetary exchange. Entries in Wikipedia explain that this was done either by issuance and recognition of gold coins or through gold convertible paper instruments by establishing gold standards in which the total value of issued money is represented in a store of gold reserves. The first gold coins of the

Grecian age were struck around 700 BC. European economies re-established the minting of gold as coinage during the thirteenth and fourteenth centuries. In fact, at the beginning of World War I, the warring nations, in order to inflate their currencies and finance the war, moved to a fractional gold standard. It was not until after World War II that gold was replaced by a system of convertible currency. This was done after the Bretton Woods Conference at Bretton Woods in New Hampshire in July of 1944.

For a long time, gold has been used as an investment, however storing it for investment purposes is a challenge. Many holders of gold store it in the form of a bullion (the word bullion originates from French which meant "boiling" or melting house) coins or bars. Typically, investors hold gold as a hedge against inflation or other market declines and economic disruptions. Gold is also widely used in jewelry. This is the part that many Albanians know well, especially the young brides. As we know, in some parts, the family's worth or status is measured by how much gold jewelry they lavish on a bride. For all the young grooms and their families, there was some good news around the 15th of this month. After rising six fold in the past 12 years, (yes, that is correct, gold rose six fold in the past 12 years) gold prices plunged 9.1% on April 15, 2013. This was the largest the largest drop in gold prices since 1983. Now the grooms and their families can save some money, with lower gold prices, in their quest to impress the bride, her family and all onlookers. Gold prices peaked and reached the all time high of \$1,921.15 an ounce in September 2011. Last week, the yellow metal tumbled to its 26-month low price of \$1,347.95. This is an approximately 30% drop in the price of gold from its peak, thus making it all more affordable for the young Albanian grooms to lavish and shower their brides with gold jewelry.

Many investors are scrambling how to interpret the recent decline in gold prices and are asking whether this is a good entry point or should they wait longer. Others that had not ventured in the yellow metal may have more questions about the recent price decline. One of the questions that may be on many investors and potential investors' minds is what triggered the decline in gold prices recently. We all know that

gold is a precious metal with a limited supply. According to GFMS Ltd. an independent precious metals consultant specializing in gold and based in London, only a 171,300 tons of gold have been mined in the entire human history. Gold supplies furthermore are limited and finite. The answer to the above question appears to be Cyprus. Cyprus was in the news in the past few months after they needed a financial bailout and depositors in their largest bank sustained large losses. There were subsequent reports The Central Bank of Cyprus may have to sell its gold reserves as part of the conditions to Europe's bailout of the island. It appears that some investors may have been nervous that such a move would push the gold prices down and they did not want to take a possible hit. Some believe that this led to a rush for the exit and a chain reaction that followed probably lead to the biggest drop in gold prices in 30 years. The end result was an approximately 30% price decline in gold from its peak in September 2011. Many Central Banks took a hit as the value of their gold reserves declined significantly. For example the Reserve Bank of India saw the value of its gold reserves drop from \$34 billion in September 2011 to \$24 billion last week.

It remains to be seen where gold prices go from current levels. Baron's reported that last week, hedge funds reduced by 8.2% their bets on lower gold prices, while they left the same their bets on a rally in gold prices. Some Central Banks have been vocal to argue that the drop in gold prices is a buying opportunity. However, it remains to be seen if they are putting their money where their mouth is, or whether they are just looking to support an increase in price of gold via their comments so the value of their gold reserves increases too. In any event, gold could be a diversifier in some investment portfolios. Doing your homework is key and the most important step. It is more important than playing the dangerous game of trying to predict prices. Before deciding whether you are a long term investor in gold, or just a speculator, take the time to do exhaustive homework. Who knows, the result may just surprise you.

* The writer is the Co-Founder of APEN and the President of Vatra Westchester Branch

Rrexhep Llaja, patrioti çam që nuk u preh dot në vendlindje, Çamëri

Dega e Vatrës në Jacksonville përkujton bashkëthemeluesin e degës

Nga Lek Gjoka

Jeta dhe vdekja shpesh herë qëndrojnë shumë afër njëri-tjetrit. Para pak javësh dega e Vatrës në Jacksonville Florida mori një lajm jo të mirë nga Tirana. Gjyshi siç e therrisnin të gjithë xha Regjepin kishtë ndërruar jete pa arritur të kthehej me në Florida. Pa arritur të ishte prezent në një vjetorin e themelimit të degës së Vatrës ku sebashku me bashkshorten e tij zonjën Aferdita Plaku e cila u zgjodh edhe në bordin drejtues ishin nismetaret e pare të themelimit të Vatrës në Jacksonville Florida.

Kush është patrioti Rexhep Llaja ?

Një çam i nderuar që lindi në Filat të Çamërisë dhe që u persekutua dy here edhe nga greket që e përzuam dhunshëm nga trojet e tij të lindjes, nga Çameria martire, por u përndoq edhe nga regjimi diktatorial komunist i Hoxhës.

Kaloi nëpër një kalvar të hidhur të vështirë jetësor. Sapo kishtë mbushur të trembëdhjetat shovinistat greke që u lëshuan me egërsinë e tyre mbi trojet etnike shqiptare të

Çamerisë nuk e kursyen as Rexhepin, familjen dhe fisin e tij dhe tere Çamërinë për arsien e vetme që ishin shqiptarë. I arrestuan dhe si i burgosën disa kohe i larguan forcerisht nga vendlidja, Filati, qyteti çam, ku u lind dhe u rrit xha Rexhepi. Por as në Shqipërinë amë nuk i priten ashtu sikur pret nëna bijtë e tij. Lufta e klasave dhe egërsia komuniste nuk kishin kufi. Si i arrestuan babain, Shuaip Llaja dhe vjeherrin Rexho Plaku nuk vonoi shumë dhe i erdhi rratha e egërsisë komuniste të hidhte kthetrat edhe mbi Rexhepin. E arrestuan dhe e burgosën për shtatë vite më radhe me akuzën e fabrikuar "për agjitacion dhe propagandë" kunder komunizmit. Me dhimbje në shpirt, plot lodhje kaloi ato vite vuajtje në burgun famekeq të Spaçit dhe në burgun e punës në Fishtë të Lezhës. Si doli nga burgu u mundua të ndërtonte një jetë me të mire sebashku me bashkshorten por hija e trishte e komunizmit e ndiqte nga pas pa ndalesë. Ulkonja komuniste vdiq në fillimet e vitit 91 dhe xha Rexhepi, sikur i mori një frymarrje tjetër jeta. Te pakten ishte i barabartë me të gjithë shqiptarët e tjere, por dhimbja i vazhdonte. Çameria martire ishte aneksuar përfundimisht në shtetin Grek dhe asnjë politikan shqiptar nuk e ngrinte zërin sikur duhej ndaj atij genocodi të tmerrshëm pas luftës së dytë botërore. Rexhep Llaja ishte nder nismetaret e pare në Tiranë në themelimin e shoqatës patriotike Çamëri, shoqatë që mbron interesat e çameve të persekutuar, që kerkon në rrugë shtetërore pasurinë e çameve që pa të drejtë i sekustruan nga shovinizmi grek.

Vitet askush s'i ndalon dot. Ashtu edhe largimin në amshin plot dhimbje të xha Rexhepit por përkujtimi është ai që ringjall historinë, kujtesën për brezin e baballarëve tanë që kaluan në një jetë të tere plot tallaze dhe vuajtje shpirtërore në diktaturën komuniste dhe u larguan nga kjo botë më plot dhimbje. Kështu edhe bashkshortja Aferdita Plaku dhe dega e Vatrës në Jacksonville Florida përkujtuan 40 ditëshin

e mungesës së xha Rexhepit në restorantin e biznesmenit shqiptar Leandro Canaj, antear i Vatrës. Zonja Aferdita duke falenderuar pjesmarresit dhe në vecanti miqtë e bashkëshortit, antaret e degës së Vatrës, foli shkurtimisht për kalvarin e dhimbjeve të saja dhe bashkshortit të saj në diktaturën komuniste. Edhe ajo ndihej shpirtërisht e brengosur sepse bashkshorti nuk arriti të prehej dot në vendlindje në Filatin e Çamerisë, ku prehen të parët e tij. Me pas, e mori fjalën zoti Adem Demneri, i cil u kërkoi pjesmarresve të mbajnë një minut heshtje. E mori fjalën edhe kryetari i degës së Vatrës në Jacksonville Florida, zoti Adriatik Spahiu. Pasi i shprehu familjes Llaja ngushellimet në emer të vatarneve të degës së Jacksonville, z. Spahiu, foli shkurtimisht për "Gjyshin" siç e quanin gjithmone vatraret e Jacksonvilles xha Rexhepin, foli për cilësitë e tij patriotike teper të spikatura ndaj Shqipërisë dhe Amerikës- ky shtet që ishte i bekuar nga vete Zoti -sikur thoshte gjithmone i ndjeri. I papërtuar, bujar dhe i sinqerte, fjale paket dhe dashamires e kujtojme dhe do ta kujtojme gjithmonë. Që në fillim sebashku me bashkshorten, zonjen e nderuar Aferdita Llaja (Plaku) iu bashkua Vatrës së madhe shqiptare të Nolit e Konices duke drejtuar edhe mbledhjen e pare të themelimit të degës para një viti. Sigurisht ndiej dhimbje që nuk arriti dot ta shijonte një vjetorin e themelimit të Vatrës por me bindje të plote ëndrren e tij të bashkimit të shqiptareve të Jacksonvilles do mundohemi ta bejme realitet, u shpreh Spahiu.

U prehtë në paqen e perjetshme shpirti i patriotit Rexhep Llaja dhe një ditë ëndrra për tu prehur eshtrat perjetesisht tëk të parët e tu në Filat të Çamërisë, u befte realitet pa mendur më gjate se Çamëria tani është pjese e shtetit Grek, por në ëndrrën Evropiane, i gjithë trualli i coptuar padrejtesisht nga fuqitë e mëdha i kombit shqiptar, do të jete një në Evropën e Bashkuar.

Urimi me kusht i Vatrës për qeverinë e re të Shqipërisë

Nga Hektor Zotaj
Dega e Vatrës në Washington DC

Takimi i përfaqësishë së Vatrës me Kryetarin e Qeverisë së re të Shqipërisë , dëshmon se ajo edhe pas 100 vjetësh është në duar të sigurta Kombëtare. Kryetari dr. Gjon Buçaj me shoqëruesit e tij gjeti mënyrën për të thënë me dinjitet, publikisht e zyrtarisht, qëndrimin e Vatrës: “Ju të njihen direkt me qëndrimet e Vatrës dhe me kërkesat që dëshirojnë vatrën të shohin të realizuara në Shqipëri.”- i tha kryetari i Vatrës Kryeministrit.

Kryetari i Vatrës bëri karakteristikën pa asnjë rezervë për qëndrimin e Opozitës në vitet e saj para ardhjes në pushtet. Ia numëroi të gjitha: Për zgjedhjet në 2009, për veprimet e dhunshme, për pengesat parlamentare në dëm të integritetit të Shqipërisë në NATO dhe në organizmat Europiane, si dhe vështirësitë e krijuara në fushat e jetës në Shqipëri e teprimet shumë të dëmshme.

Ai tërhoqi vëmendjen për gjestet jo Kombëtarelidhur me varrezat e okupatorëve të viteve të historisë, luftave antishqiptare.

Mesazhi i Vatrës ishte i qartë: “Bëj për Kombin që të të respektoj!”

Hidhe, Flake tej Komunistmin, shkaktarin e të këqiave katastrofike të Kombit në të gjithë egzistencën e tij.

Zbato drejtësinë njerëzore për të gjithë shqiptarët, duke dënuar krimin që ështëush-truar deri edhe mbi një shqiptar të vetëm.

Ktheji sot dhe jo mot, atë që ka pasur të tij ”PRONËN”, që iu konfiskua me dhunë e u dënua me burg.

Paguaj paranë e papaguar atyre që qenë në burgje e në internime, jo thjesht dëmshpërblimin për vitet e burgut, por për punën e bërë në fakt: me norma të matura e të regjistruar, për vagonat e nxjerra nga galeritë e mineraleve, qymyreve e zifteve, që po të mos plotësohej nga i burgosuri, vihej si në Spaç, tek “Shtylla e Turpit” me orë të tëra, dhe ky ndëshkim ishte në të gjitha minierat-burgje të Shqipërisë, ku komandonte partia.

Paguaj paranë e papaguar për volumet e dheut në kanalet për tharjen e kënetave të mëdha të Maliqit, të Myzeqesë, të Kakariqit e kudo tjetër. Për volumet e dheut në bërjen e tarrave në Lukovë, Sarandë, Ksamil,e në vende të tjera.

Burgu ngrihej mbi objektin që do ndërtohej.”Burgu i Sigurisë së lartë”, si burgu tipik i ndërtimit të Pallateve Agimi në qendër të Kryeqytetit ngjitur me famkeqin”Blloku i Udhëheqjes”,apo burgu i Uzinës së madhe-Superfosfati i Laçit.

Të gjitha veprat e mëdha industriale, blloqet e mëdha massive të ndërtesave në qytete e qendra të tjera , veprat tharëse e vaditëse, fabrikat ushtarake të prodhim-it të armëve, tunelet nënujore për Flotën Detare-Ushtarake në Porto-Palermo e nën Himarë, strehimet sekrete- Shkëmbore e tunelet e nëndheshme ”Për Byronë”, për kohën e “Sulmit Atomik”,në Malin e Dajtit e Policanit, ndërtimet bunkerëve në të gjithë Shqipërinë, janë bërë nga të burgosurit dhe bijtë e tyre të inkuadruar në brigada pune në ushtri. E ato, Qendrat më sekrete, nga persona të burgosur jo shumë të njohur të dënuar me vdekje, që ekzekutoheshin pasi mbaronte vepra –si rasti i Osman Rycit nga Larushku i Fushë-Krujës.

Volumi i veprave me investime nga të burgosurit është më i madh nga e gjithë puna e bërë nga “Klasa punëtore e fshatarësia punonjëse” në vitet e partisë.

Kjo është “Puna e Papaguar”-është “Hua Shtetërore” tipike , e pa kthyer nga shteti kriminel komunist. Vendi këtë ia ka borxhpunëbërësëve-të burgosurëve dhe të internuarëve.

Të rikonstruktohen financat dhe Ekonomai e Shtetit për të shlyer borxhin, huanë shtetërore , zgjidhje tjetër nuk ka.

Le të varfërohet vendi për ca kohë. Gjermania edhe sot paguan reperacione lufte. Të ndërtojë edhe vendi ynë blloqe pallatesh për strehimin e të burgosurve. Ua ka borxh! Të barazohet disi jeta e pastaj të hyhet në Bashkimin European.

Të burgosurit nuk kanë nevojë për paramëshire. Ata duan Pronën –Paranë-Strehimin, që i kanë të tyre, që i kanë ndërtuar me duart e tyre, jashtë burgut dhe në burg.

Ata nuk e duan, dhe nuk e pranojnë, faljen e kriminelëve-komunistë dhe lëpirësve të tyre. Ata e ndjejnë veten heronj, ashtu si dhe të internuarit, dhe ata janë vërtetë heronj; janë heronj të rezistencës, antikomuniste, heronj të luftës brenda vendit me okupatorët e vendit.

Qeveria e mëparshme bëri sa munda, pati kritika , bile dhe përplasje. Por ajo bëri dhe vepra të rëndësishme të gjithanshme, që vendi i gëzon sot, e bashkë me të dhe të burgosurit politik.

Po ju, qeveritarë të rinj të etërve të vjetër, do të bëni përpara, në vendnumëro, apo PRAPA, TEK KUSHTRIMI I TË PARËVË?

Mosbërja, shkakton akumulime , maisje, që çojnë në shtërzime e shpërthime të mëdha që i kushtojnë vendit dhe Kombit.

Është koha që t’i hapet rruga dinjitetit të tyre që mbahet akoma bllokuar me anë të urrejtjes së Luftës së Klasave, që ende vazhdon.

Martin Luterking ka thënë:”Një shuplakë e dhënë edhe mbi një individ , ashtë një shuplakë për të gjithë njerëzimin.”

Komunizmi nuk dha “një shuplakë” në Shqipëri. Ai bëri shumë e shumë krime. Ai bëri krimemasive ndaj një klase ndaj një klase të tërë – që e quajti”reaksionare”, “pronare”, “tregtare”, “intelektualë borgjezë të arsimuar në Perëndim”, “tradhëtarë”, “deviatorë”, “agjentë”, “puçistë”,mikrob-orgjezë”, “kapitalistë”, “me lakra në kokë”, “me çfaqje të huaja”, “art e artistë dekadentë”...

Kur vetë komunizmi me ”ndryshimin e kushteve historike”!!! i ka hyrë kësaj jete në vrullin e tij karakteristik revolucionar , duke u arsimuar vetë në Perëndim, duke lakmuar edhe Master degree”,tituj shkencor të trashëguar”pronarë”, “tregtarë”, “bankierë”, “Monopole Biznese” me lidhje Kombëtare e Ndërkombëtare, me “kapitale të mëdha”,me “art dekadent” me çfaqje të huaja në veshje, paraqitje e jetë mondane, me jetë të çfrenuar, me arrogancë e prepotencë....Në emër të të cilave po Ky Komunisti Bëri KRIMIN e madh në 50 Vjet-Ai mbetet i “Kllasës” edhe sot, e këtë e pretendon hapur me urrejtje për Klasën tjetër:

- JO, kurrë pajtim të shqiptarëve me”Kllasa” – siç e la KOMUNIZMI!

- Zëri i VATRËS thërret:- JO-KLLASA,- por KOMBI!

Është një plus i madh të kesh model Abraham Linkolnin, por emblema e tij është “Shpëtimtari i Kombit” amerikan.

-Po ti?- Kombi nuk bashkohet vetëm me Klube sportive, e grupe folklorike. Ai ka nevojë për “Zë të Fortë”, për Bashkimin e tërë territoreve tona-territoreve shqiptare në një të vetëm, siç thotë figura e shquar e Vatrës Peter Prifti në studimin për Kombin.

Linkoln i shpalli luftë skllavërisë me shtetasit e tij dhe e hoqi atë me gjak e sakrifica të mëdha.

- Po Ti?- Skllavëria e Kuqe në Shqipëri, skllavëria e Klasave, 100 vjet më vonëqë shumë më e tmerrshme se ajo e racës së bardhë karshi racës së zezë. Kukluskiani i paligjshëm vriste të ziun apo të zezën, kurse skllavopronarët komunistë, zhduknin gjenerata deri në katër breza, deri edhe për martesat e

Pamje nga takimi mes përfaqësishë së Vatrës dhe Kreyminstrit Rama më 26 shtator 2013

pëlqyera prej tyre.

Është plus i madh të kesh për model Tony Blair-por ai- goditi ushtarakisht genocidin e një Kombi kundër një Kombi tjetër, atë Serb kundër atij Shqiptar.

- Po ti? - Genocidin brenda kombit në Shqipëri e godet apo e përkëdhel?

- Në ç’pozicion qëndron Qeveria e re me genocidin dhe me pjesën Viktimë të Kombit?

Tony Blair dhe Presidentët e fundit të SHBA i shëtrnguan dorën si burri i shtetit- burrit të shtetit Ibrahim Rugovës e Azem Hajdarit. PO TI?

Që në shenjat e para Kombi të pyet:- Për ku je nisur, o Kapedan? Ule tonin,-thyeje

shkopin-Vërtet, vërtet, vërtetë beson tek ajo thënia popullore ”Bëmë baba të të ngjaj”?

Epokën e “mendjeve të ndritura” dhe e “trimave të fortë”të mbrojtur nga radhë tankesh , Perëndimi e mbylli në vitin 1945-e nisiepokë të re, ”Epokën e Njeriut të Mirë”.

PO NE?

Ne goditën në fillim të viteve ’90, por nuk e shkundëm plotësisht atë, po valë-valë e me hope.

Të lashtët tanë kalin e mbathnin tek Hani apo n’udhë e sipër ku t’i zinte hera.

Atë bëri edhe VATRA në takim me Kryeministrin.

Flamur Husaj në krye të ansamblit “Rugova”

Nga Ramiz Mujaj

Me 21 shtator 2013 janë kryer zgjedhjet e reja të Ansamblit ”Rugova” në Neë York. Mbledhja që u organizua me këtë rast ishte thirrur nga kryetari i Shoqatës “Rugova”, Adem Muriqi. Në zyrat e shoqatës në “Arthur Avenue” përveç kryesisë kishin ardhë edhe pjestarët e Ansamblit, instrumentistë, valltarë e këngëtarë. Kryetari i mëprashëm i Ansamblit”Rugova” Sylë Nikqi dha dorëheqjen. Ai u përgëzua nga pjesmarrësit në takim, nga kryesia e Shoqatës dhe pjestarët e Ansamblit për kontributin që ka dhënë deri tani në krye të Ansamblit. Në adresë të tij u thanë fjalë përgëzuese në drejtim të organizimit të Ansamblit, koncerteve të dhëna në komunitet, dhe rezultateve që ai ka arritë, duke qenë ndër më të mirët në komunitetin shqiptar. Po ashtu u vlerësua lidhja mes Ansamblit dhe Shoqatës”Rugova”, ku merita i takon drejtuesit Nikqi.

Pas dorëheqjes së ish drejtuesit të Ansamblit, u hodhën për diskutim disa kandidatura të reja, por u vlerësua njëzëri kandidatura e Flamur Husaj, i cili do të jetë drejtuesi i ri i Ansamblit”Rugova”. Zoti Husaj ka fituar besimin e shumicës për të qenë në krye të Ansamblit për shkak të

kontributit të deritanishëm dhe aktivizimit të tij cilësor dhe të përhershëm në Ansambël. Diskutantët kërkuar që ashtu si deri tani, të ketë një lidhje të ndërsjelltë mes Ansamblit dhe Shoqatës Rugova.

Pas marrjes së votbesimit kryetari i ri i Ansamblit, z.Flamur Husaj, paraqiti listën e bashkëpunëtorëve të tij, të cilët do ta ndihmojnë në drejtimin e Ansamblit. Ata janë: Hilmi Mujaj, ndihmës i kryetarit si dhe: Avdi Dakaj, Zeqir Lajqi, ndërsa Idriz Celaj, do të jetë drejtuesi i dramës pranë Ansamblit Rugova.

***Zëdhënësi i Ansamblit”RUGOVA”**

DEGA E VATRËS NË JACKSONVILLE FESTON ME YJET E KËNGËS

Dega e Vatrës në Jacksonville Florida feston një vjetorin e krijimit të saj dhe 101 vjetorin e Pavarsisë së Shqipërisë ndaj ditën e Shtunë me 23 Nëntor 2013 i fton të gjithë shqiptarët e Floridës në festimin e këtyre dy festave nën moton: “Le të Bashkohemi” e të Festojmë Sëbashku” !

Ky aktivitet organizohet në Marriott Hotel në adresën : 4670 Salisbury Road Jacksonville, Florida 32256 USA

Marrin pjesë yjet e këngës popullore shqiptare enkas për këtë ditë festive

Këngëtarja: IRMA LIBOHOVA

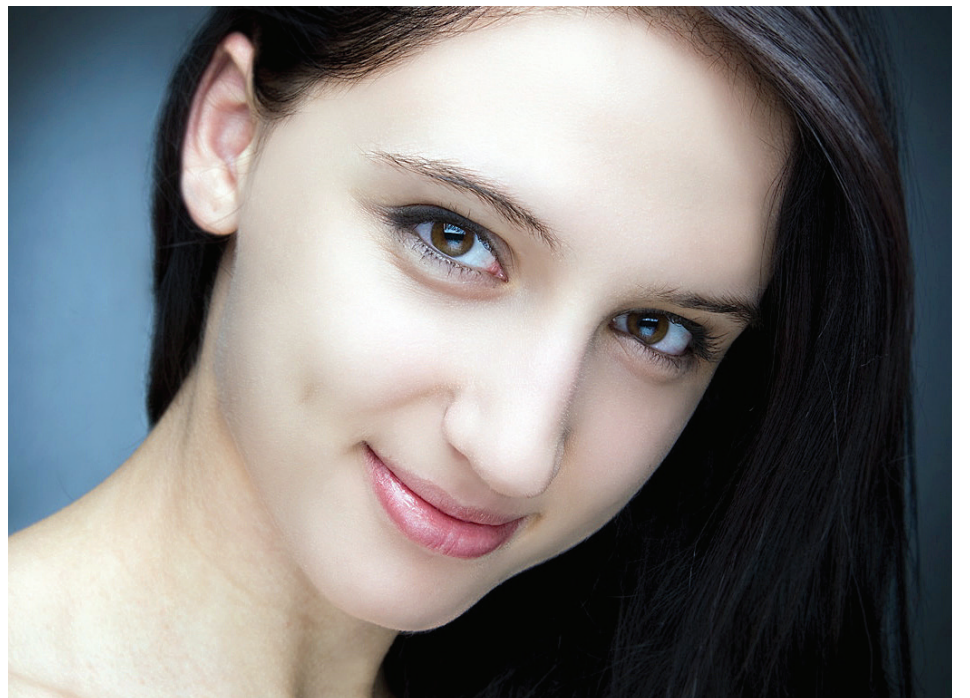
Këngëtar : PETRIT LULO

Të shoqëruar nga Klarinisti i talentuar NOKJA i BERATIT dhe Organisti ALBAN HOXHA.

Cmimi i biletës për person është 70\$ ku janë të përfshirë ushqimi dhe pijet.

Bëni rezervimet e biletave sa më parë duke kontaktuar në 904-520-2291.

Esmiana Jani was destined to dance

By Kristen Krynski

Imagine realizing in a single moment what you are destined to do for the rest of your life, especially at a young age. At 15-years-old, Esmiana Jani performed one of her favorite solos as the Disney classic princess, Sleeping Beauty. During that performance, Jani realized onstage, “This is what I want to do for the rest of my life.”

Now 20-years-old, Jani has been dancing for 15 years. She was born in Albania, but moved to Greece at age five. It was at that age when Jani first looked into ballet. She said, “As a baby, I walked on my tippy-toes; I never used my heels. A woman stopped my mom in a park and asked if I did ballet because I was walking on my toes. That gave my mom the idea to start ballet, and ever since, I loved it.”

Around the age of eight, Jani came to Broomall where she attended school while continuing dance. She worked in Media at the Academy of International Ballet with Denis Gronostayskiy and Anastasia Babayev for 10 years.

Jani has been in about 70 performances throughout her dancing career. She has taken Modern and Jazz dance. Jani said, “I like all types of dancing, but ballet is my favorite.” Two years ago, Jani was invited to perform

with the Washington Ballet Studio Company in Washington, D.C. She has been in about 25 of their performances.

Started in 1944, the Studio Company emerged from the Washington School of Ballet and is currently directed by Septime Webre. The company focuses on classical ballet training.

Jani shares that she became a part of this company two years ago while performing in a ballet competition in Orlando. She was scouted out during her competition where she was told to take master classes at the studio and she was given a studio contract.

Since joining the studio company, Jani said, “Every studio member inspires me every day. I always get inspiration from watching colleagues and it inspires me to work harder and try new things.” Jani also shares that an idol from when she was young was the Russian dancer Svetlana Zakharova.

Being a part of the studio company, Jani said she was most looking forward to the new experience. “I had never been in a studio company. I was looking forward to trying new ballets and dancing with a huge group of dancers. I love being onstage and I look forward to every moment of every day.”

In her third season, Jani and the other dancers in the studio are currently working on “Giselle.”

Professional dance has changed Jani’s life in many ways. She said, “It’s very different than when I was a student in Philadelphia because she never stops learning.” Jani shares that she has learned to work more with her core as well as a lot of musicality, counts, choreographers from around the world and new people in and out of the company. Jani said, “There is nothing I regret or will ever regret.” She said that being a professional meant she had to give up going out with her friends because she’d go to ballet after class instead. But she said this was, “never a sacrifice,” as she loves what she does.

Before every dance, Jani says she gets a rush. She has very different feelings depending on the ballets and dance. “I become the character in every way possible,” she said, “when I’m onstage, I’m living the stories. I’ve felt many feelings: sad, depressed, excited, nervous, all depending on the character I’m playing.”

As a dedicated dancer, Jani works from 9:30 a.m. to 6 p.m. Monday through Friday all year round. She stresses, “You can’t take off when it comes to ballet. Two days off feels

like a week. If you take too much time off, it’s like starting all over again.” All of this dance work, Jani said, taught her to mature very fast. Choosing her future job at a young age, she said that she had to listen and take criticism and use it to her advantage. “I like to think it made me a stronger person in general, not just in dance,” she said. She shares that the hardest part is trying to perfect a ballet, which takes several rehearsals and practices. After everything, she said, “The ending when you’re onstage is the reward every dancer feels for their hard work.”

Jani’s favorite dance and role to perform has been “The Black Swan.” She has done it many times and each time she loved it.

In the future, Jani hopes to become part of the Washington Ballet Company and travel the world. She hopes to meet new dancers and work with different choreographers and directors. Her dream is to perform the whole ballet of “Swan Lake.” She has done certain acts, but never the full ballet.

When Jani isn’t dancing, she enjoys biking, walking around, and hanging out with her friends and family. She shares, “My hobby is my job and I love my job.”

Akuzë gjenocidi për krimet komuniste në Rumani

Nëqoftse e kaluara nuk gjykohet për krimet dhe brutalitetin e regjimeve komuniste, atëherë historia do të përsëritet.

Nga Frank Shkreli

Gjatë dy dekadave të fundit, shtetet ish-komuniste të Europës Lindore dhe të ish-Bashkimit Sovjetik, dikush më shumë e dikush më pak, e disa prej tyre aspak, janë përpjekur që të përballen me krimet dhe me abuzimet e të drejtave të njeriut, që ishin karakteristikë e jetës së përditëshme të regjimeve komuniste për pothuaj 50-vjetë. Megjithëse ky proces ndryshon nga vendi në vend, në përgjithësi shtetet ish-komuniste janë përpjekur të zbatojnë një sistem drejtësie që të mundësonte, që këto shoqëri të përballeshin me të kaluarën e tyre tragjike komuniste, duke mare vendime për ligjet e lustracionit, ndalimin për të marrë pjesë në jetën politike të ish-zyrtarëve komunistë dhe të ish-zyrtarëve të policisë sekrete të shteteve komuniste, përfshirë edhe spiunët. Disa vende kanë hapur të gjitha dosjet duke bërë të mundur që qytetarët e thjeshtë të mund të shikojnë arkivat dhe informatat e mbledhura për ta nga ish-sigurimi i shtetit komunist. Ky proces i përballimit me krimet e regjimeve komuniste në shumë vende ka përfshirë gjyqe dhe procedura ligjore kundër ish-zyrtarëve komunistë dhe ish-agjentëve të sigurimit të shtetit, të cilët dyshohet se kanë kryer krime kundër njerëzimit dhe brutalisht kanë dhunuar dhe kanë shkelur të drejtat bazë të njeriut, të bashk-kombasve dhe bashk-qytetarëve të tyre. Kohët e fundit media amerikane dhe ajo rumune dhe europiane, përfshirë media të njohura si gazeta Nju Jork Tajms, kanë shkruar për vendimin e prokurorëve rumunë të cilët kohët e fundit njoftuan vendimin për të akuzuar zyrtarisht për kryerje gjenocidi, një komandant të burgjeve të regjimit komunist rumun. Prokurorët rumunë kanë akuzuar ish-komandantin Aleksandru Visinescu për krimet që sipas dëshmitarëve ai ka bërë kur ishte përgjegjës i burgut famëkeq Ramnicu Sarat, nga viti 1956 -1963. Thuhet se në atë burg mbaheshin kundërshtarët më të

dalluar politikë të regjimit komunist rumun, përfshirë elitën politike para- komuniste të Rumanisë si dhe intelektualët dhe klerikët më të njohur të vendit. Siç duket, këjo masë nga prokurorët rumunë është një përpjekje serioze nga ana e autoriteteve rumune për tu përballur me të kaluarën komuniste të vendit të tyre, duke sjellur para drejtësisë ish-komandantët e burgjeve, të cilët mundësuan qendrimin në fuqi të një prej regjimeve më brutale në Europën Lindore.

Akuza për gjenocid, është një akuzë e rëndë, pasi gjenocidi përcaktohet nga Kombet e Bashkuara si një krim ndërkombëtar, dhe si një “akt që kryhet me qëllim të për zhdukur në terësi, ose pjesërisht një grup kombëtar, etnik, racial ose fetar”. Ish komandanti i burgjeve të regjimit komunist rumun, Aleksandru Visinescu është personi i dytë në Rumani që mban mbi shpatulla akuzën e gjenocidit, pas ish-diktatorit komunist rumun Nikolai Çausesku dhe bashkshortes së tij, të cilët u gjykuan dhe u ekzekutuan në vitin 1989. Prokurorët rumunë, në deklaratën për median, janë shprehur se Visinescu, si komandant i burgut Ramnicu Sarat, i trajtonte aq barbarisht të burgosurit politikë sa trajtimi i tyre shtazarak kishte për qëllim zhdukjen fizike të kundërshtarëve politikë të regjimit komunist.

Ishte Instituti Rumun për Hetimin e Krimeve të Komunizmit dhe të Kujtimit të të Mëguarve Rumunë, një organ qeveritar, ai që mbledhi provat kundër Visinescu-t dhe bëri një listë që përfshinë emërat e të pakën 35 ish-zyrtarëve komunistë, të cilët instituti në fjalë i akuzon ata për shkelje të të drejtave të njeriut dhe abuzime e krime të tjera. Instituti qeveritar për Hetimin e Krimeve të Komunizmit në Rumani, në një prononcim për median tha se, “mirëpret këtë vendim historik (të Prokurorisë rumune) duke nënvijuar njëkohësisht vedosmërinë e tij për të vazhduar përpjekjet për identifikimin e të gjithë atyre që janë përgjegjës për abuzime dhe krime të rënda politike gjatë periudhës komuniste.” Duke thënë se ky vendim është historik jo vetëm për Institutin që ai kryeson por edhe për të gjithë shoqërinë rumune, Presidenti i Institutit Andrei

Krimet e diktaturës komuniste në Shqipëri janë të pandëshkuara

Muraru u shpreh për median se, “Këjo është hera e parë që një ish-nëpunës i sistemit të burgjeve komuniste akuzohet për gjenocid, për krimet politike dhe abuzimet e bëra gjatë regjimit komunist.” Ai shtoi se akuza kundër ish-komandantit të burgut famëkeq Ramnicu Sarat, Aleksandër Visinecu-t, “përbën një pikë-këthesë në zhvillimin dhe dënimin e krimeve të regjimit komunist”, në vendin e tij.

Para një jave, gazeta Nju Jork Tajms në një artikull të gjatë në faqen e pare, tha se akuza zyrtare kundër ish-komandantit të burgut Visinescu ka shtuar shpresat se më në fund edhe Rumania po ndjekë shembullin e shumicës së fqinjëve të saj në Europën Lindore dhe Qëndrore për të “shkundur amnezinë kombëtare mbi të kaluarën e saj brutale dhe që të rishqyrtojë kulturën e mos-ndëshkim-it e cila ka nxitur korrupsionin e papërm-bajtur në shoqëri, gjë që ka ngadalësuar dukshëm përparimin e vendit, megjithëse

është anëtare e Bashkimit European ç’prej vitit 2007.” Gazeta Nju Jork Tajms shkruan se vazhdimësia midis elitës komuniste dhe post-komuniste është një fakt që shpjegon se pse në Rumani ekziston një rezistencë aq e fortë ndaj përballimit me krimet e regjimit komunist. Gazeta citon, Laura Stefan, një eksperte rumune të ligjit e cila thotë, duke iu referuar vendit të saj se, “Ne rrjedhim nga ujëra të thella dhe shumë të ndyra. Korrupsioni është arsyeja kryesore që ne nuk flasim për të kaluarën”, tha ajo për Nju Jork Tajms. Megjithëse e sheh akuzën zyrtare ndaj ish-komandantit Visinescu si diçka pozitive, ajo dyshon se autoritetet janë serioze për të dënuar dhe burgosur Visineskun dhe të tjerët si ai të akuzuar për krime gjatë regjimit komunist.

vijon ne faqen 22

Çështja Çame:nuk ka perse te na çudisë qëndrimi i Venizellos

Artur Vrekaj, Worcester

Vepriimi diplomatik i qeverisë Shqiptare të Shqipërisë për njohjen e Çështjes Çame sapo ka filluar me dialogun ndërqeveritar në vizitën e ministrit të Jashtëm Grek Venizellos në Tiranë këtë javë.

Aspak nuk duhet të çuditemi me qëndrimin Grek të Venizellos në Tiranë për mosnjohjen e Çështjes Çame. I njohim mirë Grekët edhe pse kanë patur Shqiptarë në udhëheqje të shtetit që prej kryengritjes së përgjithshme për Pavarësinë e dhuruar nga Shqiptarët. Edhe pse që nga hapja e pikës së Kakavijës kemi patur rastin të komunikojmë me Shqiptarë që kanë qënë ministra të Jashtëm të Greqisë në më të shumtën e

rasteve me Papulias (sot President i Greqisë) apo Theodor Pangallos.

Kjo dramë ka filluar që më 1878. Atëherë e më pas më 1913 dhe 1919 lobimi për Çështjen e Jugut të Shqipërisë (vilajetin e Janinës-Çamërinë) ishte në rend të ditës si sot.

Greqia tregoi muskujt në Tiranë (sikundër edhe në Berlin dhe Paris më herët) edhe pse sot është më në hall se Shqiptarët e Ballkanit duke ditur se ka një borxh përmbi dy herë më të madh se ne (Shqipëria dhe Kosova së bashku) bazuar në mbështjetjen historike të Europës dhe Rusisë.

Shqipëria amë duhet të qëndrojë e kthjellët, sepse ne jemi rreshtuar me shtete dhe kombe që janë kundër gjenocideve njerëzore ndaj nesh si komb, kundër padrejtësive shekullore që na janë bërë nga fqinjët e në veçanti Greqia (për rastin në fjalë) që ka sot të grabitur padrejtësisht territorin më të madh të banuar nga Shqiptarë autotoktonë-Çamërinë.

Një vend anëtar i NATO-s kërcënon diplomatikisht se nuk kemi frikë (Venizellos, 14 tetor 2013)! Edhe pse ende Greqia ka një ligj lufte në dëm të Shqipërisë dhe Çamërisë. Kjo ndodh edhe sepse BE dhe NATO nuk janë ndalur si duhet me Greqinë megjithë elementët neonazistë në Parlamentin Grek dhe thirrjet e tyre për luftë kundër Shqipërisë këtë verë.

Shqipëria me ministrin e Jashtëm Bushati nuk kërkoj ndryshime terrioresh por Shqip vetëm të drejtën e njohjes së Çështjes Çame, të drejtën e pronësisë së Çamëve.

Grekët kanë ende oreks për territor Shqiptar dhe këtu mund të përmendim edhe piketat

Greke në territorin Shqiptar me Varrezat Greke në Jug të Shqipërisë apo dhe miljet detare në det të hapur që i përket Shqipërisë.

Kjo situatë në dëm të sovranitetit të Shqipërisë gjatë këtyre 23 vjetëve u degradua me qëndrime antishqiptare jo vetëm të Athinës zyrtare, por edhe të Tiranës zyrtare.

Papërgjegjshmëria më e madhe e deputetëve Shqiptarë e në veçanti e Servet Pëllumbit, ish-kryetar Kuvendi si dhe e Jozefina Topallit, së fundi, treguan se sa kombëtarë janë këta përfaqësues të popullit tonë kur bie fjala për interesa kombëtare siç është votimi dhe botimi i Çështjes Çame në kohën e duhur.

Po mbushet një shekull nga masakrat Greke në Çamëri dhe Shqipërinë e Jugut dhe ende qëndrimi Grek nuk ka ndryshuar. Bile, me qeverisjet e mëparshme Shqiptare të 23 viteve të fundit është krijuar terren pro-Grek për më shumë influencë Greke në Tiranën zyrtare nga brenda.

Shqiptarët duhet të kuptojnë se Çështja Çame nuk është detyrë vetëm e diplomacisë Shqiptare të Tiranës, por e të gjithë faktorit Shqiptar të Ballkanit dhe Diasporës. Prandaj, lobimi në favor të njohjes ndërkombëtare të Çështjes Çame deri në arrijten e saj duhet të marrë përmasa reale pranë institucioneve ndërkombëtare si Parlamenti European, NATO, OKB, OSBE, si dhe Kongresi dhe Senati Amerikan.

Ashtu si një shekull më parë, Shqiptarët e Amerikës duhet të përbashkohen të llobojnë me çdo mënyrë sikundër bëri Noli, Konica për dy dekada apo dhe DioGuardi së fundi

për një çerek shekull për të bërë të qartë në Kongres dhe Senat Çështjen Çame si pjesë e Çështjes Kombëtare Shqiptare.

Një peticion me firmat e të gjithë Çamëve të Amerikës mund të ndihmojë si pjesë e një Dëshmie Historike për kalvarin e mundimeve gjatë Gjenocidit Grek të ushtruar mbi ta dhe familjet e tyre.

Po ashtu hartimi i një ProjektRezolute për Çështjen Çame dhe propozimi i saj për votim në Kongresin dhe Senatin Amerikan kërkon një bashkërendim për një lobim të fortë me të gjithë komunitetin Shqiptar e në veçanti me Lidhjen Qytetare të DioGuardit që ka dhënë tonin për Çlirimin dhe Pavarësinë e Kosovës siç ishte dhe rasti i Dëgjimit Historik në Kongres për Marrëveshjen Kosovë-Serbi në prill 2013.

Krijimi i një Grupi Ndërparlamentar me deputetë Shqiptarë të Ballkanit (përfshi deputetët Çamë) do të jepte mundësinë e përmbushjes së një axhende më të plotë për një lobim më të përfaqësuar për njohjen e Çështjes Çame në Bashkimin European.

Dosja e Çështjes Çame do të udhëtojë drejt Strasburgut jo se na e tregoi rrugën Greqia por, sepse ne jemi të vendosur për të kërkuar të drejtën Çame me çdo mënyrë legjitime e demokratike.

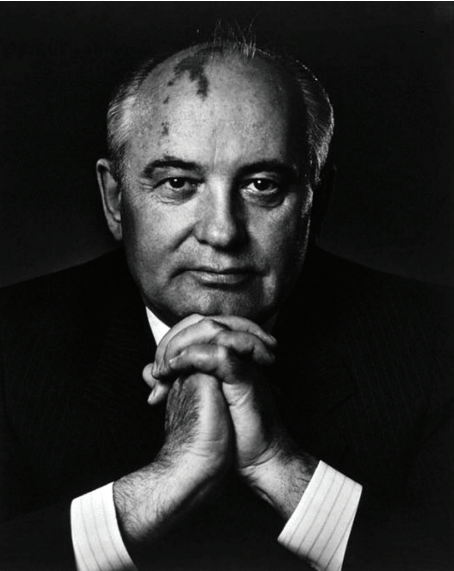
Kjo do të tregojë edhe se sa demokratike është Europa, e cila duhet të kuptojë se kombi ynë nuk mund të nëpërkëmbet më.

Për çdo subjekt Shqiptar, partiak apo shtetëror apo dhe të Diasporës Çështja Çame sot le të jetë në rend të ditës për lobim. Le të përbashkohemi vëllazërisht.

Asgjë e re në deklaratën e Servet Pëllumbit për Ramiz Alinë, Gorbaçovin dhe katovicën shqiptare

Tomorr Malasi e ka publikuar 15 vjet të shkuara dokumentin e Katovicës shqiptare të Ramiz Alisë në gazetën "Republika". Ndërmjetës ishte Maksim Begeja...Atë kohë Servet Pëllumbi heshti....

Nga Dalip Greca

Deklarata e një prej ideologëve të së majtës shqiptare, ish Profesorit të Filozofisë Marksise Leniniste, Servet Pëllumbi, rreth Katovicës Shqiptare, në intervistën e tij me gazetarin e Televizionit "Channel One", ushqehu edhe një herë median shqiptare me silazhin e përditshëm që gatuan politika dhe që është mësuar ta përtypë e ripërtypë në mënyrë mekanike. Gati të gjitha gazetatat u morën gjatë dhe e lakuan në të gjitha rasant e shqipes, përfshirë dhe Thirroren, emrin e ish profesorit të Filozofisë Marksiste - Leniniste, ish kryetarit të Parlamentit Servet Pëllumbi. Deklarata e profesorit u cilësua si një provë autentike që u mbush mendjen shqiptarëve se Katovica, këtu e tutje duhet besuar si teori dhe si praktikë, sepse e ka thënë Servet Pëllumbi, teoricien i ideologjik i M-L, përherë afër Ramiz Alisë. Nuk po e shtrojmë pyetjen përse nuk e pohoi në të gjallë të Ramiz Alisë atë që dinte, përse nuk u prononcua më parë, përse tani? Mendoj se një spjegim do të ishte në dobi të besueshmërisë të tezës që ai e hodhi nga ekrani. Pyetja është kjo: Kur 15 vite të shkuara, këtë dokument, e botoi gazeta Republika, përse nuk u ndje Profesori? Aso kohe Tirana dhe Shqipëria u morën gjatë me atë artikull, që shkaktoi habi e huti. Asgjë më shumë se ç'shkruhej në rreshtat e atij artikulli që niste në faqen e parë të Republikës, nuk na tha nga ekrani,

tani pas 15 vitesh, Servet Pëllumbi.

Në atë artikull që botoi Republika tirrej i plotë skenari i Katovicës shqiptare, me ideator Gorbaçovin dhe me skenarist shqiptar Ramiz Alinë. Nëse atë kohë Servet Pëllumbi do të dilte para opinionit dhe do të thoshte, po kjo është e vërtetë-, ngjarjet mund të kishin marrë tjetër rrjedhë. Mjafton që të thoshte kaq." E kam parë edhe unë dokumentin"... Atëherë shoqëria shqiptare do të kishte reaguar, ndërsa sot është vonë, tepër vonë. Dëmi ka ndodhur, demokracia është mbajtur peng, problemet tona kanë mbetë pa u zgjidhë. Tranzicioni vazhdon të jetë sflitës.Vazhdojmë t'u japim përparësi sherreve dhe nuk pranojmë dialogun; pranojmë të takohen shqiptarët me serbët, por jo pozita me opozitën në Tiranë!

Artikullin në Republika e kam shkruar unë, në atë kohë kryeredaktor i gazetës. Ngjarja ndodhi kështu: Që në mbrëmje, miku im Maksim Begeja, më telefonoi në gazetë dhe më tha se të nesërmen kafënë e mëngjesit ta rezervoja se do ta pinim me një mik, që kishte diçka për gazetën. Të nesërmen u takuam në një kafë përballë Kafe Europa. Maksimi shoqërohej nga Tomorr Malasi, një ndër politikanët e spikatur të Partisë Demokratike. Gjatë pirjes së kafesë, z. Malasi më pyeti nëse mund ta botoja në Republika një dokument që mbahej secret, por që ai e kishte me vete? S'dija ç'të thoja sepse nuk e kisha parë ende dokumentin. Vështrova në drejtim të Maksim Begesë, që ishte zv/kryetar i Partisë Republikane. Ai qeshi lehtëzi dhe foli para meje:- Mos e vë në dyshim z. Tomorr, nuk i mungon kurajo kryeredaktorit.Unë miratova me lëvizje të kokës.

Atëherë Tomori nxori materialin, që me sa mbaj mend përbëhej nga dy fletë të daktilografuar. Në krye të fletës së parë ishte shënimi se ky ishte material secret i lexuar në mbledhjen e Byrosë Politike të Komitetit Qendror të Partisë së Punës së Shqipërisë më 1989. Nuk më kujtohet nëse ishte edhe data apo muaji. Por mesa e ndoqa edhe zotin Servet Pëllumbi, as ai nuk i përmendi këto detaje.Nëse nuk gjendet i arshivuar ky material original, domosdo edhe i protokolluar as pas 23 vitesh përmbyse, dyshimi është real. Kjo hedh një hije dyshimi mbi vërtetësinë e dokumentit.

z. Malasi po më ndiqte me vëmendje gjatë leximit. I përpiva fjalët dhe radhët njëra pas

tjetrës. Ndjeja një lloj habie dhe zhgënjimi njëkohësisht. Nuk po u besoja syve. Shkruhej e zeza mbi të bardhë ashtu siç kishte ndodhur në Shqipëri.Ngjarjet ishin zhvilluar si në teatër, duke ndjekur me përpikmëri skenarin e shkruar para kohe. Në fillim mendova se duhej të ishte ndonjë sajësë dhe se nuk kishte mundësi të zbatohet me përpikmëri ajo që ishte ideuar që më 1987 në Katovicë të Polonisë. Ua thashë dyshimin tim bashkëbiseduesëve, por letrat ishin aty si dëshmi të pakundërshtueshme të inskenimit.

Mos e boto kështu siç është, por komentoje,-ishte ideja e Tomorr Malasit. Maksimi miratoi.

Ashtu bëra. E mora letrën me vete dhe shkova në zyrë, ku nisa komentin, por të gjitha fjalitë e skenarit, porosinë e Ramiz Alisë në Mbledhjen Byrosë Politike, i shkrova siç ishin, duke ruajtur origjinalitetin.Dukeq se ishin konspektuar porosinë e Gorbaçovit pikë për pikë. Pranohej se Socializmi kishte dështuar. Ky ishte fakt dhe nuk donte shumë mend se ishte koha që të përcaktohej strategjia e komunistëve shqiptarë për kalimin në demokraci në mënyrë graduale dhe pa ndëshkim. Nuk kishte më kohë për të humbur. Ngjarjet në ish kampin socialist kërkonin vigjilencë dhe përshejtim masash. Shqipëria ishte e fundit dhe kishte mundësi të shmangte c'mund të ishte e shmangshme. Kjo u bë më emergjente pas 25 Dhjetorit 1989, ku Nikola Çausheku u egzekutua. Padushim atë skenë e ka parë dhe Ramiz Alia dhe Byroja Politike. Dhe Ramiz Alia udhëzonte: "Do të nxisim dhe dotë krijojmë parti sa më shumë, por këto duhen kontrolluar nga ne. Në krye të tyre duhet të vendosen njerëz që të përkrahin strategjinë tonë. Le të na shajnë...Partia që do të marrë pushtetin do të shajë komunizmin me themel e me çati, në mënyrë që të fitojë simpatinë e perëndimorëve".

Duke lexuar këto porosi të ish udhëheqësit të fundit komunist mendoja atë kohë se kjo mund të ishte bërë me qëllim nga ish komunistët për të denigruar liderët demokratë. Këtë mendim ende e kam edhe sot, ndryshe duhet të pranojmë faktin që parashtron z. Pëllumbi, se Ramiz Alia, ishte zotëruesi i skenës politike derisa mbylli sytë.

Ajo që të bën të mendosh më thellë e të reflektosh ndër porosinë e Ramiz Alisë, dhe të mos mëdyshesh në vërtetësinë e tyre, është

referenca ndaj të përndjekurve politikë: "Të përndjekurit politikë duhet të përkrahen, por kurrë nuk do të lëmë të marrin pushtetin, sepse ata sapo të marrin fuqinë do të hakmerren. Ne nuk mund të bëhemi hyzmeqarë të tyre". Aty flitej konkretisht edhe për Ballin dhe Legalitetin, partitë tradicionale shqiptare. Madje në komentet të movonshme është shtuar se ai kishte dhënë porosi që bijtë e tyre të lejoheshin të emigronin në masë.

Ajo ç'ka e bënë të besueshëm skenarin Katovician të Ramiz Alisë janë porosinë e tij për ish pronarët. Ai udhëzonte byroistët: "Të shpronësuarve do t'u japim letër në dorë që t'u njihet prona, por asnjëherë nuk do t'ua japim pronën. Në ato porosi ishte edhe parashikimi i rikthimit të komunistëve në pushtet, por jo më të varfër, por të pasur dhe me prona. Startegjia ishte : "Për dy-tre legjislatura ish klasa jonë komuniste-proletare do të kthehet në klasë kapitaliste."

Të gjitha këto porosi të Ramiz Alisë u denoncuan në shkrimin e Republikës për Katovicën shqiptare para 15 viteve, por Servet Pëllumbi,me deklarinim e tij nga ekrani, vetëm na riktheu pas. Asgjë të re nuk solli.

...Të nesërmen gazeta u shit që në mëngjes. Atë kohë Republika kishte një tirazh që shkonte deri në 40 mijë kopje ditore dhe vetëm në Tiranë shiteshin 12-13 mijë kopje. Efekti që i madh, por më shumë shkaktoi habi e huti. Më pas u harrua. Shumë nuk e besuan.Ramiz Alia ishte gjallë. Servet Pëllumbi me të tjerë që e dinin të vërtetën nuk u prononcuan, nuk dëshmuar. Dhe e plasi tani Pëllumbi, plot pas 15 vitesh.

Le të shpresojmë se pas kësaj do të vijë reflektimi i shoqërisë shqiptare, që vuan shpesh nga humbja e kujtesës. Le të shpresojmë se dhe vetë media nuk do të harrojë këtë"zbulim" të Servet Pëllumbit, për t'u rikthyer pas 15 vitesh të tjerë , ku të gjejë një tjetër Pëllumb, që të "rizbulojë" Katovicën e Ramiz Alisë... Këto radhë që shkrova janë lehtësisht të vërtetueshme; shkoni në Bibliotekën kombëtare dhe shfletoni koleksionin e gazetës Republika. U kërkoj ndjesë Tomor Malasit dhe Maksim Begesë sepse u kisha dhënë fjalën se nuk do t'i publikoja emrat e tyre, por "bomba" e vonuar e Servet Pëllumbit ma diktoi thyerjen e "besës".

Deklarata e Servet Pëllumbit:Kam dokumentin e Katovicës

Ish- kryetari i Kuvendit të Shqipërisë, Servet Pëllumbi, jo vetëm është i bindur që Katovica është zbatuar në Shqipëri, por thotë se ka dokumente për këtë çështje. Ai e zbuloi një dokument të vitit 1989 në emisionin "Debat" në Channel One me gazetarin Roland Qafoku.

"Unë i jam përmbytur gjithmonë tezës që Ramiz Alia ka qenë çelësi i të gjitha situatave që janë zhvilluar në Shqipëri. Ramiz Alia ka qenë në dijeni edhe për strategjinë e Katovicës së '87. Madje, në një pritje, në prezencë të ish-presidentit Moisiu e kam pyetur: "Të ka dërguar Gorbaçovi një material për Katovicën?", sepse Ramiz Alia ka qenë në një periudhë me Gorbaçovin në shkollën e partisë. Më tha se erdhën disa materiale në atë kohë, por asgjë konkrete. Ai e mohonte të ketë pasur informacione për Katovicën dhe për materialin përkatës. Por, në të vërtetë ai ka qenë në dijeni të plotë

Servet Pëllumbi

dhe ka vepruar në përputhje me atë strategji. Dokumenti që po ju tregoj është një faksimile e një skeleti të fjalës së Ramiz Alisë në Byronë Politike," tha Pëllumbi.

"Ky dokument është shtruar në Byronë Politike dhe ndër të tjera unë po citoj disa pjesë. Ramiz Alia është mbështetur

në materialin e Gorbaçovit dhe thotë: "Socializmi ka dështuar. Cila do të jetë strategjia jonë për kalimin në demokraci?" Ndër të tjera thotë: "Do të nxisim të krijojmë parti sa të duam, gjithsesi këto parti duhet kontrolluar nga ne". Dhe kështu u bë. Vijon Ramizi: "Në krye të tyre duhet të vendosen njerëz që të përkrahin strategjinë. Partia që do të marrë pushtetin do të shajë komunizmin me themel e me çati, në mënyrë që të fitojë simpatinë e perëndimorëve". Momenti i dytë është ai i përndjekurve politikë: "Të përndjekurit politikë, të dënuarit politikë, duhet të përkrahen, por kurrë nuk do të lëmë të marrin pushtetin, sepse ata sapo të marrin fuqinë do të hakmerren. Ne nuk mund të bëhemi hyzmeqarë të tyre". Problemi i tretë, lidhet me pronat: "Të shpronësuarve do t'u japim letër në dorë që t'u njihet prona, por asnjëherë nuk do t'ua japim. Pasurinë e kemi krijuar ne dhe na takon ne". Dhe

moment tjetër. "Çdo gjë e kemi programuar, strategjinë e kini të gjithë të qartë dhe kemi caktuar rrugët për qëllimin e misionit tonë". Dhe përfundimi është ky: "Me këtë strategji brenda dy apo tri legjislaturave, do të kemi ish-klasën komuniste në klasë kapitaliste".

Ndër të tjera, Ramiz Alia thotë se këtë material kam dy vjet që po e studioj. I ka ardhur në 1987-n dhe në tetor të viti 1989 ai e bëri publik në Byronë Politike si strategji të kalimit të Shqipërisë në demokraci. Dhe kujdestarët që do zbatonin këtë strategji i ka zgjedhur Ramiz Alia. Ka 23 vjet edhe çështja e të përndjekurve politikë nuk është zgjidhur, çështja e pronës po ashtu. Kush ka qenë në krye të vendit? 15 vjet Sali Berisha dhe 8 vjet Fatos Nano".

Frika nga e verteta

Dinjiteti Shqiptar vendoset kur kërkohen të Drejtat e shqiptarëve kudo ku i ka vendosur Zoti si në Kosovë,Mal të Zi, Çamëri, Dibër, Preshevë e Diasporë.

Nga Sali Bollati

Sali Bollati

Kur ne, Shqiptarët me krenari të madhe po festonim 100 vjetorin e Ngritjes se Flamurit Tonë Kombëtar nga Ismail Bej Qemali në Vlorën Historike; ndoshta pa dashur ose i entuziazmuar nga Ndjenja e lartë e Shqiptarizms të shprehur anë e kënd , jo vetëm ne trojet etnike shqiptare, por në botën mbarë, që nga Amerika deri në Australi, kryeministri firmosi një pergamen(helbete,le të mbetemi edhe ne si faraonët e Egjiptit të lashtë?!). Në atë pergamen, veç të tjerave shkruajti edhe emrin e Prevezës , një nga qytetet më jugore të Trungut Shqiptar, të banuar prej mijëra vjetësh nga Shqiptare Autoktone. Nuk shtoi asnjë gjë më tepër se sa I Nderuari At Gjergj Fishta, si edhe shumë intelektualë atdhetarë kanë kënduar para 100 vjetësh:

Po, por nesër, me ndihmë t’Zotit,

Do ta bajmë prap Shqipni t’lirë

Prej Prevezet m’Leqe t’Hotit,

Prej Tivari në Manastir,

Edhe Flamuri Shqipnisë

Si flakë mnijet e Perendisë

Do t’valvitet në Kaçanik!

Pra nuk përmendi asgjë më shumë sesa disa nga emrat e vendbanimeve mijëra vjeçare të Shqiptarëve.

Por jo për çudi, sa u ndëgjua emri I Prevezës së Abedin Pashë Dinos -Çamit që më1879 me këmbënguljen Atdhetare dhe njohuritë Intelektuale I imponoi Kongresit të Berlinit të anullosnte vendimin e mëparshëm dhe Krahinën Shqiptare të Çamërisë me kryeqendër Janinën e Ali Pashë Tepelenës të mos e ndante nga Trojet e tjera Shqiptare ; atje në Athinë, ministrit të jashtëm grek, I cili kishte miratuar vajtjen në Tiranë për këtë 100 vjetor, I hyri frika në palcë(si palikar I vërtetë grek) dhe anulloi vizitën zyrtarë??!

Kjo frikë e kishte ndjekur edhe presidentin grek më 2005, I cili megjithëse kishte hyrë pa u ndjerë në Shqipëri I mirepritur edhe nga Janullatosi, u tremb te takohet me Presidentin Shqiptar që e kishte ftuar, dhe ja mbathi vrapit për në Athinë. Atëhere nuk ishte përmendur asnjë emër, por meqenëse kishin dalur për mirëseardhje edhe Shqiptare të Çamërisë-pra edhe si qytetarë grekë të lindur atje; ai ju tremb edhe bashkëqytetarëve të vetë, (megjithëse shprehen se kemi “marëdhanie të shkëlqyera strategjike”), dhe duke shkelur edhe rregullat më elementare të protokolleve diplomatike, nuk pranoi të ulej në sofrën mikëpritëse të shtuar nga Presidenti Shqiptar??!

Çamëria Shqiptare nuk është Fantazëm për të trembur palikarët greke, aqë më pakë

udhëheqesat e tyre. Ajo është një Krahinë e Banuar nga Shqiptarë që nga para historia, e shkruar dhe e njohur si e tillë edhe nga historianët e lashtë grekë. Emri Çam-Çamëri është emri antik Thiamis-lumit të sotëm Kallama, trimat e sajë Boçarenjtë, Pronjatët, Çaparenjtë e shumë të tjerë janë emrat e prijësave dhe heronjve të kryengritjes greke te 1821, me gjuhën e tyre “gluhën e Perëndisë”,për çudi të madhe edhe të mbretit që I sollën gjermanët Greqisë, ishte gjuhë e Parlamentit te parë në Greqi. Në atë kohë gjithë Athina dhe fshatrat përqark dhe më shumë se gjysma e sipërfaqes së Greqisë së sotme banohej nga shqiptarë-Arvanitas dhe Çamë që flisnin gjuhën shqipe dhe jo greke.

Po të ndjekësh historianët e sotëm grekë si ata të edukuar në Amerikë prof. Stavrianos ose ata të universitetit të Athinës ose të stacionit televiz SKAY po të Athinës, do të mësojsh se grekët që banojnë në Greqinë e sotme nuk janë aspak pasardhës të grekëve të lashtësisë, bile ata krenoheshin me emrin Romei ashtu si edhe sot shqiptarët e krishterë në Çamëri e quajnë vehten Romei;grekët e sotëm janë krijesa të shartimeve të shqiptarëve-Arvanitasve, turqëve, sllavo maqedonasve, vlllehëve dhe romëve

Kur fuqitë europiane vendosën të krijonin një shtet grek më1831, pavarësisht se përfshinë një pjesë shumë të madhe të Shqiptarëve-Arvanitas që banonin në fshatin Athinë të asaj kohe , në ishujt dhe Peloponez; por krahinën e pastër shqiptare të Çamërisë nuk mundën ta ndajnë nga trojet e tjera shqiptare. Bile edhe kongresi I Berlinit, në sajë të kundërshtimeve por edhe të luftës se shqiptarëve, anulloi vendimin e mëparshëm të tijë, duke mos ja dhënë Krahinën e Çamërisë. Por dihet që “megalidea ose ma mirë megalomania greke vazhdoi përpjekjet dhe me mbështetjen prapë të atyre fuqive europiane, më 1913 e pushtoi krahinën më jugore të Shqipërisë.

Dhe për ta mbështetur edhe më tepër këtë pushtim vazhduan të zgjerojnë “megalidenë” duke krijuar të ashtuquajtur “vorioepir”. Pra,simbas tyre jo vetëm Çamëria nuk është shqiptare, por edhe pjesa tjetër e jugut shqiptar është grekë??!

Ketu duhen shikuar mirë perceptimet greke për kufijtë e sajë verior:

1.Greqia nuk e ka nënshkruar protokollin e Firences që përcakton kufirin verior te saje me Shqipërinë.

2.Greqia mban ende ne fuqi ligjin e luftës me Shqipërinë të 1940??

3.Jo vetëm organizata ekstreme por edhe funksionarë grekë në Shqipëri deklarojnë me paturpesi se pjesë ose krahina të tëra si Korça, Himara e tj. qenkan grekë?!

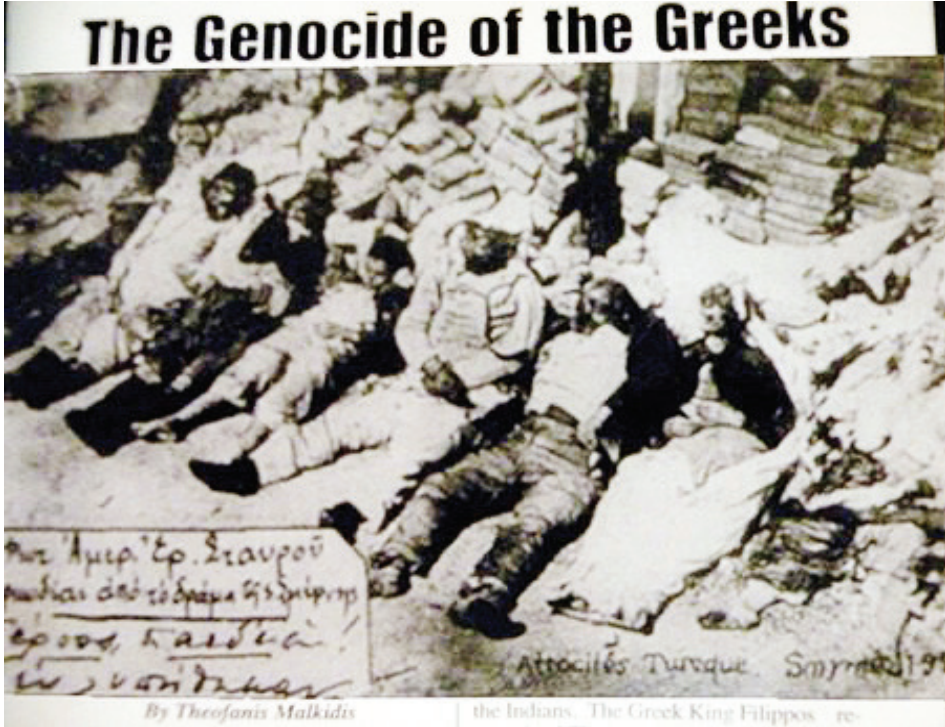
4.Deputetë kërkojnë nga parlamenti grek “pavarësinë” e të ashtuquajtur “VE”

5.Me mbështetjen e qeverive të Tiranës, grekët kanë hapur shkolla edhe atje ku nuk ka banuar asnjë grek

6.Me uzurpimin e Kishës Autoqefale Shqiptare nga një peshkop ose më qartë nga një kryeambasador i greqëzimit të Shqipërisë, duke zhdukur me qëllim të gjitha gjurmët e shqiptarësisë(këtu e vlen për tu nënvizuar, se atdhetarët e krishterë ortodoks shqiptare e ngriten KAOSH-in me të vetmin qëllim që të vlerësohen SHQIPTARE dhe jo grekë).

7. Me varrezat e ushtarëve pushtues në gjithë jugun e Shqipërisë

Dhe pa harruar tokat e bejlerve shqiptarë të dhëna ish argatëve ardhacakë grekë, atëhere del më se I qartë pretendimi I shprehur nga deputetë neofashistë grekë, që asaj pakice greke të ushqyer me pensione mujore me të hollat e taksapaguesave europianë ti lind“e drejta” e autonomisë??

Genocidi mbi Çamëri

Dhe të gjitha këto , në përputhje me kërkesat për integrimin e Shqipërisë në BE?!

Sepse sipas grekëve, megjithëse ata kanë mbetur “pa brekë” si lypësa të vërtetë, por edhe bukëshkalë, u lindka e drejta që ta rekomandojnë ose jo Shqipërinë për në BE??!

Ketu nuk mund të harrohet se ashtu siç ishte Shqipëria në kohën e komunizmit (pa brekë, por në të vërtetë jo lypësle!) “fener ndriçues për botën” sot na del Greqia e pocaqisur, që ka brenda sajë jo vetëm neofashista por edhe komunistat të rregjur, si rekomanduese??

Tamam,ashtu siç thotë me të drejtë populli ynë: “Dhi e zgjebosur, me bishtin përplotë”.

Sot për herë të parë, në mes të Tiranës, Z.Ditmir Bushati, si minister i puneve te jashtme,me kjarhtësi e dinjitet të plotë por edhe si trashëgimtar i Pashallareve Bushatllinje(ndoshta nuk e di,por në gjak e ka,para 200 vjetesh Bushatllinjtë, kishin ftuar per mësues dhe edukator të fëmijve të tyre Rilindasin e Madh Hasan Tahsinin nga Çamëria!); midis të tjerave i tregon Venizelosit:

Pyetja që shtrohet është paksa e tejkaluar, për faktin se sa na përket ne, ajo

që njihet si Çështja Çame është pjesë e dosjes tonë me diplomacinë dhe sot sipas pikëpamjes tonë është momenti që realiteti të shihet në sy.

Të tejkalohen pengesat historike një nga një sepse duam të pasurojmë gamën e bashkëpunimit rajonal.

Ndërsa , duke harruar frikën e nëndorit të kaluar,me fëtyrë të shëmtuarë e të ngërdheshur, tamam greke, zv/kryeministri e Ministër i jashtëm grek z.Venizelos, si dishepull i denjë i antishqiptarizmit, bërtet me zë të lartë se nuk e njeh Problemin Çam?!

More malakas(sic i thoni vehtes ju), nuk janë Shqiptarë vetëm muslimanët e Çamërisë që masakruat dhe dëbuar me dhunë, por edhe vëllezërit e tyre të krishterë Shqiptarë Çamë janë dhe Shqip flasin mes tyre dhe fëmijëve, ata e ndiejnë vehten shumë të përmallur kur takohen dhe flasin shqip me neve(them me neve Shqiptaro Çamë të Amerikës, se juve megjithëse nuk e njihkeni Çamërinë, si e shpjegon o Venizelos që nuk i lejon Çamët e dëbuar që sot jetojnë në Shqipëri të shkojnë e të vizitojnë vendet ku kane lindur??! Dhe e quani vehten “demokrat” dhe Greqinë “djep demokracie”??

Më fal, por dua të kujtoj të hapesh dosjet e ministrise që përfaqëson dhe të

shikojsh vizitën e të ngarkuarit të asaj minis-trie me Ambasadorin Shqiptar z.Lik Seiti në Krahinën e Çamërisë më 5-9 qershor 1972. Këtu kryetari i Bashkisë së Gumenicës fliste Shqip dhe deklaroi se shumë fshatra flasin shqip, aty mund të takosh plaka që flasin vetëm shqip, se nuk dinë greqisht

Në prefekturën e Prevezës,kishte mbi 40 fshatra që flisnin Shqip!!

Pra si u zhdukën ata mijëra vetë Shqiptarë Çamë dhe ju pohoni se nuk ka Çështje Çame??!

Ndërkombetarët, jo se nuk e kuptojnë, por duhet ti flasin qartë Greqisë ”europiane” që të meret me punët e veta dhe në përputhje me të gjitha të drejtat e njohura nga legjislacionet ndërkombëtare, të pranojnë genocidin e ushtruar ndaj popullësisë shqiptare të Çamërisë duke I njohur të drejtat e pronësisë shekullore dhe atë të identifikimit me shkolla dhe administratë ne gjuhën amtare shqip.

Këto kërkesa më se të drejta të përfshira në Rezolutën Çame paraqitur parlamentit Shqiptar , nuk kanë asgjë të përbashkët me nacionalizmin e përmendur, ato janë të drejta legjitime që I kanë njohur vetë fuqitë europiane. Dhe kur këto të drejta të pamohueshme neglizhohen, tu kërkohen autoriteteve greke ti zbatojnë. Në rast se jo Greqia e krijuar dhe e mbështetur gabimisht prej këtyre fuqive europiane të largohet nga BE si edhe nga NATO.

Pra nuk është Greqia ajo që nevojitet të na rekomandoi Shqipërinë për në BE, ose Maqedoninë për në NATO, por duhet që ajo të dëbohet prej tyre si grindavece, dembele, lypse dhe bukëshkalë e Europës.

Këtë duhet ta kenë shumë të qartë edhe deputetët e Parlamentit Shqiptar. Ata në rast se e ndiejnë vehten si përfaqësues të popullit shqiptar, duhet ta ndiejnë edhe krenarinë e të qenit Shqiptar.

Dinjiteti Shqiptar vendoset kur kërkohen të Drejtat e shqiptarëve kudo ku i ka vendosur Zoti si në Kosovë,Mal të Zi, Çamëri, Dibër, Preshevë e Diasporë.

Dhe ta kenë shumë te qartë se Shqiptarët janë të zgjuar, puntorë të palodhur, nuk kanë qenë asnjëherë lypsa si fqinjët shovinista, jemi trima dhe krenarë si Shqiptarë. Këto cilësi , megjithëse me vonesë(jo per faj te popullit), po I tregojmë sot kudo ku na shpërndau padrejtësisht komunizmi enverian, me punen, veprat dhe dinjitetin tonë

Nëpërkëmbja e gjakut të dëshmorëve nuk është traditë e shqiptarit

Shkruan: Teuta Kamberi-Llalla

Deri më sot siç dihet publikisht asgjë nuk është bërë për statutin e familjeve të dëshmorëve, invalidëve të luftës së 2001 edhe pse në Marrëveshjen e Ohrit është paraparë që brenda vitit 2004 të zgjidheshin këto çështje si shumë çështje të tjera të dala nga ky dokument i garantuar nga Ndërkombëtarët.

Partia shqiptare, ajo që thirret në emër të Luftës së 2001 bart një lloj përgjegjësie për realizimin e statutit të dëshmorëve dhe të familjeve të tyre sepse gjatë çdo fushate parazgjedhore politikanët e tyre bërtasin për zgjidhjen e kësaj çështje. Por edhe pse ka vite në qeveri nuk e ve këtë ujë në zjarr, i harrojnë premtimet dhe kështu çdo gjë mbetet në vend, pa lëvizur, pa u realizuar. Gjatë qeverisjes 2008-2011, një ministër shqiptar çirrej në media se janë ngritur grupet e punës midis BDI dhe VMRO-DPMNE dhe shumë shpejtë problemi i statutit të familjeve të dëshmorëve do të zgjidhet, por që nga 2011, kanë kaluar dy vite dhe çdo gjë është heshtur, është harruar. Familjarët e dëshmorëve, invalidët dhe të dëmtuarit e 2001 i ka kapur pesimizmi dhe nuk u besojnë më premtimeve boshe për zgjidhjen e çështjeve në fjalë. Pra, ka humbur shpresat tek këta njerëz.

Angazhimi i partive politike shqiptare i deritanishëm rreth kësaj çështje nuk ka qenë në nivelin e duhur, prandaj ekziston një pikëpyetje e madhe se me çfarë parrulle do ti kërkojë votat partia që çirret në emër të luftës së 2001 në zgjedhjet e ardhshme.

Mjerimit të tejskajshëm të familjeve të dëshmorëve i shtohet edhe përvetësimi i ndihmave që japin emigrantët tanë në Perëndim, ndihma të cilat në shumicën e rasteve nuk

mbërrijnë në destinacionin e duhur, por në xhepat e atyre që bëjnë tregti me gjakun e dëshmorëve.

Nga viti 2005 e deri 2009 ish-kryetari i Komunës së Tetovës z.Hazbi Lika në heshtje ishte munduar t'ju lidhte një lloj pensioni mujor familjeve të dëshmorëve në shumën rreth 4.000 denar, por pas mbarimit të mandatit të tij për këtë çështje më nuk kujtohet askush.

Tallja me gjakun e dëshmorëve fillon që nga drejtuesit e shoqatave që thirren në emër të vlerave të luftës së 2001, dhe në veçanti nga kryetari i Shoqatës së Veteranëve të Luftës UÇK Fazli Veliu i cili me rastin e çdo Bajrami u dërgon Fitrat në shumën e rreth 6.000 denar familjeve të dëshmorëve të luftës së 2001. Kjo lloj mënyre për të ndihmuar familjet dëshmorëve është nënçmim, përbuzje dhe qesharake sepse ata djem që dhanë gjakun në emër të çlirimit kombëtar nuk u radhitën në radhët e UÇK për Fitra, por për çlirim, demokraci dhe mirëqenie më të mirë për shqiptarët në Maqedoni. Tallja me gjakun e dëshmorëve dhe me figurën e tyre arrin kulmin kur kjo shoqatë që drejton pensionisti politik Fazli Veliu i shpall dëshmorët pa kriter ose edhe me baza ideologjie politike duke krijuar përçarje midis familjeve të dëshmorëve. Ne e lusim z.Veliu mos na i përçaj dëshmorët

ashtu siç keni bërë përçarjen e ushtarëve të UÇK prej kaq vitesh.

Ka rreth 10 vite që një profesoreshë e universitetit të New Jorkit Vasiliki N., është marë me çështjen e shpalljes së dëshmorëve pa kriter nga Fazli Veliu dhe është për të ardhur keq kur do të lexojmë librin e kësaj profesoreshë universitare se Fazli Veliu ka shpall dëshmorë për interesat e veta edhe ata njerëz që kurrë nuk kanë qenë ushtarë të UÇK, me uniformë dhe betim solem, por janë vrarë nga ndonjë plumb qorr apo edhe në aksidente automobilistike.

Në përfundim dua ti parashtoj disa pyetje zotit Fazli Veliu si kryetar i shoqatës së Veteranëve të Luftës-SHVL: Përse një shoqatë e veteranëve të luftës së 2001, ai e identifikon me një parti politike kur dihet botërisht se UÇK ishte jopartiake?

Përse shoqata që drejton e ka zyrën në selinë një partie politike?

Çfarë u bë me të hollat që në vitet 2002-2003 ishin futur në Bankën greke ALPHA dhe disa muaj familjet e dëshmorëve i merrnin ndihmat me karta bankare rregullisht?

Kur do të gëzojnë ish-ushtarët e UÇK dhe familjarët e tyre të drejtat të barabarta me Branitellat?

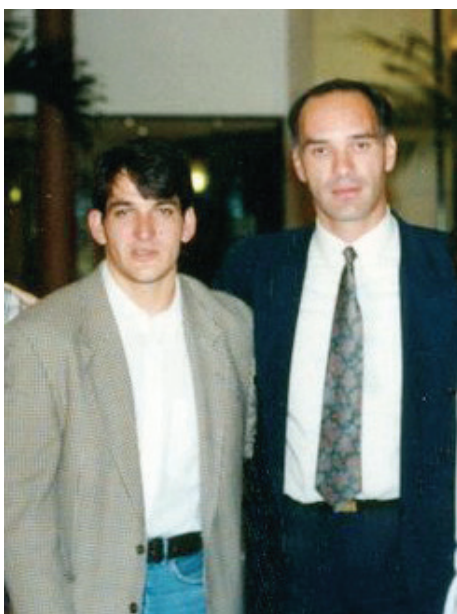
Pirro Dhima, misionari i Mitropolit Sebastianos për aneksimin e Jugut të Shqipërisë

Nga Arben Llalla

Pirro Dhima, ish sportist i Republikës së Shqipërisë dhe pas 1991 sportist me ngjyrat e Greqisë vjen në Tiranë si deputet i partisë PASOK për marrëdhëniet të fqinjësisë së mirë midis Shqipërisë dhe Greqisë. Por në të vërtetë kush është misioni i vërtetë i Pirro Dhimës?

Sipas poetit, shkrimtarit dhe publicistit Albert Zholi, Pirro Dhima me rrënjë është nga Progonati, një fshat i banuar vetëm nga shqiptarë. Por familja Dhima ashtu si Bollano në fillim të viteve 1920 emigruan në Himarë. Pas viteve 1990 Pirro Dhima emigrojnë në Konicë të Greqisë ku ra në kontakte me Mitropolitin grek Sebastianon, një antishqiptar i tërbuar. Aktiviteti i klerikut ortodoks Sebastianos kundër Shqipërisë dhe shqiptarëve ka filluar që në vitet 1960. Gjatë një fjalimi në Qershor 1967 Mitropolit Sebastianos e shpalli veten Mitropolit të Jugut të Shqipërisë dhe deklaroi se do të luftonte për qëllimin e Jugut të Shqipërisë ti bashkëngjitet Greqisë. Mitropolit Sebastianos hapi një radio me përforsues të fuqishëm me qëllim që valët e saj dëgjoheshin në Dropull, Gjirokastrë, Përmet, Tepelenë etj. Kjo radio bënte propagandë antishqiptare, për nxitjen e një lufte greko-shqiptare. Më 1982 Sebastianos themeloi SFEVA, Bashkimi i Studentëve për Luftën e Vorio Epirit, ndërsa më 1987 organizatën e fshehtë Panelene PASYVA për të njëjtën çështje. E pra, në fillim të vitit 1992 Pirro Dhima pa ditur asnjë fjalë greke ra në kontakte me Mitropolit Sebastianon i cili e përpunoi ish-sportistin shqiptar të propagandoje për greqizmin e Jugut të Shqipërisë. Me porosi të Sebastianos Pirro Dhima lidhi shoqëri të ngushtë me një antishqiptar tjetër të tërbuar Babis Karathanos cili nga viti 1982-1989 ka qenë kryetari i SFEVA, (Bashkimi i Studentëve për Luftën e Vorio Epirit).

Babis-Harallambos Karathanos disa herë ka qenë kandidat për deputet i partisë

Pirro Dhima me Babis Karathanon, 1996

Demokracia e RE më tej i partisë ekstremiste të djathtë greke LAOS dhe këto dy vitet e fundit u rikthyje përsëri në Demokracinë e Re të Andoni Samaras. Karathanos është i lindur në Greqi, por prindërit e tij janë me origjinë nga Dropulli.

Deputeti i PASOK-ut Pirro Dhima i cili u diplomua më 2011 për mësues i klasave fillore gjithnjë në intervistat që jepte shante kombin shqiptar të cilët sipas tij nuk i kishin lejuar të mësonte gjuhën e nënës greqishten, këtyre britmave antishqiptare i bashkoheshin shpeshherë babai dhe vëllai i tij. Enigmë është fakti se Pirro Dhima asnjëherë nuk e zë në gojë nënën apo ta nxirrte në TV. (Thonë se ka patur probleme me nënën që kur u martua me Anastasia Sdoygkoy e cila është shumë vite më e madhe se ai dhe ka punuar

Pirro Dhima ushtarak

gazetare në televizionin shtetëror grek ERT kur u njohën).

Pjesmarrës në çdo aktivitet për aneksimin e Jugut të Shqipërisë

Në Dhjetor 2011, Shoqata e Vorio Epirit me seli në Thesali të Greqisë i ndau Mirënjohje Pirro Dhimës për kontributin që jep.

Pirro Dhima në Mars-Prill të 2012, u nis për në SHBA me qëllim për të mbledhur fonde për financimin e shkollës greke "OMIROS", të Himarës e cila gjendej në vështirësi ekonomike. Atje ai zhvilloj shumë takime me figura të larta të Lobit greke, pas kthimit Pirro Dhima u propozua kandidat për deputet me partinë PASOK.

Më 17 Shkurt 2013, ora 11 u tubuan në

sheshin Karitsi Athinë për të përkujtuar 99 vjetorin e shpalljes së Autonomisë së Vorio Epirit. Aktivitetin qendror e organizon çdo vit Babis Karathanos kryetar i shoqatës së Vorio Epirit në bashkëpunim me Rininë Vorio Epiriotase të drejtuar nga ish-këshilltari i ministrit Spiro Ksera, Theofan Kaliviotis. Përqdo përvjetor të këtij aktiviteti marrin pjesë figura të njohura të minoritetit grek dhe të politikës së Greqisë. Pirro Dhima është njeri nga këta që nuk mungon për të qenë i pranishëm në përvjetorët e Autonomisë së Vorio Epirit.Me krenarin që feston çdo vit Autonominë e Vorio Epirit Pirro Dhima e ka shprehur edhe në Forumet Sociale si facebbok.

Për shërbimet ndaj kombit grek Pirro Dhima gëzon edhe një titull të lartë ushtarak.

Studiuesja kosovare nga univesiteti i Vjenës ne arkivin e Vatrës për studime të doktoraturës

Gjatë muajëve shtator-tetor, studiuesja kosovare Resmije Kurbogaj-Ajeti vizitoi disa herë arkivin e Vatrës për qëllime studimore në shërbim të post-doktoraturës. Ajo shoqërohej nga anëtarë i këshillit të Vatrës, z. Ramiz Mujaj. Studiuesja u prit nga editori i Gazetës, Dalip Greca, i cili gjatë vizitës së parë i tregoi shkurtazi mysafires historinë e Vatrës, që prej 101 vitesh zhvillon një veprimtari të dendur kombëtare. Po ashtu studiueses iu prazantuan dokumente të Vatrës, eksponate, fotografi dhe vecanërisht ajo u ndal edhe në koleksionet e gazetës Dielli, për të lexuar kronikat e veprimatrive të Vatrës dhe të shqiptarëve të Amerikës në tërësi në mbrojtjen e çështjes së Kosovës.

Zonja Ajeti, la me shkrim në librin e mbresave këto shënime: Fillimisht falenderoj dajën tim Ramiz Mujaj për kontributin e tij 20 e ca vjeçar pranë kësaj federate dhe mundësinë e dhënë së bashku me z. Dalip Greca që të vizitoj organizatën më jetëgjatë të emigracionit shqiptarë, e cila për shqiptarët këtu është epiqendra e aktiviteteve shqiptare. Është emocion i vecante dhe i papërshkrueshëm për aq kohë sa qëndrova në ato mjedise dhe nga ato që shfletova dhe pashë mbeta e befasuar. Ne arkiv shprehet qartë se Federata Vatra ka një histori të lavdishme shumëvjeçare, më e vjetër se edhe vet shteti shqiptar. Këtu gjeta memorien kolektive shqiptare, e cila për mua paraqet një pasuri kombëtare. Duhet falenderuar të gjitha ata breza që bënë punë të palodhshme për të grumbulluar dhe ruajtur gjithë këtë thasar, që mbanë brenda vetes Vatra, duhen falenderuar për punën e tyre që bëjnë jo vetëm në aspektin politik por edhe për arsimin dhe kulturën shqiptare.

Puna dhe angazhimi i diasporës tonë në SHBA, e cila faktohet përmes këtyre materialeve të ruajtur tek Federata Vatra paraqet një nga dritaret e të kuptuarit dhe të studimit tim mbi rolin e diplomacisë amerikane në raport me angazhimin e saj ndaj çështjes së Kosovës”.

Kush është zonja Ajeti?

Pas mbarimit të studimeve Bachelor në Shkenca Politike pranë Universitetit të Prishtinës Znj. Resmije Kurbogaj-Ajeti vendosi që studimet për Master t’i vazhdojë jashtë vendit. Me ç’rast zgjodhi Universitetin e Vjenës në Austri, si vendin më të përshatshëm për të thelluar studimet po në të njëjtën fushë, si dhe një mundësi e re për ta mësuar edhe gjuhën gjermane. Në vitin 2012 pranë Institutit të Shkencave Politike të Universitetit të Vjenës Znj. Kurbogaj-Ajeti u diplomua në mastër në dy specializime a) Unioni Evropian dhe Europianizimi dhe b) Veprimtaria Shtetërore Analiza Politike dhe Qeveritare. Paralelisht me studimet dhe në të njëjtën ekuivalencë me specializimet e saja, ajo ka kryer edhe studime në Vjenë, ndër të cilat edhe ka marrë diplomën si EU-Ekspertë nga CIFE (Centre International de Formation Européenne), si një nga institutet më të njohura për studime evropiane.

Znj. Kurbogaj-Ajeti momentalisht vazhdon studimet në doktoraturë, sërish pranë Universitetit të Vjenës, ku temë studimi ka zgjedhur: „Roli i Diplomacisë Amerikane në Kosovë 1989-2008“. Për të bërë një studim të mirëfillt të çfarëdo lloj fushë nevojitet një hulumtim i dokumentacionit dhe arkivave të institucioneve të ndryshme, si dhe mbledhja e materialeve të nevojshme mbi temën në fjalë. Pikërisht për këtë çështje Znj. Kurbogaj-Ajeti ka ardhur në SHBA.

Pak fjalë për librin, ku zonja Ajeti është bashkëautore

Roli i Politikës së Jashtme të Unionit Evropian në Kosovë (1989-2010)

Roli i Unionit Evropian (UE) në Kosovë

është një nga temat më pak të hulumtuara deri më tani në aspektin shkencor. Është vështirë të gesh ndonjë punim shkencor, i cili merret me këtë tematikë, qoftë në gjuhën shqipe apo angleze.

Libri “Roli i Politikës së Jashtme të Unionit Evropian në Kosovë (1989-2010)” i dy politologëve nga Kosova, Faruk Ajeti dhe Resmije Kurbogaj-Ajeti, është një studim voluminoz mbi angazhimin e UE-së në Kosovë. Libri në fjalë është një hulumtim intensiv 18 mujor në Institutin e Shkencave Politike në Universitetin e Vjenës. Ky libër analizon në mënyrë mjaft kompetente fushën në fjalë, bazuar në hulumtimin e literaturës dhe dokumenteve të UE-së mbi Kosovën. Përpos literaturës kompetente, autorët kanë zhvilluar edhe dhjetë intervista me personalitete të ndryshme, të cilët janë marrë me angazhimin e UE-së në Kosovë ose me çështjen e Kosovës apo të cilët, që nga viti 1989 deri në 2010 kanë qenë bartës të disa proceseve dhe funksioneve me rëndësi si Ambasadori i Austrisë në Serbi dhe ish i dërguari i UE-së për çështjen e Kosovës, Ëlfgang Petritsch, zëvendësi i presidentit Ahtisaarit në bisedimet e Vjenës, diplomati austriak Albert Rohan dhe diplomati tjetër austriak Stefan Lehne. Ndërsa, nga pala kosovare janë intervistuar po ashtu personalitete të veçanta, të cilët kanë qenë bartës të zhvillimeve të ndryshme në Kosovë, si: Azem Vllasi, Kaqusha Jashari, akademik Rexhep Qosja, ish kryeministrat dr. Bujar Bukoshi dhe dr. Bajram Kosumi, prof. dr. Enver Hasani dhe Ambasadori i Kosovës në Austri dr. Sabri Kiqmari.

Dy autorët e shikojnë me të drejtë politikën e UE-së në Kosovë si një nga me të rëndësishmet apo vendimtare. Me miratimin e Traktatit të Maastricht-it të vitit 1993 u institucionalizua për herë të parë fusha e politikës së jashtme të UE-së, e quajtur si shtylla e dytë e UE-së. Dihet botërisht që kjo fushë akoma nuk është kompetencë e Brukselit dhe për këtë vendosin shtetet anëtare. Andaj, në relacion me këtë, pra duke e krahasuar evoluimin e politikës së jashtme të UE-së në njërin anë dhe zhvillimin e ngjarjeve në Kosovë në anën tjetër, dy politologët analizojnë në mënyrë komparative këto procese, duke i përballur njëra me tjetrën.

Fokusi i analizës studimore të librit fillon me heqjen e autonomisë së Kosovës në mars të vitit 1989, konkretisht më miratimin e rezolutës së parë të Parlamentit Evropian mbi çështjen e Kosovës së datës 13 prill 1989, fazë e cila në arenën ndërkombëtare qe sfidë e veçantë, ku fokusi i bashkësisë ndërkombëtare nuk ishte në zhvillimet në Jugosllavi, por në rënien e Murit të Berlinit dhe shkatërrimin e Bashkimit Sovjetik. Megjithatë, dy autorët kanë hulumtuar edhe dokumentet e para të miratuara nga Parlamenti Evropian, ku me anë të rezolutave kanë shprehur shqetësimet e tyre për gjendjen e rendë në Kosovë dhe vazhdimisht kanë bërë thirrje për përmirësimin e gjendjes në Kosovë. Në bazë të dokumenteve të gjetura faktohet qartë angazhimi i vazhdueshëm i UE-së në raport me gjendjen në Kosovë.

Kosova është vendi i fundit që u bë e pavarur pas shembjes së Jugosllavisë. Krahasuar me republikat e tjera jugosllave, procesi i pavarësisë së Kosovës zgjati më gjatë. Shkatërrimi i Jugosllavisë mbaron aty ku u nisë: në Kosovë. Që nga viti 1990, UE-ja ka qenë politikisht dhe ekonomikisht gjithnjë e më e pranishme në rajonin e Ballkanit. Në fillim, në periudhën e ashtuquajtur të pasivitetit 1989-1995 dhe në dy vitet e para pas nënshkrimit të Marrëveshjes së Dejtonit, UE-së i mungonte dinamizmi dhe vullneti për t’u marrë me çështjen e Kosovës. Faza e tretë 1998-1999 u karakterizua nga një përfshirje gjithnjë e më aktiv të UE-së në bashkëpunim me aktorë të tjerë ndërkombëtarë. Faza e katërt 1999-2010 u shënuar

Resmije Kurbogaj-Ajeti pranë fotografisë historike të takimit të Fan S Nolit me Presidentin Wilson, 4 korrik 1918

Zonja Resmije Kurbogaj-Ajeti dhe Ramiz Mujaj duke vizituar ekspozitën e Vatrës

me marrjen e përgjegjësisë për procesin e zhvillimit ekonomik dhe procesin integruar të Kosovës si dhe me përgjegjësinë politike gjithnjë në rritje të UE-së për zgjidhjen e statusit të Kosovës.

Resmije Kurbogaj-Ajeti së bashku me bashkëshortin e sajë bëjnë një elaborim argumentativ edhe mbi pesë vendet e UE-së të cilat akoma hezitojnë ta njohin pavarësinë e Kosovës. Duke paraqitur argumentet e “mos njohjes” së pavarësisë së Kosovës nga Spanja, Sllovakia, Rumania, Greqia dhe Qipro, autorët hedhin dyshime mbi qëndrueshmërinë e këtyre argumenteve, sidomos pas mendimit të Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë, e cila më 22 korrik të vitit 2010 vërtetoi se shpallja e pavarësisë së Kosovës është në harmoni të plotë me të drejtën ndërkombëtare. Përpos, kësaj këto shtete me qëndrime të tyre arrijnë të pengojnë unitetin e UE-së, gjë që rezulton në uljen e prestigjit të saj në botë. UE-ja deri më tani është kritikuar me të drejtë për mos efikasitetin dhe pa aftësinë e saj në fushën e politikës së jashtme, e cila deri më tani nuk qe në gjendje që të paktën problemet në “oborrin e vet” (si në Bosnje apo Kosovë) ti zgjedh pa ndihmën dhe ndërhyrjen amerikane. Dhe për të qenë e gatshme të zgjidh çështje të tilla komplekse, UE-ja fillimisht duhet të zhvillojë edhe mekanizmat ushtarak, si komponent me rëndësi i efikasitetit në politikë të jashtme, por edhe shtetet anëtare të UE-së duhet të shmangin interesat e tyre vetanake dhe të koncentrohen në interesin e përbashkët evropian, e cila jo domosdoshmërisht mund të përkthehet në bartjen e sovranitetit të tyre drejt Brukselit.

Ky libër është një udhërrëfyes i mirë i kontakteve të para të udhëheqësisë së Kosovës me UE-në që nga viti 1989 deri më 2010, e sidomos atyre pas 10 qershorit të vitit 1999, fazë e cila karakterizohet me rritjen e rolit të UE-së në Kosovë. Të gjitha proceset e rëndësishme politike dhe ekonomike në mes

Libri, ku zonja Resmije Kurbogaj-Ajeti, është bashkëautore

të Kosovës dhe UE-së lexuesi mund t’i gjejë në këtë libër. Edhe pse libri për momentin është vetëm në gjuhën gjermane pritet që gjatë fillim vitit tjetër të jetë i gatshëm edhe për lexuesit shqiptarë.

E veçanta e këtij libri për studiuesit mund të paraqesin edhe intervistat me ish të dërguarin e UE-së për Kosovën, Ambasadorin Wolfgang Petrisch (e cila është botuar si shtojcë e librit), i cili si person i angazhuar direkt në kontaktet e para me UÇK-në dhe në bisedimet e Rambujes dhe Parisit ofron informacionet nga dora e parë dhe dëshmitë e pathëna deri më tani për çështjen e Kosovës. Edhe intervista me juristin e njohur nga Kosova, tani kryetar i Gjykatës Kushtetuese të Kosovës, Prof. Dr. Enver Hasani mund të gjendet si shtojcë e librit.

Faruk Ajeti dhe Resmije Kurbogaj-Ajeti janë deri më tani studentët e vetëm shqiptarë në Universitetin e Vjenës, tema e masterit të të cilëve është botuar libër nga Instituti i Shkencave Politik të Universitetit të Vjenës. Ky botim i Institutit udhëhiqet nga dy profesorët dhe politologët e njohur austriakë Helmut Kramer dhe Eva Kreisky. Dy parathëniet e librit janë shkruar nga mentori i dy politologëve Prof. Dr. Helmut Kramer dhe Ambasadori Wolfgang Petritsch.

Nga tryeza e editorit-ju shkruani; ne përgjigjemi

Në postën elektronike të Diellit dhe në kutinë postare vijnë shpesh letra, emaile, mesazhe, kërkesa, të lexuesëve për Vatrën dhe Diellin. Është kjo asryeja që po hapim rubrikën”Nga tryeza e editorit”, rubrikë që është përdorë ndër vite nga editorë të ndryshëm të Diellit. Veçon ndër ata Xhevat Kallajxhiu, i cili e kishte rubrikë tepër të preferuar. Nga letrat që i vinin ai merrte shkas edhe për shkrime. Po e nisim rubrikën me letra që kërkojnë të dijnë për të afërmit e tyre që kanë qenë pjesë e Vatrës.

Kërkojmë të dhëna për Piti Cici, anëtar i bandës “Vatra”

Më quajnë Aleksandra Toro. Të më falni nëse po ju shqetësoj, por kisha nevojë t’iu bëj një pyetje. Ju lutem, mund të më ndihmoni për një adresë emaili të Shoqërisë “Vatra” të Worcesterit - it Mass. Gjyshi im Mihal Cici është i interesuar të ketë një lidhje online, pasi i ati, Piti Cici, ka qenë pjesë e bandës “Vatra”në Worcesterit - it Mass. Unë nuk po mundem të gjej dot adresën e emailit të kësaj shoqërie. I ati gjyshit Piti Cici ka qenë pjesë e Bandës “Vatra”. Intersohemi për këtë Shoqëri pasi babai i gjyshit ka pasur pashaport amerikane, dhe ne duam të ndjekim procedurat që edhe gjyshi të marrë pashaportën amerikane. Për shkak të regjimit të atërshtëm në Shqipëri gjyshit nuk iu lejua të mbante pashaportën amerikane dhe nuk e ka më. Gjyshi është 86 vjeç, dhe ai do të gëzojë të drejtën për këtë pashaportë të cili regjimi i atërshtëm ia mohoi këtë të drejtë që i takonte. Do t’iu lutesha, të më ndihmonit me kë mund të kontaktoj që dhe ne të na plotësohet një e drejtë e mohuar.. “

Me respekt, Aleksandra Toro

Përgjigja e kryetarit të vatrës

Përsëndetje, Aleksandra!

Nuk është shqetsim aspak për mua kërkesa juaj. Këtë kërkesë ma pat bërë të njohur edhe z. Dalip Greca, editoi i gazetës “Dielli”, si dhe znj Merita B. McCormack, para ca kohe. Editori ka kërkuar në arkivin që ka “Vatra” në dispozicion sot, por nuk ka gjetur evidencë mbi sa kërkonin ju. Dega e Worcester-it nuk ekziston prej dekadash dhe nuk dihet në se arkivi lokal i asaj dege është i ruajtur nga ndonjë antar i vjetër i saj; pothuaj se të gjithë vatanët e vjetër të asaj kohe nuk jetojnë më. Mjerisht ndima më e madhe që mund të bëjmë është botimi në “Dielli” i kërkesës suaj, me shpresën se ndokush ka ndonjë informatë të dobishme.

Një pyetje: në shkrimin tuaj ju theksoni se “.....duam të ndjekim procedurat për të bërë gjyshi pashaportën se për shkak të regjimit të atërshtëm në Shqipëri gjyshit nuk iu lejua të mbante pashaportën amerikane dhe nuk e ka më”. A do të thotë kjo së gjyshi e kishte një herë pasaportën amerikane?. Në se po, atëherë mund të kërkohet nga arkivat

Piti Cici, pjesë e bandës së Vatrës

shtetërore amerikane me anë të Shërbimit Konsullar (Consular Service) të Ambasadës Amerikane në Tiranë.

Uroj të keni sukses në kërkesën tuaj dhe ju dëshiroj shëndet e të mira,

Kryetari i Vatrës

Gjon Buçaj.

Kur filloi të dalë “Shqiptari i Amerikës”

I nderuar z. editor i Diellit

Jam një student shqiptar që studioj në Chikago. Kam dëgjuar se Vatra ka pasë botuar një gazetë me titull “Shqiptari i Amerikës. A mund të më jepni më shumë të dhëna? Dua të di kur nisi kjo gazetë, ku u shtyp, ku shpërndahej, dhe sa kohë vazhdojë kjo gazetë? Kush e drejtonte?

Gjergj Spaho

Chikago

Me 21 tetor nisi botimi i gazetës “Shqiptari i Amerikës “ në Korçë

Gazeta Shqiptari i Amerikës botohej në Korçë. Vendimi për të nxjerrë një gazetë të Vatrës në Shqipëri, u mor në Kuvendin e Vatrës të vitit 1922. Gazeta u vendos që të ishte e përjavshme. Numri i parë i “Shqiptari i Amerikës” doli me 21 Tetor 1922. Gazeta botohej në shtypshkronjën e Dhori Kotit, që ndodhej në rrugën që mbante ermin e Presidentit amerikan rruga “Presidenti Ëilson”. Editori i gazetës ishte Loni Kristo, ndërsa sekretar ishte Loni Nini. Menaxher i

gazetës ishte Hasan Bitincka.Në një letër që Faik Konica i shkruante bashkëthemeluesit të Vatrës, deputet i Korçës, Kristo Kirka, i shkruante me 10 gusht 1922:

” Zotërisë së Tij

Zotit Kristo Kirka, Deputetit të Korçës,

I dashur Atdhetar,

“Vatra”, siç e dini, vendosi të botojë një gazetë në Korçë, “Shqipëtarin e Amerikës”, dhe për Manager që ta qeverisë gjithë punën emëroj Zotin Hasan H Bitincka.Jemi të bindur se do t’i jepni të gjithë përkrahjen e duhur. Përveç kësaj, do t’ju lutemi të veproni si zëvendës i Imzot Nolit, kur ky të mos ketë nge’, për të kqyrur hesapet një herë në katër muaj, duke qenë se ne s’munt t’I auditojmë për së largu.

Besojmë se do ta merrni përsipër këtë mundim patriotik.

Mbetem juaji me besë,

Kryetari i Federatës “Vatra”

Faik Koniza

Në numrin e parë të gazetës “Shqiptari i Amerikës” u botua edhe një mesazh përsëndetjeje nga Faik Konica, që atë kohë ishte kryetar i Vatrës. Kjo gazetë botohej me tetë faqe. Gazeta ishte opONENTE e qeverisë së atërshtme siç ishte dhe vetë Vatra. Në atë kohë edhe gazeta Dielli hynte në Shqipëri dhe kishte një jehonë të jashtzakonshme. Ajo pritej si ujë e pakët në shkretëtirë. Mirëpo duke qenë se edhe Noli edhe Konica i kishin”armët e mbushura” kundër gabimeve qeverisëse, gazeta Dielli u ndalua të hyjë në Shqipëri. Këtë njoftim na e ka përcjellë gazeta “Shqiptari i Amerikës” në numrin e katërt të saj me titullin”Guverna Shqiptare ndaloi hyrjen e Diellit në Shqipëri”. Ndalimi kishte hyrë në fuqi në Dhjetor 1922. Ky nuk ishte ndalimi i parë i Diellit, kishte ndodhë edhe në kohën e Xhon Turqëve më 1910. Ndërkohë, siç njoftonte “Shqiptari i Amerikës” , Guverna kishte hedhë në gjyq edhe editorin e gazetës së Vatrës në Korçë”Shqiptari i Amerikës”.

Pas vendimit të Guvernës, Faik Konica, komentonte:”...

U lumtë! Se provuan edhe një herë se ç’janë. Provuan që janë xhahilë të Ballkanit dhe jo njerëz të qytëruar...”Kanë frikë se mso mbjellin në zemër të popullit dashurinë e përparimit dhe të lirisë.”

...“po le të dinë një gjë:fara u mboll, dhe me as një mënyrë s’mund ta çkulin. Populli e di se kush është miku i tij, e di mirë se cili është armiku.”

Dielli u lejua sërish të hyjë në Shqipëri me rastin e amnistisë së Guvernës me rastin e festës së Pavarësisë.Ndërkohë, menaxheri i “Shqiptarit të Amerikës” u dënua nga Guverna me 20 ditë burg. Më pas ky vendim u anulua. Gazeta vazhdoi për dy vjet. Ajo

u mbyll pas dështimit të Qeverisë së Fan S Nolit.

Kërkoj të dhëna për gjyshin

Jetoj në Itali prej disa vitesh. Përmes gazetës Dielli në internet kam lexuar historitë e Vatrës.Gjyshi im nga ana e nënës ka jetuar në Amerikë, por ne nuk kemi të dhëna. Edhe ca letra që ruheshin nga frika i zhdukëm. Gjyshi quhej Xhaferr Pojani. Ju lutem nëse keni të dhëna, do t’u jemi shumë mirënjohës nëse na i dërgoni.

Margarita Shehu

Milano/ Itali

Përgjigje për Xhaferr Pojanin

Margarita së pari ju kërkojmë ndjesë se ua kemi vonuar përgjigjen. Në regjistrat e Vatrës, emri i Xhaferr Pojani(emri i babait Ymer) është i pranishëm në regjistrat e Vatrës. Ai rezultoi se ka hyrë në Amerikë më 1914. Më pas Xhaferri shkoi vullnetar në Shqipëri. Luftoi kundër grekëve në fshatrat e Devollit, ku edhe mori plagë. U kthye sërish në Amerikë kur grekët e pushtuan Korçën.

Xhaferri ishte aktiv në Vatër. Ai për disa kohë kreu detyrën e sekretarit të degës së Vatrës Nr. 51 në Waterbury, Conn.

Adresa e fundit që ka pasë Vatra për Xhaferrin ishte kjo: 65 Plaza Avenue, Waterbury, Conn. Kjo adresë i takon vitit 1953-54.

Kërkojmë të dhëna për xhaxhanë

Unë quhem Astrit Bodari. Xhaxhai im ka qenë në Amerikë, por ne nuk kemi të dhëna se si shkoi jeta e tij. E dimë që ka qenë pjesë e Vatrës. Xhaxhai quhej Ali Bodari. Ju lutem na shkruani nëse keni mundësi të gjeni të dhëna për të.

Do t’u jemi mirënjohës nëse dini edhe vendin ku ka ndërruar jetë.

Përgjigje për Ali Bodarin

Ali Bodari(emri i babait Alush) ka hyrë në amerikë më 1916. Ishte 16 vjec. Kishte lindur më 1900 në fshatin Bodar të Përmetit. Në vitin 1946 ishte martuar me Theresa Knowles. Ndërroi jetë në moshën 53 vjecare në Peabody, Masachussetts. Data e vdekjes 15 shtator 1953.

Na shkruani

Të nderuar lexues të interesuar për të afërmit tuaj që kanë qenë pjesë e Federatës Vatra, na shkruani në Emailin e Gazetës Dielli gazetadielli@gmail.com. Përgjigjet tuaja do të mund t’i lexoni edhe në Dielli online në adresën www.gazetadielli.com

Faleminderit

I nderuar z. Editor

Mjeku Valery Kazakov

Do të doja që përmes gazetës Dielli të bëj një falenderim publik për një mjek të palodhur dhe tepër njerëzor, që më ka lënë shumë mbresa të mira. Ai quhet Valery Kazakov. Dr. Kazakov së bashku me bashkëshorten, mjeken e palodhur Oksana Berkovic, na janë gjendur dhe na shërbejnë me profesionalizëm, edhe ne shqiptarëve. I kam njohur ata që prej katër vitesh dhe ndjem shumë

i qetë dhe i pastressuar, nga që mjkimet e tyre, këshillat, sjellja, janë shumë të sakta. Komunikimi me ciftin e mjekëve ka qenë përherë shumë i vlerësuar nga unë dhe bashkadhëtarë të tjerë. Ka pasë raste që ata i kanë zgjidhur pacientët edhe vullnetarisht, kur u mungon inshuranca.

Klientela e zyrës mjeksore të dr. Valery Kazakov ka ardhur duke u rritur. Falë profesionalizmit të tij dhe mirësjelljes, pacientët vetëm se shtohen. Ajo që bie në sy është edhe sjellja mjaft e mirë edhe e personelit që punon me të.

Familjarisht unë kam gjetur mjekun që kam kërkuar. Aty e kryen vizitën në një kohë të shpejtë, nuk mërzitesh dhe merr mjekimin e duhur. E falenderoj publikisht doktor Valery Kazakov, që ka fituar respektin e pacientëve.

Kristaq Kapidani

Bronx, NY

Letër nga gjermania

Përgezime radaksi e nderuar e Diellit!

Përsëndetje të posaçme editorit të gazetës Dielli!

I nderuar Editor,unë mund tua kem shumë “zili” për materialet e bukura dhe shumë interesante që po i botoni dhe i gjurmoni si bleta dhe ua u dhuroni lexuesve të nderuar të gazetës tuaj.Shpesh ngelëm pa koment dhe kënaqëm duke lexuar tema ndër më të ndryeshmet dhe shumë shumë interesante.

Me kalojnë orët e natës shumë shpejtë duke lexuar e besa nganjë herë nata shtrinë krahët deri te gishtrinë e mëngjesit e unë ngelëm i thelluar dhe i ngujuar ne temat interesante që na i sjellni Ju.

E kuptoi se edhe juve ju duhët kohë e mund, por e kuptoi që këtë punë e beni me një vullnt të madh prej një studijuesi të të rrallë e prej një njeriu që e do punën në gjurmimin

e sirtarëve të vjetër e duke ja ofruar lexuesit shqiptarë anë e kend

globit historinë, kulturën,ndodhit ditore ne trojet shqiptare të arriturat dhe gjitha gjerat me vlerë e që lexuesi i mirëfilltë ka nevojë për informim të shpejtë dhe të sakët.

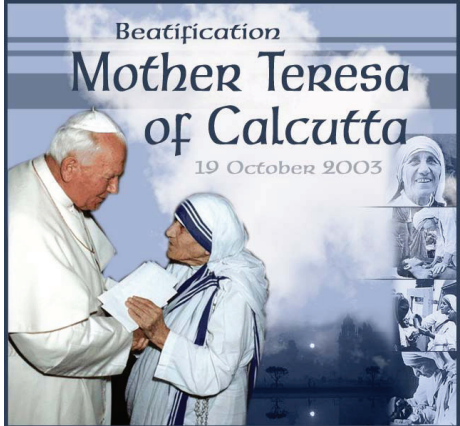
Pergezime miku im i nderuar për punën e pa lodhur që jeni shumë i qelluar në kohën dhe në vendin e duhur.

Dëshiroj që shëndeti t’ju lerë të punoni se pasioni nuk ju mungon. Paci bekimin e përendisë !

Me respekt lexuesi i rregulltë nga Gjermania Neki Lulaj.

Nene Tereza-dhjetë vjetë lumturim

Nga Frank Shkreli

Dhjetë vjetë më parë, pikërisht më 19 tetor 2003, Papa Gjon Pali i dytë njoftoi botën për vendimin që kishte marrë për të shpallur lumturimin – hapi i parë drejtë shënjtërimit -- të Nënë Terezës, bijës së kombit shqiptar, Gonxhe Bojaxhiut dhe nënës së botës, për punën dhe veprat e saj në shërbim të më të varfërve të botës. Duke përfshirë Nënë Terezën në rreshtin e të bekuarve për lumturim, Papa Gjon Pali i dytë pat thënë me atë rast se, “edhe në ditët e sotëme Perëndia frymëzon modele të reja shënjtërimi për radikalizmin e tyre, siç është Nënë Tereza e Kalkutës.” Ish-udhëheqsi i Kishës Katolike dhe mik i ngushtë i Nënë Terezës dhe i kombit shqiptar, tha 10-vjetë më parë, ndërsa shpalli lumturimin e Nënë Terezës se, “në personin e saj shohim një urgjencë që na shtynë të vendosim veten tonë në shërbim të tjerëve, sidomos të atyre që janë më të varfërit dhe më të harruarit”, e shoqërisë.

Nënë Tereza, për dashurinë e saj në veprim dhe në jetë të pa kushtëzuar për më të varfërit dhe më të harruarit e kësaj bote, mori lëvdata dhe çmime nga më të dalluarat e kësaj bote, përfshirë edhe Çmimin prestigjioz më të lartë botëror Nobel për Paqë. Gjatë jetës së saj dhe pas amshimit, për Nënë Terezën është shkruar dhe shkruhet gjithnjë aq shumë sa që është vështirë të shënohet diçka e re. Por fjalët e saja, fjalimet dhe prononcimet e pasqyruara gjatë viteve dhe dekadave të fundit në median botërore dhe në qindra libra e botime të lloj llojshme dhe dokumentarë, ato mbeten gjithnjë aktuale, të freskëta dhe të përhershme. Është me vend dhe tepër e nevojshme që përballë kërkesave të jetës moderne, materializmit, qejfit e defrimit, të ndalohemi, nga kohë në kohë, dhe të përqëndrohemi mbi mesazhet

domethënsë që na ofrojnë përvjetorët siç është 10-vjetori i lumturimit të Nënë Terezës dhe fjalëve të saj, e të cilat duket se rezonojnë për të gjithë brezat.

Një ndër këto mesazhe që është gjithnjë aktual, është mesazhi i Nënë Terezës mbi rëndësinë e familjes – që sot duket në krizë kudo -- dhe për rolin e saj në shoqëri -- mesazh ky që ajo i drejtoi Konferencës së 4-të të Grave, organizuar nga Kombet e Bashkuara më 1955, në Pekin. “Në vend të vdekjes dhe mjerimit” u tha Nënë Tereza grave të botës, “le të sjellim në botë paqë, gëzim e kënaqësi duke iu lutur Perëndisë për dhuratën e paqës dhe për dhuratën për të dashur dhe për të pranuar njëri tjetrin si vëllezër e motëra, si bijë e bija të Perëndisë. Ne e dimë se vendi më i mirë dhe atmosfera më e përshtatshme ku fëmijët mund të mësojnë se si të dashurojnë njëri tjetrin është pikërisht familja, ku ata shohin prindërit e tyre duke dashur njëri tjetrin dhe duke iu lutur Perëndisë. Kur familjet shkatërrohen dhe nuk janë të bashkuara, shumë fëmijë rriten duke mos ditur të dashurojnë të tjerët”. Nënë Tereza vazhdoi duke thënë se, “një vend ku shumë familje janë shkatërruar në këtë mënyrë, do të ketë shumë probleme.”

“Por kur familjet janë të forta dhe të bashkuara”, përfundoi Nënë Tereza mesazhin e saj drejtuar grave të botës në vitin 1995 në Pekin, “Fëmijët shohin dashurinë e veçantë të Perëndisë në çfaqjen e dashurisë midis prindërve të tyre, dhe si të tillë rriten që të ndërtojnë dhe të zhvillojnë vendin e tyre në një shoqëri më të mirë dhe më të dashur për të gjithë. Fëmija, tha ajo, “Është dhurata më e çmueshme që na ka falë Perëndia dhe si i tillë ai ka nevojë për të dy prindërit.”

Në të vërtetë, Nënë Tereza i kushtoi gjithë jetën dhe veprimtarinë e saj mbrojtjes së jetës së njeriut kudo në këtë botë. Ajo fliste me një pasion pothuaj të papërmbytshëm në mbështetje të jetës së njeriut kudo e kurdo që i jepej rasti e mundësia, në konferenca ndërkombëtare dhe në takime me udhëheqsit dhe personalitetet më të dalluara të kësaj bote. Në një deklaratë që ajo i dërgoi Konferencës Ndërkombëtare mbi Popullësinë dhe Zhvillimin në vitin 1994 në Kajro, Nënë Tereza tha se, “Secili prej nesh është këtu sot sepse na ka dashur Zoti i cili na ka krijuar dhe prindërit që na kanë pranuar.” Këjo është arsyeja, shtoi ajo, se pse është aq trishtues fakti se në aq shumë vende të botës, jeta e njeriut po shkatërrohet me qëllim nga luftërat, nga dhuna dhe nga aborti. Perëndia

na ka krijuar të gjithëve me të drejta të barabarta dhe për gjëra më të rëndësishme dhe më madhështore.” Askush, tha ajo, as ndonjë vendim konference ndërkombëtare dhe asnjë qeveri nuk ka të drejtë të shuaj jetë njerzish, përveç Zotit, autorit që ka krijuar jetën. “Sa bukur do të ishte sikurë fondet që përdoren për të vrarë njerëz do të përdoreshin për t’i ushqyer, për t’i strehuar dhe për t’i edukuar ata”, ka thënë Nënë Tereza në mesazhin e saj Konferencës Ndërkombëtare mb Popullsinë dhe Zhvillimin më 1994 në Kajro.

Në fillim të shtatorit, në Katedralën Nënë Tereza në Prishtinë u mbajtë një ceremoni madhështore ku u shënua 10-vjetori i lumturimit të Nënë Terezës dhe njëherazi edhe 1700-vjetori i ediktit të Milanos, sipas të cilit qytetarët e Perandorisë romake fituan të drejtën e ushtrimit të fesë së krishterë. Përveç udhëheqsve të ndryshëm fetarë, në ceremoni morën gjithashtu pjesë edhe udhëheqsit më të lartë politikë të Republikës së Kosovës. Presidentja e Kosovës Zonja Atifete Jahjaga tha me atë rast se -- 1700-vjetori i Ediktit të Milanos dhe shëmbëlltyrës së autorit të tij, Konstantinit të Madh me origjinë ilire -- “përputhet me 10-vjetorin e lumturimit të Nënë Terezës, duke e vlerësuar këtë si një gjest shumë simbolik, por njëherit edhe përmbajtësor të kontributit që ka dhënë Kosova, si vazhdimësi e Dardanisë së shënjtë antike, në mirëkuptimin dhe në tolerancën ndërmjet besimeve dhe ndërmjet popujve”. Presidentja e Republikës së Kosovës, përfundoi fjalën e saj duke thënë se, “Shënimi i manifestimit të Ediktit të Milanos të punës së Kostantinit të Madh, që ishte nga këto treva, më së miri sublimohet në shëmbëlltyrën e Nënës Tereze, misionares që gjithë jetën ia kushtoi të varfërve, duke përhapur dorën e mirësisë e të dashurisë, duke forcuar besimin në njerëz dhe duke u shkrirë në bindjen se njeriu bartë vlerat më të mëdha humane brenda shpirtit të vet dhe se dashuria e mirësia si dhunti dhe si angazhim janë të paskajshme dhe janë të pashtërrshme”.

Edhe kryeministri i Republikës së Kosovës, Zoti Hashim Thaçi mori pjesë në këtë manifestim të përvjetorësh të dyfishtë dhe në fjalën e rastit ai përshëndeti të pranishmit duke i lidhur këto dy përvjetore të rëndësishme për kombin shqiptar, me ç’rast tha se, “Kryqi që e kishte frymëzuar perandorin Konstantin dhe feja e thellë në Zotin, janë elemente që kanë formuar edhe jetën dhe veprën e së lumës sonë Nënë Terezës. Zoti

është pasuri, dashuri për çdo njeri pa dallim feje dhe kombi”, tha kryeministri Thaçi. “Nëna Terezë dhe vepra e saj”, vazhdoi udhëheqsi i Kosovës, “kanë dëshmuar shpresën dhe dashurinë me tërë qenien e saj. Atë e kanë kuptuar të gjithë dhe e kanë njohur dhe e kanë quajtur me emrin e ëmbël dhe të bukur, Nënë...Vlerat shpirtërore dhe humaniste të Nënës Terezë janë sintezë e vlerave më të mira të civilizimit shqiptar”, u shpreh kryeministri i Republikës së Kosovës, Hashim Thaçi, në 10-vjetorin e lumturimit të Nënës Terezë.

Me veprat e saja, Nënë Tereza, nëna jonë dhe nëna e botës, ka tejkaluar kufijtë njerëzor dhe andaj 10-vjetë më parë, Papa Gjon Pali i dytë e radhiti atë midis të lumturëve, duke e vendosur përtej kryezores, me shënjtërit dhe shënjtëreshat e Kishës Katolike.

Ne shqiptarët kudo, me të drejtë mburremi shumë me Nënë tonë Tereze, bijë të një gjaku. Me krenari e themi, përfshirë edhe udhëheqsit e tanishëm më të lartë të kombit shqiptar, se Nëna Tereze, është simbol dhe bartëse e vlerave më të mira e më të bukura të kombit shqiptar. Por ama në këtë 10-vjetor të Lumturimit të Nënë Terezës – megjithë adhurimet dhe krenarinë që tregojmë në sipërfaqe për “të – duke marrë parasysh gjëndjen politike dhe shoqërore në të gjitha trevat shqiptare -unë nuk mund të durohem pa iu bashkuar cinizmit dhe skepticizmit të të ndjerit Profesor Peter Prifti, i cili disa vjetë më parë është shprehur për librin e Genc Lekës mbi Nënë Terezën duke bërë pyetjen: “A mos ishte lindja e Nënë Terezës në rrethin tonë një gabim, një devijim gjenetik ndofta, apo një sinjal hyjnor, një paralajmërim paraprak për një të ardhme madhështore për kombin shqiptar? Kur shoh gjendjen në Shqipërinë e sotme, mendoj të parën; por më pëlqen të besoj të dytën”, qe shprehur Profesor Peter Prifti dhe vazhdoi: “Pyes veten, kemi të drejtë si shqiptarë të mburremi me motrën tonë të bekuar? Mendoj se Nënë Tereza nuk nderohet me levdata, me konferenca shken-core, me shërbime përkujtimore, as edhe me lutje e pelegrinazhe te varri i saj. Sa kohë që neve nuk bëjmë ndryshim, asnjë përmirësim në marrëdhëniet tona shoqërore e politike, atëhere përse na përket neve si shqiptarë, ajo jetoj kotë në këtë botë. Atëherë do jetoj më mirë të mbyllem gojën dhe të mos guxojmë kurrësi të themi se jemi njerëz të një gjaku e të një gjuhe me Nënë Terezën”, përfundon profesori i nderuar, i ndjeri Peter Prifti.

Ankesë Patrikanës: Jeni tue ndërhy në të drejtat e Kishës Autoqefale Orthodoxke.

Eminencës së Tij Arqbishop Vasalomeos I, Patriark në Istambul
Rruga Sadriazën Ali Pasha, Istambul, Turqi

Eminenca Juej,

Na ka tërënjë vëmendjen gabimi i madh që asht ba nga këshilltarët e Juej, kur sugjerojnë që Ju të emnoni Kryepeshkopin e Kishës Autoqefale Orthodoxke Shqiptare. Me një veprimë të atillë Ju Eminencë, duhet ta dini se jeni tue ndërhy në të drejtat që i takojnë Kishës Autoqefale Orthodoxke Shqiptare.Një e drejtë e tillë vendimi i takon Mbretit në konsultim me klerikët orthodoxë shqiptarë.Prandaj, Na me respekt kërkujmë që Ju të rikonsideroni vendimin, para se të bahet një incident diplomatik.Kisha Orthodoxke Shqiptare, në një të ardhme të afërt, ka me pas mundësinë me zgjedhë nga gjini i klerit ortodoks shqiptar, personin e merituam për atë detyrë. Të drejtat e garantuese me Kushtetutën e vitit 1928, në marrëveshje në mes Mbretit dhe Klerit Orthodox Shqiptar janë të karta dhe Na nuk lejojmë Ndërhymjen nga jashtë mbi këto të drejta. Këshillate Jueja, do të jenë të mirëprituna si

bashkvëlla i besimit me Kishën Indipendente Orthodox Autoqefale Shqiptare, dhe na shpresojmë, që në të ardhmen, relata në mesin e Kishës Orthodoxke Autoqefale Shqiptare dhe Patrikanës së Instambulit kanë me qenë të përzemërta.

**Johanesburg, Më 8 shtator 1992
Leka I – Mbret i Shqiptarëve**

Shqiptarët e Cikagos i shkruajnë ish kongresistit Joe Dioguardi

Joe Dioguardi,
Liga Qytetare Shqiptaro-Amerikane, New York

I nderuar z.DioGuardi,

Duke ju përshendetur nga Chicago,ju informojmë se SHSHA-ja ka parashtruar çështjen edhe publikisht që ka të bëjë me njohjen e identitetit kombëtar të shqiptarëve ortodoks në Maqedoni.Për këtë arsye Branko Manojlovski,misionari i avasimit të çështjes shqiptare ortodokse në Maqedoni ka marrë nismën për të paraqitur këtë problem (shqiptar ortodoks)në Maqedoni që si ka thënë Minajlovski,tash e 72 vjet ka qenë popull i ndaluar dhe i asimiluar nga pushteti komunist dhe totalitar sllavomaqedonas dhe të ish Jugosllavisë.

Sipas Branko Manojlovskit në krahinën shqiptare të REKËS së Epërme të rrethit të Dibrës e të Gostivarit,jetojnë më se 250 mijë shqiptarë të besimit ortodoks në Maqedoni. Për këtë problem të anatemuar tash e gati një shekull,ata janë shqiptar në rend të parë dhe të besimit ortodoks që na është ndaluar identiteti ynë kombëtar shqiptar me vite në këtë vend.

Dëshirojmë që në bashkëpunim me Branko Manojlovskin dhe asociacionet shqiptaro-amerikane(SHSHA)në bashkëpunim të ngusht me LQSHA-në(Joe DioGuardi)

problemin e çështjes shqiptare ortodokse në Maqedoni të afrojmë për shqyrtim në Komisionet Politike në Kongresin Amerikan dhe në Senatin në Uashington,që ka të bëjë me të Drejtat e Njeriut për të lejuar me ligjet demokratike të lejimit të paraqitjes së identitetit kombëtar shqiptar ortodoks me vlerat universale të demokracisë dhe të përkrahjes nga institucionet e shtetit demokratik në Amerikë.

Posa të bëhen përgatitjet e duhura për këtë nismë kombëtare shqiptaro-ortodokse dhe e drejta e tyre për identitetin e vet kombëtar shqiptar-ortodoks në Maqedoni,jemi të gatshëm që rreshtohemi në aktivitetet tona të përbashkëta për të realizuar këtë të drejtë të identitetit shqiptar ortodoks të ndaluar në Maqedoni!

Për këtë temë dëshirojmë që të jemi në bashkëpunim të metejmë!

*Me respekt,
Prof.Skënder Karaçica,
Drejtor Ekzekutiv i SHSHA-së
Mahmut Skenderi, Sekretar
Chicago*

Urimet më të mira për Valentin Lumaj!

Vatranët e Degës së Michiganit, me datën 18 Tetor 2013, festuam ditëlindjen e njërit prej veprimtarëve të kësaj Dege, Valentin Lumaj. E përcaktuar si një nga nismat më të mira të vatranve të Michiganit, përkujtimi i ditëlindjeve dhe rasteve të tjera, jo vetëm që kthehen në një festë, si një darkë e madhe familjare, por edhe shtrohen projekte për takime e aktivitete të tjera të kësaj dege, herë edhe bëhen analiza e jepen opinione, pa e prishur karakterin miqësor të tyre.

Përgaditjet e tyre janë për meritë të Kafe “Kuvendit”, ndërsa darka e mrekullueshme e kësaj nate ishte meritë e aktivistës më të re të Vatrës dhe mikes së “Kuvendit”, Aida Gjergji.

Në këtë rast, festën e hapi Sekreatri i Degës së Vatrës, Mondi Rakaj, i cili shkurtimisht vuri në dukje miqësinë me Valin dhe rëndësinë e këtyre aktiviteteve kaq të mira e shumë domethënëse. Më pas, Valentinin e përshëndeti Alfons Grishaj, i cili vuri theksin te veprimtaria e Valentinin në vitet

e vështira të ndryshimeve dhe, veçanërisht si pjesëmarrës i demonstratave të prillit 1991, kur Valentinin ishte student. Julian Çefa nënvizoi se e kishte njohur vonë Valentinin dhe, pikërisht në 100 vjetorin e Vatrës në New York. Jam i bindur, – vazhdoi Juliani, – se kam njohur një njeri të mrekullueshëm dhe është nder që në radhët tona kemi njerëz të mirë si Valentinin. Përkujtimi, Valentinin e përshëndetën edhe Nevrus Nazarko, Kujtim Qafa, Pal Rakaj e Luvigj Stërbyçi.

Valentini i përshëndeti të gjithë të pranishmit, duke e vlerësuar si një nder të madh që i bëhej për këtë rast. Të gjithë vatranët e kësaj dege i përshendes, pasi në të vërtetë po bëjnë punë të mira që kur janë krijuar. Poashtu, – vazhdoi Valentinin, – një përshëndetje të veçantë kam për Dom Ndue Gjergjin, që krahas punëve të shumta që ka në famullinë e tij, gjeti kohën të vij në këtë mbledhje, të cilën miqtë e mi e kanë organizuar kaq mirë.

Dom Ndue Gjergji në fjalën e tij e theksoi më të madhe rëndësinë e gjetjes së njerëzve të mirë si Valentinin. Te tillë, – tha Dom, Ndoi, – jam i sigurt se ka shumë në komunitetin tonë. Është meritë e Vatrës, organizatës më të madhe, e cila luajti rolin e shtetit të parë shqiptar, kur në Shqipëri ende nuk kishte trokitur Pavarësia, që e gjeti Valentinin dhe e bëri të saj, ashtu siç edhe ne e kemi bërë pjesën e trupit tonë të mirë.

Në muzikën e Bedri Rukaj dhe përcaktimin e projekteve të reja për të arthmen, mbledhja kaloi në një atmosferë gazmore.

Festohet ditëlindja e kryetarit të Degës së Vatrës Michigan

Mbledhjen e ditës së mërkurë, të datës 11 Shtator 2013 në Kafe “KUVENDI”, në vazhden e takimeve të tilla të mëparshme, u festua ditëlindja e Kryetarit të Degës së Vatrës Michigan, “Pishtarit të Demokracisë”, njërit prej më të parëve të

Levizjes Demokratike Shqiptare, poetit dhe publicistit, Alfons Grishaj. Disa nga vatranët e kësaj dege, si Kujtim Qafa, Pjeter Jaku, Mondi Rakaj, Julian Çefa, Vasel Ujkaj etj. organizuan darken festive, duke ftuar edhe disa nga miqtë dhe bashkëpunëtorët e tij. Në

Në ditëlindjen e vatranit Julian Çefa

Shkruan: Pjetër Jaku

Në Kafe “KUVENDI”, me datën 2 tetor 2013, Kryesia e Degës së Vatrës në Michigan organizoi një takim festiv për ditëlindjen e njërit prej vatranëve veteran, e njërit prej miqëve më të mirë, të secilit të pranishëm, Julian Çefes. Siç po bëhet traditë përkujtimi i rasteve që kanë miqtë tanë, Dega e Vatrës në Michigan dhe Stafi i Revistës “Kuvendi”, bëjnë oragnizimin e këtyre eventeve, duke dhënë një mundësi më shumë për t'u njohur me njëri – tjetrin dhe punën e secilit, me praninë e personave, për të cilët bëhet fjalë. Edhe në rastet e mëparshme, si edhe në këtë rast, asnjërit prej tyre nuk u përkujtuam numra, siç bie fjala u be kaq apo aq vjeç, por u bë përpjekje për t'u kujtuar punët e mira të tyre, të cilat të shëmbëllojnë për më të rinjtë. Vitet janë vetëm numra, në kohën kur njeriu e mat jetën e tij me punët e mira që ka bërë, me miqtë e mirë që ka dhe me çdo gjë që i ka lënë emrin kohës së tij. Me Julin festuan, miku i tij i kahershëm në emigrim Ekrem Bardha e deri tek me të rinjtë, anëtarët e sapopranuar në Vatrë, Zef Marku, Gjovalin Gjellaj dhe Fran Marku. Me Julianin e për Julianin folen e kënduan Alfonsi e Gjetaja, Ekremi e Dom Frani, Sela e vëllezrit Marku, Kujtimi e Pjetri, Luvigji e Bedriu, Dom Frani e Dom Pashku, e të gjithë sëbashku. Pjetër Jaku do ta hapte këtë festë me pak fjalë për Julianin, për t'i lënë radhën Kryetarit të Degës së Vatrës për Michigan, Alfons Grishaj, i cili uroi Julianin e të pranishmit dhe hapi darkën.

Të gjitha madhështitë e botës nuk vlejnë sa një mik i mirë

Këtë thënie të njohurit Volter, më duket me vend ta përmend për këtë rast. Ekrem Bardha do të thonte një të vërtetë që i përket plotësisht dhe i ngjitet aq mirë Julian Çefes! Njeriu më modest që kam njohur në jetën time. Kur në komunitetin tonë ka nga ata që duan të përvetësojnë edhe punë që të tjerët i kanë bërë, Julian Çefa nuk vuri kurrë në dukje punët e veta. Më vjen shumë mirë që ju e bëni këtë për mikun tonë të mirë.” Në të vërtetë është një përcaktim ekzakt i Ekremit, çka na lenë fare pak për të thënë ne të tjerët. Ishte viti 1967, kur Juliani 30 vjeçar erdhi në Amerikë e pikërisht në Michigan. “Në atë kohë, – kujton Juli, – nuk kishte më shumë se katër – pesë familje malësore. Kishte fare pak shqiptarë, krahasuar me numrin e sotëm. Vatra kishte degën e saj dhe, që në fillim u angazhova aty. Më vonë punova edhe me radion shqiptare, të cilën e drejton-te aktivisti i njohur Gjon Luligjuraj. Po me këtë radio punoi edhe aktivisti Kujtim Qafa e disa kohë në fillim edhe Gjergj Dedivanaj.

darkë mori pjesë edhe famullitari i Kishës së Shën Palit, Don Fran Kola, i cili me një përshëndetje të shkurtër, por domethënëse i dhuroi Alfonsit librin “Udha e kryqit”. Don Frani, në përshëndetjen e tij theksoi: “Ju Alfons dhe shumë si ti, vuajtjet në ferrin komunist jo për fajin tuaj. Ju vuajtjet se nuk e duruat diktaturën, vuajtjet se nuk e duruat mohimin e fesë dhe të besimit, vuajtjet për gjithëçka u mungonte shqiptarëve në liritë që Zoti ia kishte dhuruar gjithë njerëzimit!”

Alfonsin e uruan dhe përshëndetën me këtë rast: Julian Çefa, Vasel Ujkaj, Kujtim Qafa, Pjeter Jaku, Ndue Gjekaj, Elinda Marku, Mondi Rakaj, Luvigj Stërbyçi etj. duke i uruar jetë të gjatë dhe suksese në aktivitetin

Kishte një përkushtim atdhetar model, ku të gjithë e ndihmonin radion dhe e konsideronin si të tyren. Kur na u mbaronin paratë për transmetim, i drejtoheshim Ekremit, që përherë u tregonte i gatshëm të na ndihmonte. Por, ka pasë edhe nga ata si Baba Rexhepi që, të paktën njëherë në vit, na thirrte vet e na ndihmonte me 500 dollarë, ku për atë kohë nuk ishin pak.” I emocionuar, Juliani falnderon organizatorët e kësaj mbledhje, të gjithë të pranishmit dhe, në veçanti, priftërinjtë: Dom Fran Kolen, Famullitar i Kishës së Shën Palit, Dom Pashkun e ardhur nga Kosova dhe Dom Robert Kolen i ardhur nga Dioqeza e Sapes. Më pas, në kujtimet e tyre, aktivistët Gjeto Ivezaj dhe Kujtim Qafa sollën disa momente të bashkëpunimit me Julianin dhe për rëndësinë e këtyre aktiviteteve, që sapo vijnë e bëhen më cilësore, për të cilat komuniteti ynë ka shumë nevojë. Dom Robert Kola, i ardhur nga Dioqeza e Sapes, ku përfshin disa fshatra të Shokdres, Lezhës dhe Pukës, në përshëndetjen e tij, solli para të pranishmëve një thënie brilante të Pader Anton Arapit. “Në vitin 1946, disa priftërinj i thonë Pader Antonit se Partia Komuniste e ardhur në fuqi do t'i burgoste e vriste priftërinjtë dhe do t'i mbyllte kishat. “Roftë Shqipëria pa ne!” – ishte përgjigja e Pader Antonit. Jam i bindur se, edhe ju kur të detyruar “i kthyet shpinën” atdheut, thatë të njëjtat fjalë. Biznesmeni Selë Çela, përveç fjalës së tij përshëndetëse si vatran i kësaj dege, por edhe si bashkëqytetar i Julianit, u kujdes për gjithë anën argëtuese, duke kënduar disa nga këngët më të njohura shkodrane, nën shoqërimin muzikor të Bedri Rukaj.

Julianit i dhuruan disa punime simbolike Valentin Lumaj dhe Luvigj Stërbyçi, ndërsa Dom Fran Kola i dhuroi librin “Udha e kryqit” të Dom Robert Kolës. Si edhe në rastet e mëparshme, edhe kësaj here nuk mungoi fjala artistike nëpërmjet artistit të njohur, Ndue Gjekaj.

e tij. Nga të afërmit e Alfonsit merrte pjesë bashkëshortja Mirela dhe djali Almi, të cilët u ftuan pas fillimit të darkës nga të pranishmit. Artisti Ndue Gjekaj solli disa vargje për vendin prej nga vinin të parët e Alfonsit, duke e gjallëruar atmosferën gazmore të kësaj mbledhje.

Alfonsi nga ana e tij falenderoi të pranishmit, duke i marrë emër për emër dhe duke evokuar kujtime nga njohjet me secilin prej tyre. Një falenderim te veçantë pati për Don Fran Kolen, i cili gjeti kohë të marrë pjesë në këtë mbledhje miqësore festive! (P Jaku)

“Motrat Qiriazhi”, 20 vjet- porta që hap rrugën e suksesit të shqiptarëve në Amerikë

E vetme nuk mund të ndryshoj botën, por mund të hedh një gurë në ujë dhe të krijojë shumë vale

Nga Ariana Elezaj

Me këtë mesazh në mendje të Nënë Terezës, shqiptares, humanitares më të madhe që ka njohur njerëzimi, shoqata e grave shqiptaro-amerikane “Motrat Qiriazhi” e ka vënë veten në shërbim të komunitetit për 20 vjet me radhë. Kjo shoqatë e cila filloi aktivitetin e saj si një grup shoqesh të bashkuara për të festuar ditëlindjet e fëmijve të tyre gjatë këtyre viteve ka prekur dhe ndryshuar jetën e shumë grave e fëmijve shqiptar. Ato kanë ndarë shqetësimet e tyre, frikën, shpresat dhe ëndrrat dhe kurrë nuk kishin menduar se një ditë mund të kenë një zë dhe të jenë në gjendje të bëjnë ndryshime në komunitetin e tyre. Për të festuar këto arritje e përpjekje ato dhe shumë mbështetës e bashkëpunëtor të kësaj organizate u mbledhën ditën e diel në datën 6 Tetor, në restorantin “Maestro’s” në Bronx në një mbrëmje jubilarë.

Mbrëmjen e hapi dhe e drejtoi, bashkëpunëtorja e kësaj organizate, gazetarja e njohur shqiptaro-amerikane e Fox News Lidia Curanaj. Me elokuencën dhe paraqitjen e saj ajo u bëri të ditur të pranishmeve arritjet e kësaj organizate gjatë viteve. Duke filluar nga ndihma e shoqatës për fëmijët e gratë sidomos gjatë tragjedisë kosovare e mandej duke vazhduar me punën e palodhur në ndihmë të rritjes intelektuale të grave, ndihmën në shërbim të fëmijëve me autizëm duke sjell shpresë në jetën e tyre fëmijëshore kjo organizatë ka sponsorizuar aktivitete për të rinjtë dhe ka dërguar në kampe verore fëmijë që nuk i kanë pasur mundësitë. Në 1 Qershor të vitit të kaluar kjo shoqatë ishte sponzorizuesja dhe mbështetëse kryesore e festivalit të parë të fëmijve shqiptarë në Amerikë.

AAWO “Motrat Qiriazhi”-vazhdoi Zonja Curanaj ka shërbyer si një urë lidhëse midis shqiptarëve në nevojë dhe shumë shoqatave amerikane. Si bashkëpunëtor të saj mund të përmendet Gift Of Life international, një organizatë që bie shpresë në jetën e fëmijve me sëmundje zemre. Me ndihmën e saj janë sjellë fëmijë nga Kosova të cilët janë operuar dhe kanë marrë ndihmën e duhur mjekësore në spitalet amerikane. Rotary Club International, Fresh Air Fund, Allen Health Care, American Italian Cancer Society etj., dhe lista vazhdon.

Më tej Curanaj vazhdoi: “Shpesh herë shqiptarët e identifikojnë veten me fenë e tyre, si katolikë, ortodoksë apo myslimanë. Ose nga kahunat prej nga e kanë prejardhjen nga Malësia, Ulqini, Kosova e Shqipëria. Por para së gjithash ne jemi shqiptarë. Një popull i fortë, që për qindra vjetë të tjerët janë munduar të na pushtojnë dhe ndryshojnë. Por ja ku jemi këtu më të fortë se kurrë. Një kombësi që ka përparuar më shumë se çdo

grup tjetër. Ne gjithashtu jemi popull krenarë, që vazhdojmë të kujdesohemi për njëri tjetrin në çdo mënyrë që të mundemi duke ndihmuar njerëzit në nevojë. Siç e ka thënë edhe Mahatma Gandhi “E ardhmja varet në çfarë gjithsecili bën sot.”

Me buzëqeshje e mirënjohje, e pse jo, edhe me një ndjenjë të fshehtë krenarie e mori fjalën Dr. Anna Kohen, kryetarja e shoqatës për 15 vjetë e fundit. Dr. Kohen e mori organizatën pa asnjë të ardhur dhe me punën e palodhur e mbështjen e një grupi grash të devotshme e bëri shoqatën atë që është sot. Nga një bashkim i vogël grash ajo e shndërroi organizatën në një organizatë gjithëpërfshirëse të grave Shqiptaro-Amerikane AAWO duke ruajtur emrin e “Motrave Qiriazhi” por duke e zgjeruar dhe zhvilluar atë në një shoqatë jofitimprurëse të përkushtuar në shërbim të komunitetit. Për 20 vjet-tha ajo, ne kemi shpresuar dhe kemi qenë porta që do të hapë rrugën e suksesit të shqiptarëve në Amerikë. Së bashku ne jemi më të fortë, më të frymëzuar e më të efektshëm. Më tej Dr. Kohen citoi një thënie të Nënë Terezës: “Çfarë ne bëjmë është si një pikë uji në oqean, por oqeani ka nevojë për të gjitha pikat.” Mesazhi i saj ishte të bashkuar e me përkushtim ne mund të bëjmë shumë gjëra të mira në shërbim të komunitetit.

Tingujt e bukur të muzikës shqipe pushtuan sallën. Grupi i valleve “Rozafati” nën drejtimin e koreografes së talentuar Angelina Nika i mrekulloi të gjithë me interpretimin e valleve me motive të Tropojës. Ke një ndjenjë gëzimi e krenarie kur sheh të rinj e të reja lindur e rritur në dhe të huaj që ndjehen krenarë e mbajnë gjallë traditën shqiptare. Më pas nxënësit e Ansambllit “Kënga dhe vallja shqiptare” nën drejtimin e Pranvera Cobos, interpretuan këngë dhe valle me motive të Jugut.

Etrita Ibrosi një intelektuale e sukseshme dhe e mirënjohur shqiptare, një bashkëpunëtorë e hershme e shoqatës dhe një pjesëtare e drejtuese aktive e rrjetit të profesionistëve dhe sipërmarrësve shqiptarë të njohur në diasporë me emrin APEN përshëndeti motrat e saj me një poemë shumë kuptimplote, ku përmbledheshin respekti, mirënjohja edhe vazhdimësia e misionit të shoqatës. Zëri i ëmbël dhe melodioz i këngëtares së re Dea Elezaj i bashkoi dhe përmasoi të gjithë me vargjet e këngës “Erdha prapë tek ky prag i dashur, ku çdo gjë më thotë mirësejven”.

Fotografitë: Dritan Haxhia

(Vijon ne faqet 20-21)

Festivali i 23^{të} Shqiptar

E Diele, 10 Nëntor, 2013

Këngë e valle tradicionale shqiptare të interpretuara nga artistë profesionistë dhe amatorë të komunitetit shqiptar në Amerikë

Këngë

valle

artistë amator

instrumentistë

tradicionale

Lehman Center for the Performing Arts
250 Bedford Park Blvd., Bronx, New York

DYERT HAPEN NË 4:45pm • JU LUTEMI EJANI ME KOHË

Hyrja: \$20 | Biletat dhe informatat: Fran Çotaj: 917-494-6029 Kisha Zoja e Shkodrës: 914-761-3523

Lehman Center: 718-960-8833

Organizon Qendra Nëna Tereze e Kishës Katolike Zoja e Shkodrës | www.albchurch.org

20 Vjetori i AAWO "Motrat Qiriazhi"

(Vijon nga faqja 18)

Eshtë bërë tashmë traditë e kësaj organizate për të evidentuar e nderuar më të sukseshmit e vitit ose të viteve. Edhe kjo mbrëmje nuk mund të bënte ndonjë përjashtim.

Nderim i veçantë këtë vit jubilar i takoi Rose Kolaje cila u nderua me çmimin AAWO Lifetime Achievement Award. Kjo grua e mrekullueshme kosovare që jeta e ka ndeshur me shumë sakrifica e mundime i ka përballuar ato me forcë, kurajo e besim tek Zoti edhe vlerat njerëzore, ka dalë më e fortë se vuajtjet e mundimet dhe ka qënë një burim frymëzimi për familjen e saj për të arritur majat e suksesit.

Giorgio Kolaj më i riu i "Famous Familja" me një ndjenjë respekti e krenarie për nënën e tij fisnike u prezantoi të pranishmëve këtë grua të mrekullueshme.

Rose Kolaj gjatë viteve ka shërbyer si një burim frymëzimi e mbështetje për familjen. Ajo sherbeu si një shembull i shkëlqyer për fëmijët e saj, i rriti ata me parimet e forta shqiptare, ndershmëria, puna e palodhur, besimi tek Zoti edhe ndihma ndaj të

tjerëve. Asnjë universitet në botë nuk mund të mësojë këto vlera të rëndësishme në jetë si lidhjet e forta familjare, dashuria, respekti, ndershmëria, emri i mire dhe mirëbesimi.

Nën drejtimin e me këmbënguljen e mbështjen e saj vëllezërit Kolaj në vitin 1986 investuan në biznesin e picerive në New York. Djemtë e saj krijuan dhe sot janë pronarë të rrjetit më të madh të picerive në Shtetet e Bashkuara të Amerikës të quajtur "Famous Familja". Duke mos harruar fillimet e tyre të vështira dhe duke pasur besim se ata arritën të mbijetonin me ndihmën e Zotit dhe punën e palodhur ata kanë luajtur një rol të rëndësishëm për të ndihmuar bashkëkombësit e tyre për të realizuar ëndrrën amerikane.

Shoqata nuk la pa vlerësuar edhe punën e mbështësve të tyre. Jim Romeo, drejtues i Rotary Club International ishte fitues i dekoratës për rezultate të shkëlqyera profesionale. I lindur në Brooklyn dhe i rritur në Bronx ai ka filluar punën tek Rotary Club në vitin 1992. Për më shumë se 20 vjet ai ka dhënë një ndihmë të pakursyer për të shpëtuar jetën e fëmijëve me sëmundje zemre

duke u ofruar atyre operacione edhe ndihme mjeksore falas nëpërmjet programit Gift of Life. Vetëm në tre vitet e fundit ata kanë sponsorizuar 12 fëmijë për tu kuruar në spitalet amerikane. Përpos AAWO ata bashkëpunojnë me spitalin e fëmijëve "Maria Ferreri" në Westchester dhe qëndrën mjeksore Montefiori në Bronx. Zonja Geogina Mangarella shprehu mirënjohjen edhe mori dekoratën në emër të tij.

Gjithashtu me të njëjtën medalje për rezultate të shkëlqyera profesionale u nderua aktorja kosovare Arta Dobroschi. Arta është e njohur për shprehjen dhe frymëzimin e ndjenjës kombëtare në rolet e saj. Ajo u bë e njohur në skenën ndërkombëtare me rolin kryesorë në shfaqjen "Heshtja e Lornës" që u prezantua në festivalin e Kanës në vitin 2008 duke i dhënë asaj vlerësimin si aktorja më e mirë në festivalin European të filmit. Arten e prezantoi ambassador Bekim Sejdiu, Konsull i Përgjithshëm i Kosovës.

Zv/Shefi i Misionit të Përhershëm të Shqipërisë në Kombet e Bashkuara, Petrika Jorgji, lexoi përshëndetjen e Presidentit të Shqipërisë, Bujar Nishani.

Konsulli i përgjithshëm i Shqipërisë, Dritan Mishto uroi Shoqatën "Motrat Qiriazhi" për arritjet në këta 20 vjet aktivitet.

Më së fundi Alda Mosko sekretare e shoqatës së bashku me pjestarët e tjerë të bordit shprehën mirënjohjen dhe vlerësimin e tyre për punën e palodhur dhe drejtimin e shkëlqyer nga ana e Dr. Kohen. Gjithashtu gratë shqiptare të San Diegos nëpërmjet Dr. Eleni Ciko dërguan mesazhe urimi edhe një tufë me lule për dr. Anna Kohen.

Pjesëmarrësit i argëtoi zëri i ëmbël i këngëtarëve Gëzim Nika, Morena Reka, Kino Gara, Fitore Mamaqi e Dea Elezaj si edhe orchestra Alba nën drejtimin e Edi Xhanit.

Në fund u zhvillua një lojë fati ku të gjitha të ardhurat iu dhuruan fondit të fëmijëve të AAWO si edhe shoqatës të "Bashkuar për Autizëm" drejtuar nga Shpresa Xhakli.

Me urimin e premtimit se të bashkuar mund të bëjmë shumë të mira në shërbim të komunitetit e të njëzëzve në nevojë u mbyll ky aktiviteti festiv.

Amaneti i çuar në vend!

Nga Frank Shkreli

Javën e kaluar, Z. Servet Pëllumbi, një ish-funksionar i lartë i Partisë Socialiste të Shqipërisë, në një intervistë televizive zbardhi mëtej dokumentin e Ramiz Alisë, të bazuar në platformën e Mikhail Gorbaçovit, të ashtuquajturën “Katovice” duke rrëfyer vendimin e ish-diktatorit komunist të Shqipërisë për të zbatuar vendimin sekret të Byrosë politike të Shqipërisë, në lidhje me këtë platformë. Në Shqipëri gjithnjë duket si tabu përmendja e këtij këtij dokumenti, dhe si rrjedhim tërheq vëmendje e interesim sado herë që përmendet. Është i rëndësishëm fakti që Z. Servet Pëllumbi, i cili ka qenë pjesmarrës dhe është në dijeni të plotë të ngjarjeve të 20 e sa viteve të jetës politike në Shqipëri, flet për këtë fenomen të rëndësishëm të historisë moderne shqiptare. Deklaratat e tij kanë peshë dhe janë një kontribut në diksursin politik për zbardhjen e së vërtetës së historisë moderne të vendit. Platforma “Katovice”, në të vërtetë, ishte sajuar nga ish-udhëheqsit sovjetik Mikhail Gorbaçev. Duke parë se komunizmi si ideologji dhe sistem qeveritar kishte dështuar anë e mbanë ish perandorisë sovjetike, ai në vitin 1987, mblodhi ish-udhëheqsit e partive komuniste në Katovice të Polonisë për tu paraqitur atyre platformën e kalimit nga komunizmi në “demokraci”.

Megjithëse Partia e Punës e Ramiz Alisë nuk kishte marrë pjesë në mbledhjen e Katovicës, pasi e konsideronte veten gjithnjë si shpëtimtarja e fundit e marksizëm-leninizmit në botë, Zoti Pëllumbi thotë se megjithëkëtë platforma “Katovice” i kishte ardhur Ramiz Alisë nga Gorbaçovi dhe sipas tij, diktatori komunist shqiptar e zbatoi atë me përpikmëri- në mendimin tim më me përpikmëri se në çdo vend tjetër komunist të Europës.

Zoti Pëllumbi drejton gishtin tek Ramiz Alia, si njeriu i cili në bazë të plaformës “Katovice”, megjithëse në prapaskenë, luajti një rol të rëndësishëm në jetën politike të vendit edhe pas vitit 1990 duke caktuar udhëheqsit e partive politike, si dhe reformat që duheshin bërë në fushën ekonomike dhe politike të vendit. Për mua elementi më i rëndësishëm në këtë platformë është amaneti i Ramiz Alisë se si të trajtohen (ose jo)

ish-të përndjekurit politikë.

Pyetjes së gazetarit në televizionin “Channel One”, nëse Ramiz Alia kishte gisht në zbatimin e platformës “Katovice” në Shqipëri, ish-udhëheqsi socialist, Z. Servet Pëllumbi, ndër të tjera tha këto: “Unë i jam përmbajtur gjithmonë tezës që Ramiz Alia ka qenë çelësi i të gjitha situatave që janë zhvilluar në Shqipëri. Ramiz Alia ka qenë në dijeni edhe për strategjinë e Katovicës së ‘87.

Madje, në një pritje, në prezencë të ish-presidentit Moisiu e kam pyetur: “Të ka dërguar Gorbaçovi një material për Katovicën?”, sepse Ramiz Alia ka qenë në një periudhë me Gorbaçovin në shkollën e partisë. Më tha se erdhën disa materiale në atë kohë, por asgjë konkrete.

Ai e mohonte të ketë pasur informacione për Katovicën dhe për materialin përkatës. Por, në të vërtetë ai ka qenë në dijeni të plotë dhe ka vepruar në përputhje me atë strategji.

Dokumenti që po ju tregoj është një facsimile e një skeleti të fjalës së Ramiz Alisë në Byronë Politike”, tha ai në intervistën televizive për “Channel One”.

Në përgjigje të gazetarit, nëse ka ndonjë pikë referimi ndaj këtij dokumenti, Zoti Pëllumbi tha se dokumenti është lexuar në mbledhjen e Byrosë Politike të Partisë në vitin 1989, nga i cili ai lexoi në ekran pjesët më thelbësore të dokumentit, bazuar në materialet e Gorbaçovit ku sipas tij, thuhet: “Socializmi ka dështuar. Cila do të jetë strategjia jonë për kalimin në demokraci?” Ndër të tjera thotë: “Do të nxisim të krijojmë parti sa të duam, gjithsesi këto parti duhet kontrolluar nga ne”. Dhe kështu u bë. Vijon Ramizi: “Në krye të tyre duhet të vendosen njerëz që të përkrahin strategjinë. Partia që do të marrë pushtetin do të shajë komunizmin me themel e me çati, në mënyrë që të fitojë simpatinë e perëndimorëve”. Momenti i dytë është ai i të përndjekurve politikë: “Të përndjekurit politikë, të dënuarit politikë, duhet të përkrahen, por kurrë nuk do të lëmë të marrin pushtetin, sepse ata sapo të marrin fuqinë do të hakmerren. Ne nuk mund të bëhemi hyzmeqarë të tyre”. Problemi i tretë, lidhet me pronat: “Të shpronësuarve do t’u japim letër në dorë që t’u njihet prona, por asnjëherë nuk do t’ua japim. Pasurinë e kemi krijuar ne dhe na takon ne”. Dhe më në fund, sipas Z. Servet Pëllumbi, Ramiz Alia ka thënë se sipas kësaj strategjie, “brenda dy tre legjilstavrave do kemi ish-klasën komuniste në klasë kapitaliste”.

Megjithëse kam besim tek deklarata e Z. Servet Pëllumbi, është shumë vështirë të zbulohet e vërteta mbi zbatimin e këtij dokumenti, siç është vështirë të zbulohet e vërteta për shumë gjëra të historisë komuniste dhe post-komuniste të Shqipërisë. U mbetet historianëve të paanshëm që më në fund të hedhin dritë mbi këtë fenomen dhe

të tjerë të kësaj natyre. Por një gjë është e qartë. Nëqoftse Ramiz Alia kishte gisht në vendosjen e udhëheqsve të Shqipërisë post-komuniste dhe në krijimin e partive politike, historia e 20-viteve të fundit tregon se amaneti i ish-udhëheqsit komunist shqiptar – në bazë të platformës “Katovice” -- është zbatuar si një skenar i ndjekur me përkushtim, pa ndryshuar pikë as presje. Mund të ketë qenë këjo një koincidencë, ose mund të ketë qenë një aksident historik, që gjërat në Shqipëri të kenë rrjedhur pothuaj përpikë mërisht në përputhje me strategjinë e platformës “Katovice”.

Në vizitën e parë në Shqipëri në Mars/Prill të vitit 1991, me delegacionin e parë zyrtar të Departamentit Amerikan të Shtetit, ishim dëshmitarë të një vendi të shkatërruar shpirtërisht dhe ekonomikisht, por njëherazi u gjëndëm edhe përball një populli plotë pritje, i cili ëndërronte për një të ardhme më të mirë, për një jetë të lirë dhe në drejtësi. Shqiptarët dëshironin integrimin me Perëndimin, rivendosjen e pronës private, të demokracisë, të zbatimit të ligjit. Dëshironon lirinë e shtypit, gjykata të pavarura dhe privatizim. Por sot pas 20 e sa vjetësh, megjithë dukjet dhe retorikën demokratike, Shqipërisë fatkeqsisht i mungon substanca e vlerave të vërteta demokratike dhe është kaplluar nga një kulturë politike e rrënjosur në mos besim dhe mungesë tolerance ndaj kundërshtarit politik, që e ka lënë vendin pas në krahasim me vendet e tjera ish-komuniste.

Sipas Z. Servet Pllumbi, në skeletin e programit të Ramiz Alisë thuhet se “Të përndjekurit politikë, të dënuarit politikë, duhet të përkrahen, por kurrë nuk do të lëmë të marrin pushtetin”, një amanet ky që është mbajtur, pasi jo vetëm që ata nuk kishin asnjë mundësi që të merrnin pushtetin, por ata u anashkaluan dhe as nuk u pranuan si pjesë e qeverive të 20-viteve të fundit. Është e mundur që asnjë person nga rradhët e të ish-përndjekurve dhe të dënuarve politikë dhe as nga bijtë e bijat e tyre të kësaj shtrese të shoqërisë së vuajtur shqiptare të ketë pasur përgatitjet dhe kualifikimet e duhura për ndonjë detyrë me rëndësi në qeveritë socialiste dhe demokratike të 20-viteve të fundit? Kombi shqiptar do të përparojë vetëm atëherë kur të gjithë trajtohen dhe gëzojnë të drejta të barabarta. Vetëm atëherë kur nuk bëhen përjashtime, por kur të inkurajohet pjesëmarrja dhe përdorimi i talentit dhe potencialit të plotë të çdo personi pa marrë parasyshë të kaluarën familjare ose bindjet politike të tij. Kombi do të përfitojë dhe të shkojë përpara vetëm atëherë kur të tërheq talentet më të mira nga të gjitha shtresat e shoqërisë – pa ndonjë barometër politik – me qëllim realizimin e ëndërrave të shqiptarëve të para 20-viteve dhe vetëm në këtë mënyrë Shqipëria dhe Shqiptarët do të jenë në gjëndje të përballojnë sfidat e mëdha tani dhe në të ardhëshmen. A është

e drejtë që bijtë dhe bijat e të përndjekurve të mos përfshihen në qeverisjen e Shqipërisë demokratike? Fatkeqsisht praktikata e qeverive të 20-vietve të fundit, më shumë kanë ndarë e përçarë se sa kanë bashkuar e pajtuar.

Trashëgimia komuniste nuk mund të zhduket lehtë, megjithëse kanë kaluar më shumë se dy dekada ç prej rënjes së komunizmit zyrtar. Këjo trashëgimi është pjesë përbërse e individëve, e grupeve dhe klasave shoqërore shqiptare dhe si e tillë, këjo trashëgimi fatkeqsisht është vendosëse për fatin e shqiptarëve tani dhe në të ardhmen. Sidomos në Shqipëri, përballimi me të kaluarën duket se është tepër i vështirë -- mos i pamundur -- pikërisht për ndasitë e mëdha që kanë ekzistuar dhe që ekzistojnë midis viktimave dhe atyre që në emër të regjimit komunist dhunuan dhe shkelën të drejtat njerëzore të këtyre viktimave, vetëm e vetëm se nuk pajtoheshin me atë regjim. Shoqëria shqiptare ka nevojë për krijimin e një hapsire të lirë publike ku qytetarët mund të debatojnë të pa penguar dhe pa ndërhyrje mbi çështjet e rëndësishme për fatin e tyre. Martin Luter Kingu ka thënë se, “Jeta jonë fillon të marrë fund, pikërisht në ditën kur ne heshtim për gjërat e rëndësishme.

Z. Servet Pëllumbi hapi një debat për një gjë shumë të rëndësishme të historisë shqiptare të 20-viteve të fundit. Dhe në një seminar të organizuar ditët e fundit nga Ambasada e Polonisë në Tiranë mbi standardet e të drejtave të njeriut dhe bashkpunimin me shoqërinë civile, Avokati i Popullit i Shqipërisë, Igli Totozani theksoi se mbrojtja e të drejtave të njeriut është problemi kryesor politik dhe ekonomik që pëneon zhvillimin normal të vendit duke thënë se “familja europiane, ku dëshirojmë të rikthehemi pas një mungese të gjatë dhe ku aspirojmë të jemi të barabartë mes të barabartëve, kërkon ndërgjegjësim të madh të shoqërisë, promovimin e një barazie, tolerancë dhe gjithpërfshirje më të madhe se ai me të cilin është mësuar shoqëria tradicionale shqiptare”.

Si e sheh Shqipëria të ardhmen e saj gjatë 20-viteve të ardhëshme? Cilat janë vlerat dhe objektivat mbi të cilat do të ndërtohet këjo e ardhëme. A do të jenë gjithëpërfshirëse a po do të vazhdojnë të jenë përjashtuese? Pa vlera dhe pa ideale të përbashkëta dhe pa të drejta të barabarta për të gjithë, përfshirë dhe ish-të përndjekurit dhe të dënuarit politikë, por sidomos bijtë dhe bijat e tyre, të cilët janë në moshën për të kontribuar -- dhe pa marrë parasyshë amanetin e Ramiz Alisë -- duhet të kenë të drejtën e konkurrencës që t’i shërbejnë Atdeut në çdo kapacitet dhe detyrë për të cilën kanë kualifikimet e nevojshme. Për ndryshe, Shqipëria do të vazhdojë të çalojë drejtë përparimit, zhvillimit dhe integritetit europian për të cilin ka aq shumë nevojë.

Akuzë gjenocidi për krimet komuniste në Rumani

vijon nga faqja 10

Edhe profesori rumun D. Voinea citohet nga gazeta Nju Jork Tajms se elita politike dhe ekonomike e Rumanisë gjithnjë dominohet nga ish-komunistët dhe të afërmit e tyre, të cilët si të tillë duan të sigurohen se krimet e komunizmit nuk do të zbulohen kurrë dhe ata që i kryen ato krime nuk do të dënohen kurrë për to.

Tranzicioni nga regjimet komuniste në demokraci ka qenë dhe vazhdon të jetë i vështirë për shumë vende të ish-blokut komunist, përfshirë Rumaninë, por edhe për Shqipërinë dhe Kosovën si vende ish-komuniste. Ekspertët në përgjithësi janë dakort se konfliktet e pazgjidhura që rrjedhin nga

mos vullneti për t’u përballur me të kaluarën komuniste dhe të gjitha të zezat e saja vazhdojnë të pengojnë zhvillimin dhe stabilizimin e një sistemi të vërtetë demokratik, megjithëse në pushtet tani janë përfaqësues të një brezi tjetër, por pinjollë të regjimit të vjetër komunist. Tranzicioni ka qenë më i vështirë në shtetet ish-komuniste siç janë Shqipëria dhe Rumania, vende këto të cilat, ndryshe nga shumë vende ish-komuniste, nuk kanë dënuar as nuk kanë mbajtur përgjegjësi asnjë person për krimet dhe masakrat e kryera gjatë periudhës komuniste ndaj kundërshtarëve të pafajshëm të regjimit komunist. Madje në disa vende, përfshirë

edhe Shqipërinë, individë që kishin marrë pjesë në shtypjet brutale dhe në zhdukjen e kundërshtarëve të regjimit komunist, gjatë 20-viteve të fundit, janë këthyer në pozita të larta të pushtetit qeveritar dhe shtetëror.

Siç duket, në një mungesë të plotë të vullnetit politik për tu marrë me krimet e së kaluarës, në disa vende ish-komuniste dhe jashtë, do të vazhdojë debati në lidhje me hapjen ose jo të dosjeve, me lustracionin, me gjyqet dhe me dënimin e atyre që kryen krimet dhe masakrat gjatë diktaturës komuniste kundër popullit të vet. Pyetja është se pse disa vende përballen me të kaluarën e tyre diktatoriale e shtypëse duke hapur dosjet e sigurimit të

shtetit, duke ndaluar pjesëmarrjen në politikë të ish-zytarëve të regjimeve komuniste dhe duke dënuar abuzimet dhe shkeljet e të drejtave të njeriut të bashkombasve të vet, ndërsa disa vende të tjera me të njëjtën histori krimesh e abuzimesh ndaj popullit të tyre, nuk bëjnë asgjë për tu përballur me të kaluarën e tyre tragjike. Shekspiri ka thënë, “What is past is prologue”, që pak a shumë do të thotë se ato që kanë ndodhur më heret vendosin faktorët sundues tani dhe për të ardhmen, me fjalë të tjera nëqoftse e kaluara nuk gjykohet për ato që ishte, në këtë rast për krimet dhe brutalitetin e regjimeve komuniste, atëherë historia do të përsëritet.

Shqiptari i Çamërisë, pararendësi i Rilindjes Europiane në Rusi

Shqiptari i madh, Mihal Artioti nga Arta e Çamërisë, ka hapur siparin e Rilindjes Evropiane në Rusi

Nga Pertefe Leka

Një kontribut të madh kulturor ka dhënë në Rusi, rreth viteve 1516-1556, edhe shqiptari nga Arta e Çamërisë, Mihal Artioti.

Nga intervista e ambasadorit rus, Abramov në Tiranë, në një emision të Top-Channel u tha se Caresha Katerina e dytë, themeloi katedrën e gjuhës shqipe në Rusi në vitin 1777. Por në fakt, marrëdhëniet kulturore shqiptaro-ruse datojnë shumë ma herët. Ne do të merrnim kënaqësi më të madhe, nëse do të përmendej në ate studio, se 200 vjet para Careshës Katerina e Dytë, një kontribut të madh kulturor ka dhënë në Rusi, rreth viteve 1516-1556, edhe shqiptari nga Arta e Çamërisë, Mihal Artioti. Nuk doja të bëja krahasime midis këtyre dy personaliteteve, por gjeta disa pika të përbashkëta të cilat ia vlen të përmendeshin. Caresha nuk ishte me origjinë ruse, ajo ishte gjermane, e lindur Princeshë me emrin Sophia. Ajo shkoi në Rusi në moshën 16-vjeçare dhe u konvertua në fenë ortodokse me emrin Katerina. Lidhja e saj martesore në familjen mbretërore Romanov, u bë për të forcuar pozitat Rusi-Prusi. Edhe Mihal Artioti nuk ishte rus. Ai rridhte nga një familje e edukuar shqiptare. Ai shkoi në Rusi i ftuar nga Knjazi, si i përzgjedhur për dituritë e tij të thella. Katerina e Dytë e mori edukatën e parë nga guvernante franceze. E pasionuar pas atij shkollimi, solli në Rusi kulturën e Evropës perëndimore, Volterin, Dideroin Monteskjene. Ajo shkoi deri aty sa

frengjishtja u bë gjuhë e aristokracisë ruse, kështu Ajo inspiroi iluministet rus, Derzhavin, Pushkin etj. Mihal Artioti studioi në Venedik dhe në Universitetin e Padovës, prej ku solli në Rusi, Rilindjen Evropiane dhe kohën e lavdishme të Skënderbeut. Figura e heroit tonë kombëtar pas shume shekujsh inspiroi artistin e famshëm rus, Akaki Khorava, të luajë rolin e Skenderbeut në filmin me këtë emër. Katerina e dytë e modernizoi Rusinë me reformat, ajo krijoi një komision që të studiohej sistemi i edukimit në vende të ndryshme, duke i dhënë kështu prioritet edukimit shkollor për të dalë nga prapambetja. Ajo themeloi “Smolni Institut”, e para shkollë për vajzat në Europë, financuar nga shteti. Mihal Artioti hapi në Moskë të parën shkollë humaniste, sipas modeleve të shkollave italiane, dhe të parën shtypshkronjë të rregullt në kohën e Ivanit të tmerrshëm. Mihal Artioti nuk e kishte forcën e pushtetit por kishte mbretërinë e Fjalës së Vërtetë, që nuk duhej ndikuar nga feja. Ai përkrahte shkencën, idetë materialiste e për këtë e mbyllën në një kështjellë deri sa vdiq. Ithtarët e tij e quajtën “Martir i qytetërimit”. Qëllimi për këtë shkrim ishte të evidentoheshin vlerat e shqiptarit nga Arta e Çamërisë dhe të mos lihet në harresë Mihal Artioti, kjo figurë e madhe kombëtare.

Kush ishte Mihal Artioti

Krahas Marin Barletit, Dhimiter Frengut, Gjon Gazulit, Leonik Tomeut, Onufrit etj. njihet edhe shqiptari nga Çameria, Mihal Artioti, i mbiquajtur Maksim Greku, i cili i dha një kontribut të vyer humanizmit evropian. Ai konsiderohet humanisti i parë në Rusi, si përcuesi i ideve të Rilindjes Evropiane në atë vend. Ai u lind ne Artë, rreth viteve 1480 dhe ishte edukuar në një mjedis të kulturuar shqiptar. Arta e Gjirit të Ambrakisë, ku mendohet të ketë lindur Mihal, ishte në mesjetë një qytet i zhvilluar, këtu e kanë pasur qendrën e vet princat shqiptarë të familjes Losha dhe Shpataj në shekujt XIV-XV. Për familjen e tij ka mjaft burime që flasin, se prindërit e tij ishin njerëz të ditur dhe që kishin lidhje me personalitete shkencore të Italisë, me të cilët theksohej, përpjekja e tyre për të shkolluar djalin në shkollat humaniste

Italiane dhe që në të vërtetë qe e suksesshme. Kur Ai studionte në Universitetin e Padovës, katedrën e filozofisë e drejtonte bashkatdhetari i tij Epirotas, Leonik Tomeu, mësues i Kopernikut (Koperniku vuri bazat shkencore në astronominë moderne). Kur Mihal studioi në Venedik ai gjeti një mjedis të ngrohtë shqiptar si dhe u njoh me veprat letrare dhe historike të Barletit, të Becikemit, si dhe veprat e artit të Viktor Karpacit, të cilat ia rriten krenarinë kombëtare. Rreth viteve 1516 ai u kthye në Artë, në Atdhe, por u zhgënjye shpejt nga rënia e gjithanshme dhe kthimi prapa si rrjedhim i masave të marra nga pushtuesit osmanë. Kështu, në këto rrethana Mihal pranoi kërkesën e Knjazit të Moskës, Vasilit III, i cili donte “një letrar të shquar dhe studiues të ditur” për përkthimin e librave që kishte marrë nga Bizanti. Pas një udhëtimi që zgjati më shumë se një vit për në Krime, ku ai mësoi rusishten, shkoi në Moskë, ku u prit me nderime nga Knjazi, që e kishte ftuar me shpenzimet e veta. Atje Ai u habit kur pa bibliotekën e tij dhe pasuritë e mëdha që ai zotëronte. Moska trashëgonte pasuri të mëdha bibliotekare nga Bizanti, të cilat i kishte bërë pronë të saj. Me erudicionin e tij të ftuar në shkollat humaniste të Evropës, Ai ndikoi pozitivisht në shoqërinë moskovite dhe mori pjesë gjallërisht në diskutime për probleme politike, arsimore, ekonomike dhe fetare. Në vitet e para të qëndrimit të tij në Moskë, hapi të parën shkollë humaniste në Rusi nën ndikimin e shkollave humaniste të Italisë. Qëllimi i këtij misioni fisnik ishte “për të ndënuar popullin rus dhe për ngritjen arsimore të udhëheqësve”. Në botimet e publicistikës ruse dhe në enciklopedinë italiane, ruse, greke është e njohur shqiptarësia e Mihal Artiotit ndërsa nga autorët tanë si Milto Sotir Gurra, e bënë të njohur si humanist shqiptar. Trashëgimia letrare e shkencore e Mihal Artiotit përfshinë më se 150 tituj veprash dhe punimesh mbi tema filozofike, pedagogjike, etike, artikulj polemikë, publicistikë, përkthime, etj. Plus vepërimitaria e tij e gjerë teorike e praktike si humanist.

Ai përktheu dorëshkrimet e vjetra të Bizantit, materiale me vlerë për të zgjeruar dijen njerëzore e për të hapur horizonte

të reja në rrugën e zhvillimit të shoqërisë dhe të shkencës. Veprat i shkroi në gjuhët klasike, greke e latine, gjuhë këto të kultivuara dhe të preferuara për të gjithë rilindësit. Ai shkroi edhe në gjuhën ruse, të cilën e njihte mirë. Ai hapi në Moskë, në kohën e Ivanit të tmerrshëm, të parën shtypshkronjë të rregullt. Ai shkruante: “Rusia në rrugën e përparimit të sigurtë duhej të mbështetej tek dituria e thellë dhe kjo dituri nuk duhet të jetë e bazuar në shkrimin e shenjtë”. Ky guxim dhe mendim i pafrikshëm në shprehje, bëri të internohej si heretik me 1525. Interpretimi që u bëri fenomeneve shoqërore dhe të natyrës të bazuara në ide materialiste. Dhe kritika që i bëri shoqërisë feudale për njerëzit e administratës që spekulonin e sundonin me arbitraritet, ia shtuan vuajtjet. Për të gjitha këto atë e mbyllën në kështjellën e Volokolamskut, por idetë e tij i mbrojti pa u tërhequr asnjëherë. Kështu e kaloi jetën në Rusi: ndjekje, gjyqe, censura, sa e quajtën “shkrimtar rebel” pse mbronte idetë shkencore për njohjen e Botës. Në vitet e pleqërisë iu drejtua Knjazit që ta lejonte të kthehej në Atdhe, në Artën e Artë, në Shqipëri. Knjazi iu përgjegj: “Je njeri i ditur dhe i zgjuar. Ti di këtu çdo gjë të mirë dhe të keqe, po të dalësh nga Rusia, ti do ta përhapësh në të gjithë botën”. Nuk shkoi shumë pas kësaj dhe Ai mbylli sytë në internim, me 1556. Gjithë veprat dhe artikujt e mbetur në dorëshkrim, vetëm pas 300 vjetësh, ia botoi Akademia e Kazanit. Në burimet ruse të shek. 16-17 për Shqipërinë dhe epokën e Skënderbeut përmenden edhe shkrimet e Mihalit nga Arta. Në vepren “Koha, fjalë e shkrimtarëve” për ngjarjet e gjithë botës të marra nga shkrime të përhapura, Mihal i Artës ka një fletore ku flet për Atdheun e tij dhe epokën lavdimadhe të Skënderbeut.

Mendimtarë, humanistë, bashkëkohës të Mihalit, si Pal Jovi, Palmeri, etj, për të pohuar origjinën e tij shqiptare e kanë quajtur Maksim Shqiptari. Ai njihet botërisht si Humanisti i Parë në Rusi që me anë të shkrimeve u dha popullaritet zbulimeve të reja gjeografike të Epokës. Ai njihet si nderlidhësi më i mire i kulturës Evropiane të Rilindjes me kulturën e vjetër ruse.

“Çështja Çame” Zhvendoset në Turqi

Përfundoi në Turqi punimet konferenca me temë “Çështja Çame”. Genocidi grek ndaj popullsisë çame duhet të njihet si nga sfera akademike dhe ajo politike

Nga Ilir Ademi

Më datën 12 tetor, në qytezën Karşıyaka, İzmir të Turqisë, Klubi Politik Egje & Adriatik (EASK) ishte bujtës i organizimit të konferencës me temë “ÇËSHTJA ÇAME”.

Konferenca i përfundoi punimet e saj me sukses. Referuesit e konferencës shqyrtuan me detaje rreth problemit çam në gadishullin ballkanik, genocidin grek ndaj popullit çam, çështjen çame në arenën ndërkombëtare, etj. Ata gjithashtu trajtuan edhe pozicionin e popullsisë çame të vendosur në Türci.

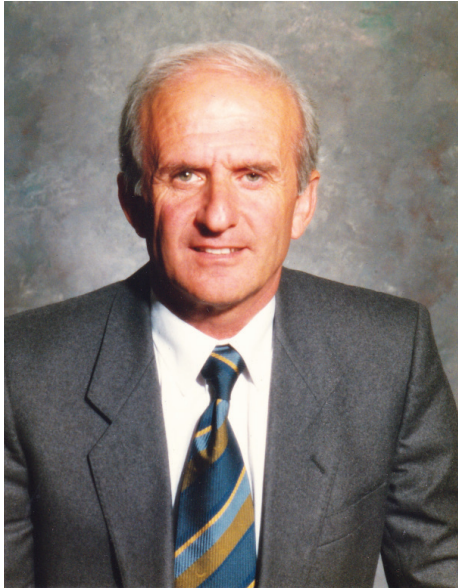
Referuesit në këtë konferencë ishin studiues të gadishullit ballkanik si Prof. Dr. Nazif Mandacı nga Universiteti i Yaşar’it në İzmir, Doc. Dr. Bilgin Çelik nga universiteti i Dokuz Eylül/İzmir, Doc. Dr. Murat Arman nga universiteti i Adnan Maderes / Aydın, shkrimtar dhe studiues Şevket Balla (drejtor i Klubit Politik Egje&Adriatik) dhe shkrimtari e gazetari Sokol Brahaj.

Si përfundim u arrit nga konferenca që “genocidi grek ndaj popullsisë çame” duhet të njihet si nga sfera akademike dhe ajo politike .

Morën pjesë në këtë konferencë edhe drejtues të institucioneve vendore të qytezës së Karşıyaka, İzmir ndërsa shumë të pranishëm ishin pasardhës të çamëve sot me vëndbanim në İzmir dhe qytezat përreth tij.

Autoktonia e shqiptarëve dhe si kundërshtohet ajo

Nga Dr.Nelson ÇABEJ

Autoktonia e shqiptarëve është një koncept historik që rezultoi nga përpjekjet e dijetarëve të shumë fushave për të kuptuar prejardhjen e popullit shqiptar dhe të gjuhës shqipe. Autoktonia e shqiptarëve sot përfaqëson një teori të plotë koherente dhe të mbështetur mbi një bazë të gjerë e solide të dhënash multidisiplinore, historike, gjuhësore, arkeologjike, etnografike, folklorike, mitologjike, etj. Megjithë kontributin e madh të shkencave albanologjike shqiptare, autoktonia nuk është një teori thjesht shqiptare por vepër kolektive e një numri të madh dijetarësh të rangut më të lartë europian e botëror, që u morën seriozisht me studimin e historisë, gjuhës dhe kulturës së shqiptarëve (Thunmann, Niebuhr, Malte-Brun, Bopp, Mommsen, Fallmerayer, Kretschmer, Eilamoëitz, Schuhrardt, Pokorny, Lambertz, Çabej, Katičić, etj.).

Në këtë shkrim autoktonia e shqiptarëve do të shqyrtohet në kuptimin e ngushtë, siç u përcaktua nga historiani suedez, Johann Thunmann (1746-1778), më shumë se dy shekuj më parë¹, që i sheh ata si fqinjë të grekëve dhe romakëve në trojet e tyre të sotme, e jo në kuptimin e historianit gjerman Jakob Philipp Fallmerayer (1790-1861), si banorë të këtyre trojeve qysh në prehistori². Autoktonia është një koncept relativ dhe, në kuptimin që përdoret këtu, autoktonia e shqiptarëve nënkupton prejardhjen ilire të tyre, ndërkohë që kushtet e shtegtimeve të popujve në lashtësi dhe në mesjetë mund të kenë shpërë edhe në asimilimin nga etnosi iliro-arbëror të ndonjë grupimi ose fisi të popujve fqinj të lashtësisë, ashtu siç janë asimiluar edhe fise ilire në veri të Danubit ose në Greqinë e lashtë, në të vërtetë, siç ka ndodhur edhe me çdo popull autokton në botë. Në këtë kuptim relativ, autoktonia e shqiptarëve është një realitet historik.

Autoktonia e shqiptarëve ka marrë vlerën e një fakti historik

Hamëndje rreth prejardhjes së shqiptarëve janë shprehur edhe më parë, por i pari që arriti në përfundimin shkencor se gjuha shqipe ishte pasardhëse e ilirishtes, që është folur në pjesën perëndimore të Ballkanit të lashtë është Eilhelm Gotfried von Leibniz (1646-1716), mëndja më universale (filozof, matematikan, inxhinier, gjuhëtar, etj.) e kohës, i njohur ndryshe si Aristoteli i kohëve moderne. Në ato që tanimë njihen si tre letrat shqiptare të Leibniz-it, nga analiza që i bëri fjalorit të Frang Bardhit dhe një vepre (mbase Doktrina e Krishterë) të Pjetër Budit, me kërkesë të bibliotekarit të Bibliotekës mbretërore të Berlinit, ai arriti në përfundimin shkencor se gjuha shqipe “ishte gjuha e ilirëve të lashtë”³. I dyti punim serioz lidhur

me prejardhjen e shqiptarëve doli nga pena e Thunmann-it në veprën “Kërkime në Historinë e Vëndeve të Europës Lindore”. Duke u mbështetur në të dhëna gjuhësore dhe historike, ai arriti në përfundimin se shqiptarët janë pasardhës të ilirëve: “Në historinë e tyre nuk kam gjetur gjurmë të ndonjë imigrimi dhe gjuha e tyre ka dhënë dëshmi të tilla të fatit të këtij populli, që unë nuk mund të mos shoh në ta fqinjët e lashtë të grekëve dhe shtetasit e Romës. Por të dyja këto mua më tregojnë ilirët”¹.

Përpjekja më e gjithanshme dhe më e suksesshme për argumentimin e autoktonisë së shqiptarëve u bë nga studiuesi gjerman Johan Georg von Hahn (1811-1869) në veprën fundamentale të albanologjisë “Albanesische Studien”. Duke njohur mirë jo vetëm burimet e shkruara të lashtësisë dhe ato moderne, por edhe gjuhën shqipe, natyrën, psikologjinë dhe kulturën popullore shqiptare dhe trojet shqiptare, ai arriti të bënte një analizë dhe sintezë të madhe të të dhënave voluminoze mbi historinë, gjuhën, zakonet dhe mitet e shqiptarëve, të cilat e shpënë në përfundimin se “shqiptarët e sotëm janë pasardhësit e banorëve origjinalë parasllavë të vëndit”⁴.

Nga fundi i shekullit XIX u zbuluan lidhje interesante midis mesapishtes dhe ilirishtes në emrat e fiseve (fisi i konëve dhe kaonëve, fisi japigëve dhe japodëve, etj.), emrat e njerëzve (Dasius dhe Dasimius, Trosius dhe Trosantius, Artus dhe Artorius), si dhe disa emra vendesh (Brindisi me bri etj.) dhe fjalë të veçanta, që mund të shpjegoheshin me anën e shqipes (p.sh. bilia për bijë, etj.). Këto fakte gjuhësore, krahas disa të dhënave historike dhe arkeologjike kanë bërë që qysh nga ajo kohë të pranohet përgjithësisht se fiset mesape mërguan nga trojet e Ilirisë së jugut në suidhesën italice rreth shekullit X p.e.s.

Në kryeveprën ende të patejkaluar të historiografisë perëndimore “Historia e Romës”, Teodor Mommsen (1817-1903) i quajti shqiptarët e sotëm “pasardhësit e pastër më të fundit të ilirëve”⁵ dhe epirotët “shqiptarë të lashtësisë”. Ai shkruante: “epirotët trima, këta shqiptarë të lashtësisë, e ndoqën (Piron – N.R.Ç.) me besnikërinë e trashëguar dhe me entusiazëm të përtëritur djaloshin e guximshëm, ‘shqiponjën’, siç e quanin ata.”⁶

Paul Kretschmeri, njeri nga helenistët më të mëdhenj të të gjitha kohëve, ka shkruar: “Pohimi se gjuha shqipe është faza më e re e ilirishtes së lashtë ose, siç është shprehur me të drejtë dhe me kujdes G. Meyeri, përfaqëson një nga dialektet e lashta ilire, sipas gjithë të dhënave, është aq probable dhe e arsyeshme sa që për ta kundërshtuar duhen sjellë argumenta me shumë peshë”⁷.

Në gjysmën e parë të shekullit XX është për tu përmendur puna e shumë gjuhëtarëve gjermanë midis të cilëve shquhet, Hans Krahe (1898-1965), Julius Pokorny (1887-1970), Eric Hamp, etj., të cilët gjithashtu e konsideruan shqipen bijë të ilirishtes.

Pas viteve 60-të Shqipëria u bë qendra botërore e studimeve albanologjike dhe u arritën suksese reale në fushat e arkeologjise, gjuhësisë, etnografisë, folklorit, etj., të cilat nga drejtimet më të ndryshme konvergonin në një pikë të vetme, në autoktoninë e shqiptarëve në trojet e tyre të sotme. Periudha e pasluftës së dytë botërore përputhet me pjesën më të madhe të veprimtarisë së albanologut të madh, Eqrem Çabeut (1908-1980), sinteza e të cilit në fushën e historisë së gjuhës shqipe është kurorëzimi i studimeve 2-shekullore, që provonin prejardhjen ilire të shqipes dhe autoktoninë e shqiptarëve.

Teoria e autoktonisë (prejardhjes ilire) së shqiptarëve

Teoria e autoktonisë së shqiptarëve jep shpjegimin më të plotë dhe të gjithanshëm të fakteve të njohura rreth historisë, gjuhës dhe kulturës së shqiptarëve. Sipas kësaj teorie, shqiptarët janë pasardhësit e drejtpërdrejtë të ilirëve të jugut, që kanë jetuar pa ndërprerje në këto troje. Gjuha dhe kultura e shqiptarëve përfaqësojnë fazat më të reja të gjuhës dhe kulturës së ilirëve. Trojet e sotme dhe historike shqiptolëse përputhen me territoret e Ilirisë së jugut. Në formën më të përmblendhur faktet mbi të cilat kjo teori është ngritur janë:

1. Gjuha shqipe sot flitet saktësisht vetëm në troje ku kanë jetuar ilirë të jugut.

2. Në burimet e lashta dhe mesjetare nuk flitet, e madje as lihet të kuptohet, për ndonjë imigrim të shqiptarëve në trojet shqiptolëse, ndonëse në ato burime janë përshkruar edhe mërgime të vogla fisesh në Ballkan.

3. Huazimet e lashta greke të shqipes janë të dialektit dorik, që mund të mirreshin vetëm nga një popull fqinj me dorët, ose me kolonitë dorike të Adriatikut 9 (Durrës, Apolloni, Orikum) dhe Jonit (Butrint, Artë etj.), por jo nga ndonjë popullsi e lashtë trake, dake, ose dakomyze.

4. Qysh nga fillimi i shekullit XIX (1829), gjuhëtarit sloven Jernej Kopitar (1780-1844) vuri re se disa huazime latine të shqipes i takojnë periudhës parakristiane⁹ të perandorit August, d.m.th jane marre 2-3 shekuj para kolonizimit të romak të Dakisë, që filloi në shekullin II të erës sonë, dhe të Trakisë (kolonia e parë romake në Traki u ngrit nga Neroni në shekullin I). Huazime të tjera të periudhës parakristiane u sollën nga Eqrem Çabej (1908-1980) dhe Haralambie Mihaescu (1907-1985). Po të ishte “atdheu i hershëm” i shqiptarëve në Daki, Dako-Myzi ose Traki, shqipja nuk mund të trashëgonte huazime nga latinishtja arkaike parakristiane sepse romanizimi në ato rajone ndodhi kur latinishtja kishte evoluar në latinishten vulgare.

5. Fjalët ilire që dalin në burimet historike, si dhe emrat ilirë të vëndeve, maleve, lumenjve etj., përgjithësisht janë shpjeguar nga gjuhëtarët me shqipen e jo me gjuhë të tjera të lashta të Ballkanit, si greqishtja, trakishtja ose dakishtja. Kështu, p.sh., me fjalët shqipe lag, lëgatë është shpjeguar emri i liqenit Lugeon (Λούγεον) që del te Straboni (VII 3, 14), me fjalët shqipe midis dhe bërrak është lidhur Metubarris, me shqipen “i ndërmjetmi” - emri i qytetit ilir Metulon (Μέτουλον), me shqipen mal - emri i lumit Malontin (sot Maltein në Austri) dhe i portit Malonturn, Maluntum afër Raguzës në Dalmaci, etj.¹⁰

6. Emrat e fiseve ilire që janë shpjeguar deri sot nga gjuhëtarët janë lidhur përgjithësisht me gjuhën shqipe. Kështu p.sh. emri fisit të delmatëve (si dhe emri i kryeqendrës së tyre, Delmion (Δέλμιον), është shpjeguar nga Eilhelm Tomaschek (1841-1901) me fjalën shqipe dele/delme dhe Straboni flet se si ai nga një qytet i madh u kthye në tokë për të kullotur delet pedion meloboton (πεδιον μηλόβοτον). Me fjalën shqipe pellg është shpjeguar emri i fisit ilir të pelagonëve, fqinj i liburnëve në bregdetin Adriatik si dhe emri i Pelagonisë, një rajoni të Maqedonisë së lashtë, që ishte përzjer me element ilir. Emri i fisit ulkinates/olcinitates është shpjeguar me fjalën shqipe ulk/ujk, emri i tau-lantëve me emrin e dallëndyshe, enkelejtë me emrin e ngjalës, dardanët me emrin e dardhës, daorsët me emrin e dheut, etj. Me fjalën shqipe deh (i dehur) është shpjeguar emri i perëndisë së fisit ilir të paionëve Dialos (Δύαλος), analogut të Dionisit trak10.

7. Vrojtimi E. Çabeut se grupi -au- i fjalëve të huazuara nga latinishtja e vjetër dhe në shqip -a- (ar nga aurum > dhe gaz nga gaudium), ndërkohë që ai grup u ruajt në huazimet latine të mëvonshme (kafshë nga causa dhe lavd nga laud), flet gjithashtu për praninë e shqiptarëve në trojet e Ilirisë së jugut para erës së re.

8. Me shqipen, më shumë se me çdo gjuhë tjetër, janë shpjeguar disa fjalë të mbishkrimeve mesape (fjalët mesape për bijë, pesë, mos), disa emra vendesh (Bruntium > Brindisi që Norbert Jokli (1877-1942) e ka lidhur me fjalën shqipe brin për brirët e drerit¹⁰), emri i hyjnës mesape Menzana (me fjalën mëz) si dhe fjala rinos (πινός) e fisit mesap të oenotrëve, që është shpjeguar me fjalën shqipe re (<*ren). Përputhje janë vënë re midis vëndemrave mesape dhe ilirë si dhe në emrat e fiseve në perëndim dhe në lindje të Adriatikut përkatësisht japigët mesapë dhe dhe japodët, daordët dhe daorsët, por edhe midis emrave vetiakë në të dy anët e Adriatikut, të tilla si Dasius dhe Dasimius, Trosius dhe Trosantios, Artus dhe Artorius, etj.¹¹, Platoras Platorrihi dhe Plator¹², Barzidihi dhe Bardylis. Përputhje shumë interesante është edhe mënyra e njëjtë e trajtimit të grupit -au-, që në të dyja gjuhët, mesapishte dhe shqipe, ka dhënë -a-. Në kontekstin e mendimit të përgjithshëm se mesapishtja është një degë e lashtë e ilirishtes kjo përbën një argument për prejardhjen ilire të shqipes.

9. Shumica dërmuese e vëndemrave të lashtë ilirë të Shqipërisë kanë evoluar në bazë të fonetikës historike të shqipes [Rush nga Ragusium, Shkodër nga Scodra, Shtip nga Astibus, Shkup nga Scupi, Driht nga Drivastum, Lesh nga Lissus (si shpesh nga lat. spissus), Kunavljia nga Candavia, Durrës nga Dyrrachion, Ulqini nga Ulkinion, Ishmi nga Isamnus, Shkumbini nga Scampinus, Vlorë (Vlonë) nga Aulon, çam nga lumi Thyamis, Mat (lumi) nga Mathis, Drin nga Drilon, Shar (mali) nga Scradus, Sazan nga Sason 13, Tomor nga Tmarus, Nish nga Naissus, Buna (lumi) nga Barbanna¹⁰, Arta nga Arachthos¹⁴, Erzeni (lumë) nga Ardaxanis, Zgërdhesh nga Skydreon, Butrint nga Buthrotum, Ergjëri nga Argyrion, Palokastër nga Panotë, Gjashta nga Ankiasmos, Ballsh nga Bulis, Amonica nga Amantia, Domosdovë nga Damastion, Peqini (Peklin < Beklejen) nga Clodiana 15 , Bajkaj nga Baiake, Dropull nga Drinopolis¹⁶, Erzeni nga Ardaksanus, etj.] dhe jo në ndonjë gjuhë tjetër të Ballkanit ose nga latinishtja.

10. Dukuria e rotacizmit që shfaqet në dialektin tosk në fjalë, vëndemra si Vlorë nga Aulon, si dhe në huazimet e lashta greke [drapër nga drápanon (δράπανον), mokër nga mekhane (μηχανή), etj.] dhe latine [murg nga monachus ose i pëgërë nga paganus, etj.], tregon se fiset toske dhe gege gjëndeshin përkatësisht në jug e në veri të lumit Shkumbin, në kohën e sundimit romak, në çdo rast para shekullit VII (pushimi së vepruari i këtij ligji fonetik të shqipes në atë kohë bëri që huazimet sllave pas shekullit VII-VIII përgjithësisht të mos i nënshtrohen rotacizmit).

11. Përmëndja e emrave personalë si Gjijn, mbiemrave si Arbanasi dhe e emrit të vëndit Arbania, qysh në shekujt VII, VIII, IX dhe X në Analet e Raguzës¹⁷, që duket se i jep fund mitit për heshtjen katërshekullore të dokumenteve historike, nga përmëndja për herë të fundit e ilirëve në shekujt VII-VIII deri në përmëndjen për herë të parë të arbërve në burimet e shekullit XI.

12. Në burimet bizantine të njohura deri sot, shqiptarët dalin në shekullin XI me emrin Albanoi (Αλβανοί)¹⁸, dhe atdheu i tyre Albanon (Αλβανών)¹⁹, që janë çuditërisht

të njëjtë me emrin e fisit ilir Albanoi, dhe atdheun e tyre Albanon (Ἀλβανῶν), që lokalizonte Ptolemeu në Arbëri në shekullin II20.

13. Rotacizmi i emrit arbër (origjinali arban) në toskërisht tregon se emri etnik arbër si emër që përshkruante tërësinë e fiseve shqipfolëse, ishte përdorur në këtë dialekt jo më vonë se shekulli VII, kur pushoi së vepruari ligji i rotacizmit në dialektin tosk. Kjo do të thotë se emri arbër/arban mund të jetë përdorur pa ndërprerje në trojet shqipfolëse qysh nga koha e Ptolemeut, edhe sikur të mos mirren parasysh fare të dhënat e Analeve të Raguzës të përmendura në pikën 11.

14. Forma sllavo-jugore Raban për Arbanon, ka pësuar metatezën e likuideve (Arb > Rab). Me që metateza e likuideve ka vepruar jo më vonë se shekujt VIII-IX, kjo tregon se sllavët e kanë njohur Arbërinë mesjetare, të paktën si një entitet gjeografik, jo më vonë se shekulli VIII21, 22, ndërkohë që në burimet bizantine ajo përmendet për herë të parë nga M. Atalioti19 në shekullin XI.

15. Në emrat ilirë të qyteteve të Shqipërisë nuk ka vepruar metateza e likuideve, që do të vepronte në qoftë se ato do të ishin njohur nga sllavët para shekullit IX 23.

16. Emrat me prejardhje sllavo-jugore të fshatrave që në jug të Shqipërisë shfaqen në format bullgare kurse në veri në forma sërbe, tregojnë se ato lidhen me sundimet bullgar dhe sërë, përkatësisht në jug dhe në veri të Shqipërisë, nga shekujt IX-XII dhe jo me praninë e tyre të mëparshme në Shqipëri.

17. Shqiptarët vazhdojnë deri në ditët tona ta identifikojnë veten me arbërit dhe Hani na kumton se akoma në mesin e shekullit XIX krahina e Labërisë së sotme njihej fqinjët rreth saj me emrin Arbëri24, e madje edhe në folklorin e tyre të sotëm, banorët vëndas e quajnë krahinën e tyre Arbëri: “Se këtu i thonë Arbëri...”

18. Vazhdimësia kulturore që shihet në kulturën materiale në përgjithësi në tërë trojet shqipfolëse25.

19. Kultura Koman-Krujë, që hedh poshtë idenë e romanizimit dhe sllavizimit e ilirëve në Ilirinë jugut. Sipas S. Anamalit, arkeologut më të specializuar në studimin e kësaj kulture, ajo tregon një “vazhdimësi materiale dhe shpirtërore autoktone”26 dhe, pa humbur karakterin autokton të saj, ajo integroi edhe elemente kulturore romake e bizantine27.

20. Një numër emrash të sotëm shqiptarë duket se kanë dalë nga emra të lashtë ilirë si Bato, Bardyllis, Dasius,etj. Kështu, psh. Bardh e Balil nga Bardyllis, Bato dhe Vatë nga Bato, Bërdo nga Bardys, Boro nga Baurea, Labo nga Labia, Nesho-Nezho nga Nezos, Skendo nga Skeno, Suta nga Suta, Dide nga Dida28, që janë të përhapur edhe si patronimikë.

21. Në folklorin shqiptar ka figura të fantazisë artistike të lashtë greke si Polifemi, Odisea, Edipi, Perseu dhe Andromaka29, që mund të mireshin vetëm nga një popull që ka qënë kufitar me grekët e lashtë.

22. Nga të gjithë popujt e Ballkanit vetëm shqiptarët ruajnë elemente të mitologjisë së lashtë ilire30.

23. Shqiptarët e sotëm ruajnë shumë besime dhe rite ilire, si kulti i gjarpërit (vitorja e shtëpisë), larja e grave në det për të nxitur pjellorinë, etj.29

24. Tatuazhi, një praktikë e përhapur ndër ilirët31, ka qënë po ashtu i përhapur edhe ndër shqiptarët29.

25. Festa e emrit të shënjtorit ndër shqiptarët është një kristianizim i kultit ilir të heroit29.

26. Ruajtja ndër shqiptarët e institucioneve ilirë të parablerjes, institucioni i vëllamërisë dhe institucionin kanunor i martesës me grabitje dhe me blerje32.

27. Shqiptarët ruajnë veshje të lashta ilire, që nuk hasen në ndonjë popullsi tjetër të Ballkanit, si p.sh., fustanella, siç shihet në situlat dhe togzat e brezave të ilirëve. Në të vërtetë Franz Nopcsa ka gjetur gjurmë të kësaj veshje edhe në teritore jo shqipfolëse, por vetëm në teritore që kanë qënë banuar nga ilirë33.

28. Studimet antropologjike nga nekropoli i Dyrrahut kanë treguar se tipi antropologjik

shqiptar del edhe në kolonitë greke (dorike) të bregdetit shqiptar34. Ato studime kanë treguar gjithashtu vazhdimësinë e tipit antropologjik ilir dhe procesin e dinarizimit që shpuri në mbizotërimin (82%) e tipit adriatik ndër shqiptarët e sotëm35.

Kjo bazë e gjerë dhe e provuar për një kohë të gjatë i ka dhënë teorisë së autoktonisë së shqiptarëve në trojet e sotme shqipfolëse vlerën e një fakti historik.

Për të gjirtha këto arsye, teoria e autoktonisë së shqiptarëve në trojet e tyre historike përgjithësisht u pranua nga historiografia europiane dhe nga shumica e studiuesve që janë marrë seriozisht me studimin e gjuhës dhe historisë së shqiptarëve. Gjuhëtari kroat Radoslav Katičić e ka përmbledhur në këtë formë opinionin mbizotërues rreth prejardhjes së shqiptarëve e të gjuhës shqipe:

“Në burimet historike nuk bëhet fjalë për ndonjë mërgim të shqiptarëve. Andaj, është e natyrshme të mendohet se shqipja, që nga kohët e lashta, është folur pak a shumë në po ato troje që flitet edhe sot. Këto troje përputhen afërsisht me shtetin e sotëm të Shqipërisë dhe shtrihen përtej kufirit të tij, në trojet e Jugosllavisë e të Greqisë. Grupe shqipfolëse ka në Epir, në pjesën perëndimore Republikës Jugosllave të Maqedonisë dhe në lindje të Malit të Zi. Në Kosove... popullsia është kryesisht shqiptare. Kjo zonë, e banuar nga folës të shqipes gjëndet thuhajse tërësisht brenda territorit të lashtë të ilirëve.

Për këtë arsye, është normale dhe e natyrshme që ta shohim gjuhën shqipe si një pasardhëse moderne të ilirishtes”36

Për të gjitha këto arsye këtë teori e përqa-fuan, me plot të drejtë të dhe arsye, edhe rilindasit shqiptarë. Përqa-fimi nga ana e tyre i kësaj teorie të pranuar përgjithësisht nga historianët më në zë të Europës e të botës, gjatë tre shekujve të fundit, dhe përdorimi i saj si një ide e madhe e bashkimit dhe unitetit kombëtar nga gjysma e dytë e shekullit XIX ishte një detyrë atdhtare dhe meritë historike e tyre e jo një “mëkat” siç mund të konsiderohet nga disa kundërshtarë të autoktonisë.

Ende nuk ka ndonjë një teori kundër autoktonisë së shqiptarëve

Një nga mësimet e mëdha të historisë së shkencës është se nuk ka teori shkencore të përsosura në atë shkallë që t’u japin përgjigje të kënaqshme të gjitha problemeve që mund të dalin me kohë. Sepse në çdo rast teoria bazohet mbi, dhe kufizohet nga, faktet e njohura në kohën e strukturimit të saj: gjithmonë do të ketë ose do të dalin fakte e çështje të reja, që mund të mos shpjegohen dot në një kohë të caktuar. Në këtë kuptim, edhe teoria e autoktonisë, megjithëse ka thuhajse tre shekuj që po përpunohet nga autoritete jo vetëm kombëtare por edhe ndërkombëtare, nuk mund të bëjë përjashtim; ka pika për të cilat nuk është dhënë përgjigja përfundimtare dhe, natyrisht, ka vënd për kritikë. Por është tjetër gjë të gjes çështje të cilave sot për sot teoria nuk mund t’u japë përgjigje dhe tjetër gjë të pretendosh se ke hedhur poshtë një teori vetëm sepse ka një ose disa çështje që ajo nuk mund t’i shpjegojë sot për sot.

Natyra e historiografisë, si dhe e disa disiplinave të tjera të shkencave shoqërore e madje dhe të natyrës, përjashton mundësinë e eksperimentit dhe riprodhimit të vrojtimeve nëpërmjet eksperimentit për verifikimin e teorisë, por ka një kusht të madh të cilit duhet t’i nënshtrohet çdo teori në çdo fushë të shkencës: ajo duhet të jetë fallsifikueshme dhe e verifikueshme. Teoria e autoktonisë së shqiptarëve përmbush këtë kusht themelor.

Teoria e shkencës ka edhe një ligj të madh: një teori nuk mund të hidhet poshtë para se të jetë zhvilluar një teori tjetër, që jep një shpjegim më të mirë të dukurisë a procesit për të cilin bëhet fjalë37. Që të hidhet poshtë një teori, e sidomos një teori që i ka rezistuar kohës për dy-tre shekuj, siç është teoria e autoktonisë së shqiptarëve, kërkohet jo më pak se një teori tjetër, që të provojë se shqiptarët kanë ardhur në trojet e tyre të sotme nga një vënd i caktuar e në një kohë të caktuar, duke e mbështetur këtë me të dhëna multidisiplinore historike, arkeologjike, gjuhësore, etnografike, folklorike, mitologjike etj.

Por a kanë dalë ndonjëherë kundërshtarët

e autoktonisë së shqiptarëve me një teori shkencore, që të tregojë se kur e nga kanë ardhur shqiptarët? Kur pyetja shtrohet kështu përgjigja është një “Jo” e plotgojshme. Janë paraqitur pikëpamje nga më të ndryshmet se shqiptarët mund të kenë ardhur në një kohë të papërcaktuar nga vënde aq të ndryshme dhe tw largwta gjeografikisht sa Italia, Skocia, Kaukazi, nga rajonet thrake ose të dako-myzeve, nga malet Karpate, etj. Por pikëpamje të tilla nuk kanë mundur të ngrihen asnjëherë në nivelin e një hipoteze shkencore, le pastaj të një teorie mbi prejardhjen e shqiptarëve. Është e rëndësishme të mbahet mënd edhe fakti që proponentët këtyre pikëpamjeve përgjithësisht nuk kanë qënë njohës të mirë të gjuhës dhe historisë së shqiptarëve dhe studimi i prejardhjes së shqiptarëve shpesh përfaqëson episode kalimtare në veprimtarinë e tyre. Por, siç vërente E. Çabej, për të kuptuar lidhjen iliro-shqiptare ka rëndësi si historia e shqiptarëve edhe rruga që ndiqet për këtë qëllim dhe rruga “më e mbarë” është të nisemi nga e njohura (gjuha shqipe) për të kërkuar të panjohurën (ilirishten), dhe jo e kundërta, që është praktikuar. Pa zotëruar gjuhën shqipe, praktikisht dhe teorikisht, theksonte ai, studiuesi do të “notojë në ujë të cekët”.13

Ende sot, disa shekuj pasi janë parashtruar pikëpamjet e para fantastike mbi prejardhjen e shqiptarëve, kundërshtarët e autoktonisë nuk kanë gjetur përfundimisht një vënd, që ata vetë ta pranojnë si “atdheun e parë” të shqiptarëve. Ata kanë mendime të ndryshme për vëndin e formimit të popullit shqiptar dhe vëndi këtu nuk na lejon që t’i shqyrtojmë të gjitha ato. Këtu nuk do të mirremi me hamëndjet fantastike dhe të diskredituara të prejardhjes së shqiptarëve nga siudhesa italice, nga Skocia ose nga Kaukazi. nga të cilat animë kanë hequr dorë edhe vetë kundërshtarët e autoktonisë, as me hamëndjet e pambështetura që shfaqen ndonjëherë rreth prejardhjes së tyre nga Karpitet ose nga fisi trak i besoi38.

(Vijon ne numrin e ardhshem)

Referimet

- Thunmann, J.E. (1774). Untersuchungen über die Geschichte östlichen europäischen Völker. Kreu Über die Geschichte und Sprache der Albaner und der Elachen. Siegfried Lebrecht Crusius, Leipzig, f. 245-46: “Ich habe in ihrer Geschichte keine Spuhr von einer spätern Einëanderung gefunden: ihre Sprache hat von den Schicksalen des Volkes solche Zeugnisse gegeben, dass ich in demselben die uralten Nachbaren der griechen, und die Unterthanen des alten Rom unmöglich verkennen kann. Beide aber zusammen zeigen mir die alten Illyrier an.”
- Fallmereyer, J.P. (1857). Das albanesische Element in Griechenland: Über Ursprung und Alterthum der Albanesen I, Bayerische Akademie der Wissenschaften, München, f. 11: “Sind sie ein Volk, welches vor Anfang aller Geschichtskunde im Lande war”.
- Reiter, N. (1980). Leibnizen’s Albanerbriefe. Zeitschrift fur Balkanologie XVI, f. 82-93.
- von Hahn, J.G. (1854). Albanesische Studien. F. Mauke, Jena, f. 213: “...die heutige Albanesen die Nachkommen der vorslavischen Uröohner des Landes seien”.
- Mommsen, T. (1855). Römische Geschichte II. Leipzig, f. 161: ”Die ursprünglich illyrische Bevölkerung, deren letzter reiner Ueberrest die heutigen Albanesen zu sein scheinen”
- Mommsen, T. (1854). Römische Geschichte I. Leipzig, f. 257: “...die tapfern Epeiroten, die Albanesen des Alterthums, hingen mit angestammter Treue und frischer Begeisterung an dem muthigen Jüngling, dem „Adler“, ãie sie ihn hiessen.”
- Kretschmer, P. (1896). Einleitung in die Geschichte der griechischen Sprache. Vandenhoeck und Ruprecht, Göttingen, f. 262: “Die Annahme, dass die Albanesische Sprache die jüngste Phase des Altilyrischen oder, wie sich G. Meyer mit Recht vorsichtiger ausdrückt (in Grober’s Grundriss I 804), einer der alten Illyrischen Mundarten darstelle, ist der ganzen Sachlage nach so wahrscheinlich, dass man schon sehr

gewichtige Gründe beibringen musste, um sie zu wiederlegen”.

8. Çabej, E. (1976-2006). Studime Etimologjike në Fushë të Shqipes I-VII. Akademia e Shkencave e R(PS)SH. Tiranë.

9. Çabej, E. (1974). Problemi i vëndit të formimit të gjuhës shqipe. Në Kuvëndi I i Studimeve Ilire, Tiranë , f. 7-26.

10. Jokl, N. Die Sprache der Albaner. Eberts Reallexikon der Vorgeschichte I, Berlin, f. 84-94.

11. Kretschmer, P. (1896). Vep. për. f. 260.

12. Kretschmer, P. (1896). Vep. për. f. 264.

13. Çabej, E. (1969). Ilirishtja dhe shqipja. Në Ilirët dhe Gjeneza e Shqiptarëve, Tiranë, f. 41-52.

14. Kretschmer, P. (1896). Vep. për. f. 258.

15. Çabej, N. (2013). Ilirët që Mbijetuan. Fan Noli, Tiranë, f. 109.

16. Çabej, E (1987). Studime Etimologjike në Fushë të Shqipes III, Tiranë, f. 319.

17. Monumenta Spectantia Historiam Slavorum Meridionalum. Scriptores. Volumen I. Annales Ragusini Anonymi item Nicolai de Ragnina. Zagrebiae, 1883. Sumptibus Academiae Scientiarum et Artium. Ex Officina Societatis Typographicae.

18. Michaelis Attaliotae Historia. Në Corpus Scriptorum Historiae Byzantinae. Red. B.G. Niebuhr, Ëeber Bonn, 1853, f. 9.

19. Po aty, f. 18.

20. Claudii Ptolemaei, Geographia, Leipzig, 1843, Libri II, 13, 23.

21. Çabej, N. (1990). Sa të vjetër janë emrat “arbër” dhe “Arbëri”. Bashkimi, 3 shkurt 1990.

22. Çabej, N. (2013). Vep. për. f. 117-118.

23. Çabej, N. (2013). Vep. për. f. 112-113.

24. von Hahn, J.G. (1854). Vep. për. f. 230: “Arbëria, im engsten Sinne, heist im tosk. Dialekte das hinter Avlona gelegene Bergland, welches vermutlich den Kern des alten Chaonien bildete.

25. Anamali, S. dhe Korkuti, M. (1969) Ilirët dhe gjeneza e shqiptarëve në dritën e kërkimeve arkeologjike shqiptare, Ilirët dhe gjeneza e shqiptarëve, Tiranë, f. 11.

26. Anamali, S. (1974). Nga ilirët tek arbrit. Në: Kuvëndi I Studimeve Ilire, vëll.II, Tiranë, f. 27-47.

27. Anamali, S. (1982). La probleme de la formation du peuple albanais a la lumière des données archeologiques. Studia Albanica 19, 57-73.

28. Çabej, N. (1987). Reth pikëpamjeve që kundërshtojne autoktoninë e shqiptarëve. Studime Historike Nr. 3, 127-147.

29. Çabej, E. (1966). Albanische Volkskunde. Südost-Forschungen XXV, 333-387.

30. Çabej, N.R. Perënditë dhe Mitet e Ilirëve. Në shtyp.

31. Kretschmer, P. (1896). Vep. për. f. 252.

32. Meksi, V. (1969). Problemi i antikitetit të institucioneve juridike të shqiptarëve. Në Konferenca e dytë e studimeve albanologjike. Tiranë f. 189-197.

33. Nopcsa, F.B. (1925). Albanien – Bauten, Trächten und Geräte Nordalbaniens. De Gruyter, Berlin, f. 223.

34. Dhima, A. (1985). Materiale skeletore nga nekropoli i Dyrrahut. Iliria, 1, 247-268.

35. Dhima, A. (1983). Vëzhgime antropologjike mbi formimin e popullit shqiptar. Iliria 251-260).

36. Katičić, R. (1976). The Ancient Languages of the Balkans, The Hague, f. 185-187.

37. Kuhn, T.S. (1969). The Structure of Scientific Revolutions. Botimi i tretë, The University of Chicago Press, Chicago – London, f. 79: “To reject a paradigm ãithout simultaneously substituting another is to reject itself”.

38. Schramm, G. (1994). Anfänge des albanischen Christentums: die frühe Bekehrung der Bessen und ihre langen Folgen (Freiburg im Breisgau: Rombach.

Simon Mirakaj: te perndjekurit ende shpresojne tek Shqiperia europiane

Intervistë me zotin Simon Mirakaj - drejtor i përgjithshëm i institutit të integritetit të ish të përndjekurve politikë

Ne Foto:Familja Mirakaj ne kampin e Internimit ne Lushnje

TIRANE: Në udhëtimin tim të gjatë në trojet shqiptare, ndalesa e rradhës ishte këto ditë në qendër të kryeqytetit të Shqiptarëve, Tiranës, ndërtesën e Institutit të Integritetit të ish të Përndjekurve Politikë, dhe Drejtorin e saj zotin Simon Mirakaj.

I cili ka qenë bashkëvuajtës me mua dhe familjen time , njeri shumë i thjeshtë i dashur dhe i respektuar, pinjoll i njëres prej familjeve të mëdha të Pukës, bajrakut të këtyre anëve. Anëtar i njërës prej familjeve më të presekutuara, në Shqipëri, familje patriote,fisnike, me intelektual të shquar, që gjatë rregjimit komunist kaluan nëpër kalvarin e stërmundimshëm të peripecive të presekutimit barabar së bashku me familjet më të mira nga e gjithë Shqipëria, Kosova, dhe viset shqiptare.

Tani që kan kaluar më shumë se dy dekada pas rënies së diktaturës komuniste, dhe, integrimi i kësaj shtrese, defaktorizimi i saj dhe çështja e dëshmipërblimit të ish të përndjekurve politikë vazhdon të zvarritet, ndërkohë që ish – qeveria shqiptare pati ndryshuar disa herë procedurat e ndërlikuara të këtij procesi, dhe qeveria e re thuhet se ka future këtë shtresë në programin e saj, zoti Mirakaj tregon se çfarë është bërë deritani dhe se çfarë presin ish të përndjekurit nga kjo qeveri që ka ardhur në pushtet pas zgjedhjeve të 23 qershorit .

Mirakaj flet gjithashtu edhe për gjendjen brenda ish IIPP, si dhe vendin që duhet të këtë kjo shtresë në shoqërinë e sotme. Për të folur mbi ecurinë e kësaj shtrese por edhe mbi gjendjen e kësaj shtrese të shoqërisë shqiptare folëm nga zyra e tij në një intervistë me zotin Simon Mirakaj, drejtor i përgjithshëm i institutit të integritetit të ish të përndjekurve politikë.

Cila është me të vërtetë gjendja sot në Institutin e Integritetit të ish të Përndjekurve Politikë?

Mirakaj: Në Institutin tonë çdo gjë vazhdon normalisht. Konkretisht po merremi me regjistrimin e studentëve në fakultete sipas kërkesave të tyre në degë të ndryshme në part/time. Njëkohësisht dhe japim konsulencë në lidhje me ligjin e dëshmipërblimit. Ju bëj me dije se çdo dosje e dalë nga Ministria e Dr ejtësisë ka edhe meritën e administratës së I.I.P.P.

Me ardhjen e qeverisë së majtë – nga një grup ish të përndjekurish – sikur janë ngritur tonet që kërkojnë largimin tuaj nga kreu i IIPP- Si i jeni përgjigjur ju kërkesës së tyre?

Mirakaj: Po, një grup ish të përndjekurish

kanë kërkuar largimin tim nga drejtimi i I.I.P.P. Kjo është demokracia. Çdo individ apo grup njerëzish kanë të drejtën e tyre, për të dhënë mendimin e tyre, por është qeveria ajo që emëron dhe ç'emëron. Unë do mirëpres , çdo vendim të dalë nga qeveria.Ju bëj me dije se drejtimi i këtij institucioni ka një specifikë të veçantë.Drejtimi i këtij institucioni propozohet nga shoqatat dhe aprovo-hohet nga Ministri i Drejtësisë si strukturë nga kemi vartësi.

Ata ju akuzojnë se ju keni mbështetur dhe keni qenë shumë “afër” me Partinë Demokratike, A ju duket ju kjo hynë në një përplasje mes ish të përndjekurve me bindje djathtas me ata që janë me bindje të majta ? ose karrieristë.....! Sepse, ju nuk u kërko-het se keni punuar doët por se keni pasë tendeca më shumë nga e djathta sipas meje

Mirakaj: Kurse, për mendimin tim në çdo këndëshikim që ta shohësh shkarkimin tim nga vetë ne ish të përndjekurit është primitivizëm të paragjykosë çdo njeri së çfarë partie mbështet për një qëllim të përbashkët. Këto janë forma të mentalitetit të kaluar “O me ne o kundra nesh” !

E theksojë edhe një herë nëpërmjet kësaj interviste se :”E kam mbështetur dhe do t’a mbështes Partinë Demokratike sepse është partia që ka qeverisur për trembëdhjetë vjet dhe është e vetmja qeverisë ku kanë përfutur ish të përndjekurit politik, si shtëpi, të drejta studimi, punësimi, kanë privatizuar objekte dhe se fundi kanë përfutur dhe nga ligji i dëshmipërblimit.” Por, e theksojë gjithashtu se :”Nuk, mund të them se është bërë gjithëçka por gjithmonë ka pasur përpjekje. Njëkohësisht mbështetja ka ardhë se ka qenë kjo parti që ne krijojmë e saj thërriste, lironi të burgosurit dhe të internuarit politik”.

Faktikisht kë krahe brenda ish- të përndjekurve politikë keni përfaqësuar deri tani?

Mirakaj: Unë kam përfaqësuar dhe përfaqësoj ato familje që u burgosën , ekzekutuan, u internuan që në vitin 1945 politikisht dhe u konsideruar si kundërshtar të përbetuar të rregjimit. Unë përfaqësoj ato familje që morën pjesë në kryengritjen e Malsisë së Madhe, të Kryengritjes së Postribës, të gjithë ata që ishin kundërshtar të përbetuar të komunizmit, at që aspiruan e sakrifikuan për Liri dhe Demokraci. Dhe jam më se i bindur dhe i ndërgjegjshëm dhe besoj se i kam përfaqësuar me dinjitet e përkushtim.

Pakënaqësitë duket se “dolën në sipërfaqe” mbas grevës së urisë vitin e kaluar në Tiranë. Pra, në greven e urisë së ish të

burgosurveve politikë, cili ka qenë qëndrimi i IIPP-së?

Mirakaj: Duke hedhë një sy të kaluarës tonë të hidhur ku pothuajse çdo ditë ishim në grevë urie, nuk e kam parë grevën si mjeti i zgjidhjeve të problemeve.Si të vetëmën rrugë për zgjidhjen e problemeve shoh bisedimet në tryeza të përbashketa. Kam shkuar tek grevistët i kam takuar ,ju kam thënë që ne kërkesat ekonomike unë ju mbështes, duke marrë parasysh që nuk ka çmim që mund të na kthejë jetët e humbura nëpër kampe e burgje. Gjithmonë kërkesat tona ekonomike i kam quajtur të drejta dhe të zgjidhshme. Në momentin që ata dolën me kërkesa politike për rrëzimin e qeverisë unë u distanco-va. Qeveritë ikin dhe vijnë vetëm nëpërmjet votës të lirë.

Qeveria Rama ka më shumë se një muaj që ka nisur punën e saj, a keni pasur kontakte për të hyrë në negociata për zgjidhjen e problemeve të mbetura deri tani të pazgjidhura ?

Mirakaj: Takim direkt nuk kemi pasë me qeverinë, por kemi komunikuar nëpërmjet shkresave. Besoj se shumë shpejt do të kemi takime me qeveritarët,23 vjet mbas rënjes së komunizmit transicioni duket i tejzagjitur – ende nuk ka përfunduar ri-shikimi i historisë – në Tiranë po flitet për një përkujtim “dinjitoz” të trashëgimisë të ish diktatorit komunist Enver Hoxha, me shkas si thuhet këtu me ardhjen në pushtet të bijëve, të ish – nomenklaturës.

A mendoni se vërtet Shqipëria komuniste është e ndarë nga e kaluara e saj e errët ?

Mirakaj: Shqipëria ka qenë vendi me diktaturën më të egër në Evropën lindore. Megjithëse në Evropën komuniste kishin filluar lëvizjet e organizuara kundër diktaturës, në shqipërinë komuniste u var poeti Avzi Nela në vitin 1988. Prandaj mendoj se tranzicioni do vazhdojë , dhe, fanatikët e diktatorit sigurisht bëjnë të gjitha përpjekjet për të ringjallur figurën e errët të tij.

Zoti Mirakaj: Mirëpo, mbas zgjedhjeve të 23 qershorit, këtu në Tiranë, por edhe në gjithë Shqipërinë, thuhet se ka një gjallëri të madhe të së majtës. “Po bëhën përpjekeje “titanike” për të ri-ngjallur të shkuarën komuniste në Shqipëri! Si e shikoni ju të presekutuarit këtë fenomen ?

Mirakaj: E majta më 23 qershor i fitoi zgjedhjet dhe sigurisht që brenda saj ka dhe fanatik të diktatorit, nostalgjik dhe ish pushtetar të nomenklaturës, por të mos harrojmë se Shqipëria është në NATO dhe i përket Evropës së lirë dhe demokraci, një vend që aspiron për t’u bërë shumë shpejt pjesë e familjes europiane.Unë mendojë se kthim prapa nuk ka më sido që të mendojnë ose ëndërrojnë një “turr” me fanatik dhe nostalgjikë të monizimit.

Sa vlen për shtresën tonë madje do të thoja brezin e shqiptarëve që nuk e arriti diktaturën dhe nuk u njoh me krimet e diktatorit, kur ai ende nuk është dënua, qoftë edhe moralisht, për ato krime? Por dsia media çdo ditë po e mitizojnë këtu në Tiranë.

Mirakaj: Brezat që nuk e njohën diktatorin dhe krimet dotë i njohin ato nëpërmjet leterisë të burgut dhe kampeve të internimit, shkrimtarëve dhe gazetarëve opinionistëve, që kaluan sagën dhe nëpërmjet dëshmimeve origjinale të – të mbijetuarve të diktaturës çdo ditë do t’a mësojnë të vërtetën . Por mendojë se si në të gjithë Evropën julindore edhe në Shqipëri është domosdoshmëri që letërsia e burgut të studiohet nëpër shkollat tona sot. Pra, të futet në programet shkollore ashtu si ka qenë ajo periudhë.

Vetë kryeministri i vendit, Rama, në librin “Kurban” nuk i ka kushtuar as edhe një faqe vuajtjeve tuaja gjatë regjimit të diktaturës në vendin tonë. Madje ai ka edhe

vende ku mundohet të denigrojë figurën e Mbretit Zog, ashtu si veproi Enver Hoxha me propagandën e tij për 50 vjet. Po që se e keni lexuar këtë libër, :”Cili do të ishte mesazhi që do të përcillte tek shtresa e juaj libri “Kurban”– meqense, është një libër 100 përqind politik?

Mirakaj: Kësaj pyetje nuk i përgjigjem dotë mbasi nuk e kam lexuar fare librin Kurban të Edi Ramës.

Një çështje që ka mbetur pa u zgjidhur edhe me Partinë Demokratike ka qenë ligji i Lustracionit – Pse Shqipëria ende nuk e ka miratuar një ligj të tillë dhe pse Shqipëria ende nuk i ka dënua krimet e komunizmit dhe mbetet e vetmi vend në ish kampin komunist, që nuk e ka bërë një gjë të tillë ?

Mirakaj: Ligji i Lustracionit është një pengëse e madhe. Mendoj se nuk mund të jesh pjesë e Europës së lirë pa miratuar ligjin e Lustracionit. Për mos aprovimin e këtij ligji mban përgjegjësi edhe ish qeveria . Duhet thënë se në 2008 u bë një projekt ligj për Lustracionin, pastrimin e administratës nga njërëz që bashkëpunuan me segmetet më të rrezikëshme të regjimit, i cili ju paraqit Gjykatës Kushtetuse për gjykim – por konflikti i interesit brenda trupit gjykues solli dështimin e tij. Përpjekje të mëvonëshme nuk pati dhe nuk dihet se çdo të bëhet.....!

Si e shikoni ju që sot në pushtet është e majta, dhe ish-të përndjekurit janë të përfshirë si thonë ata në programin e PS dhe a e gjen veten kjo shtresë brenda këtij programi ? Duke, qenë se asnjë i përndjekur ose i presekutuar nuk gjendet në këtë qeveri, A mund t’a quani ju këtë hilizëm apo hipokrizi elektorale ?

Mirakaj: Në tryezën para zgjedhore morën pjesë dhe disa ish të përndjekur politik në programin e qeverisë së majtë. ku bëhet fjalë për zgjidhjen e disa problemeve në favor të ish të përndjekurve. Unë për vete nuk mora pjesë por do të thoja se :”Nëse është nihilizëm apo hipokrizi koha do ta provojë” është ende heret për të dhënë një mendim rreth kësaj teme.

Çfarë keni pritur ju nga qeveria Berisha në 8 vjet pushtet, çfarë ajo realizoi dhe për çfarë ju jeni të zhgënjyer ?

Mirakaj: Nga qeveria Berisha kemi pritur aprovimin e Ligjit të Lustracionit, ngritjen e një Obelisku në kujtim të atyre që u martirizuan për liri e demokraci, kthimin e burgut të Spaçit, të Qafë Barit dhe kampin e Tepelenës në Muze. Qeveria e ish Kryeministrit Berisha, duhet pranuar se ka relizuar deri diku përfaqësimin politik në qeveri, por nuk na u kërkuar ndonjë kandidaturë për deputet nga shtresa e ish të përndjekurve politikë.

Aktualisht në Shqipëri, veprojnë disa shoqata të ish- burgosurve politik dhe ish të presekutuarve politik, dhe njeri prej tyre jeni edhe ju si drejtori i Institutit të ish-të Përndjekurve Politikë dhe kryetar i shoqatës antikomuniste të ish përndjekurve politike. Sa ka qenë koooperimi i juaj dhe sa e efektshme ka qenë puna e juaj për realizimin e të drejtave tuaja ?

Mirakaj: Sigurisht që krijimi i disa shoqatave nuk ka influencuar për mirë sepse secila prej tyre do të thoja ka bërë të veten kuptohet brenda asaj që ka mundur, por nuk ka munguar dhe ai bashkëpunimi që pyesni ju për gjëra të mëdha si për Ligjin e dëshmipërblimit, atë të Lustracionit, integritetit tonë, dhe pse ka ndodhur defaktorizimi i ish të burgosurve politik dhe ish të presekutuarve deri tani në 23 vejet dhe të tjera gjëra.

Ligji i Luftës i Greqisë me Shqipërinë De Fakto dhe De Jure nuk ekziston

Nga Arben Llalla

Vizita e delegacionit grek të kryesuar në zëvendëskryeministri dhe ministri i jashtëm Elefteros Venizelos nxori në pah përsëri problemet e thella që ekzistojnë midis dy vende, ndër to edhe Ligjin e Luftës. (Vizita u realizua më 14 Tetor, pikërisht në ditën kur, 99 (14.10.1914), vite më parë ushtria greke që kishte pushtuar Jugun e Shqipërisë u tërhoq si pasojë e presioneve të fuqive të mëdha).

Ligji i Luftës që Greqia i ka shpallur Shqipërisë DE JURE dhe DE FAKTO nuk ekziston. Presionet për ekzistimin e Ligjit të Luftës bëhen vetëm për dy çështje: 1).Shqipëria të njohi autonomin politike, ekonomike dhe kulturore të minoritetit greke në Jugun e Shqipërisë ose e thënë në gjuhën që shprehen grekët Autonominë e Vorio Eopirit. 2). Përvetësimin përgjithmonë të pronave të shqiptarëve në Greqi dhe mos rikthimin e tyre në Çamëri në bazë të Konventave Ndërkombëtare të të Drejtave të Njeriut.

Historia e Ligjit të Luftës fillon më 10 nëntor 1940 kur u shpall dekreti mbretëror grek - ligji 2636 mbi gjendjen e luftës së Greqisë me

Italinë dhe Shqipërinë. (Shqipëria kishte me shumë se një vit e pushtuar nga Italia fashiste e Musolinit). Pas pushtimit nga Gjermania, qeveria kuislinge e Greqisë që udhëhiqej nga kryeministri Jorgos Xolagoklus e hoqi Ligjin e Luftës. Por pas përfundimit të luftës qeveria e sapo formuar në vitin 1945 e rikthen atë duke i rishpallur luftë përsëri Shqipërisë me një dekret të ri numër 13.

Një dokument i Departamentit të Veçantë Ligjor të Ministrisë së Punëve të Jashtme, Departamenti i së Drejtës Publike Ndërkombëtare, dhe shteteve të datës 16 nëntor 2007, thuhet se: “Ne Ju njoftojmë se aq sa dimë, nga 10 nëntor 1940 NW Përcaktimi si shtete armiqësore në kuptimin e Ligjit të Emergjencave Nr 2636/1940 të Italisë dhe Shqipërisë dhe pozitës në aplikimin për vende anëtar dispozitat e ligj. (Qeveria Gazeta Një 379), u kthye në Forca me Ligjin 13/1944 (Qeveria Gazeta 1944)”.

Më poshtë, në këtë dokument shkruhet se është raportuar se në kontrast me Shqipërinë, të gjitha çështjet e pazgjidhura me Italinë, natyrës politike dhe ekonomike, janë zgjidhur nga një seri prej traktateve, marrëveshjeve dhe konventave në mes të 1946 dhe 1949.

Në Konferencën e Paqes në Paris në vitin 1946 Greqia kërkoi ndryshimin e kufirit me Shqipërinë duke kërkuar jugun shqiptar. Gjithashtu nuk pranoi që Shqipëria të konsiderohej aleat i vendeve fituese kundra fashizmit. Më 1949 ushtria e Greqisë afroi forcat e saja në kufi për të hyrë në Shqipëri, atëherë pati shumë provokacione me të vlarë nga të dy palët dhe në historinë shqiptare këto ngjarje njihen si provokacionet e Gushtit të 1949. Më 1968 marrëdhëniet midis Tiranës dhe Athinës arritën deri në një luftë të hapur pas pretendimeve greke për aneksimin e jugut të Shqipërisë. Në gusht të atij viti Greqia mbajti Kongresin e Vorio Epirit ku pjesëmarrësit dolën me deklaratën se Greqia duhet të çlirojë Vorio Epirin (Jugun e Shqipërisë) të pushtuar nga shqiptarët. Siç

duket emocionet e suksesit të Kongresit çuan deri aty sa politikanët dhe ushtarakët grek të bëjnë gabim drastik duke mbledhur forca të mëdha ushtarake në kufi për të sulmuar Shqipërinë. Në 1 shtator 1968 forcat e mëdha të ushtrisë greke u tërhoqën nga fronti njëherë e përgjithmonë, duke lënë vetëm ato forca ushtarake që i mbanin zakonisht për ruajtjen e kufirit. Këto do të ishin edhe përpjekjet e fundit të grekëve për të bërë presion për pushtimin e jugut të Shqipërisë me pretekstin për mbrojtjen e “voriepiriotëve”. Që nga ajo kohë nuk ka pasur acarime të ngjashme midis dy vendeve.

Në vitin 1971 Kryetari i sapo zgjedhur i Republikës së Greqisë me anë të puçit ushtarak koloneli Jorgos Papadhopulos, më 6 Maj vendosi për marrëdhënie diplomatike me Republikën Popullore të Shqipërisë. Që nga vitit 1939 e deri më 1971 Shqipëria dhe Greqia nuk kishin marrëdhënie diplomatike midis tyre. Në fillim u hap pika kufitare midis Follorinës dhe Kapshticës. Në vitin 1978 filluan edhe fluturimet e para të linjës ajrore midis Athinës dhe Tiranës.

Gjatë një fjalimi në Janinë më 23 shkurt të vitit 1984 kryeministri Andrea Papandreu deklaroi se Greqia nuk kishte pretendime territoriale ndaj Shqipërisë, por i kërkonte Tiranës respektimin e minoritetit grek në Shqipërisë. Më 28 gusht 1987 Qeveria e Andreas Papandreu, i pranishëm dhe Karolos Papulias në pozicionin e ministrit të jashtëm, heq Ligjin luftënxitëse mes Greqisë dhe Shqipërisë. Ky vendim u zbatua nga një akt i kabinetit dhe të lidhura në thelb për të rregulluar komponentin civil të situatës së përgjithshme situatat ekzistuese midis dy vendeve, të cilat kanë qenë të tensionuara që prej themelimit të shtetit shqiptar. Ky veprim është bërë me arsyetimin se ishin pjekur kushtet për afrimin e të dy vendeve dhe për të siguruar kushtet më të mira të jetesës së minoritetit grek në Shqipëri.

Disa vite më vonë Ministria e Jashtme greke botoj një shkresë me titull: “Korniza

konvencionale”, brenda të cilës në themel të marrëdhënieve bilaterale mes dy shteteve u përcaktua Pakti i Miqësisë, Bashkëpunimit dhe Sigurisë Fqinjësisë së Mirë të nënshkruar më 21 mars, 1996 (ratifikuar nga N.2568 / GG A8/13-1-1998).

Dokumenti zyrtar i dërguar nga Ministria e Jashtme e Greqisë më 1999 që tregon mbi Ligjin e Luftës që ekziston midis dy vendeve nuk është një dokument serioz në bazë të Ligjeve Ndërkombëtare, por një letër presioni për ti treguar qeverisë së brishtë shqiptare të atyre viteve se mund ta rrëzojnë nga pushteti kur të duan. Të mos harrojmë se ajo letër ka ardhur në kohën kur Ballkani ziente nga lufta në Kosovë dhe Greqia për të treguar besnikëri ndaj Serbisë e ka dërguar atë shkresë jo-serioze dhe jo-diplomatike fill pasi u nënshkrua kapitullimi i regjimit të Millosheviçit në Kumanovë.

Në të vërtetë Ligji i Luftës i Greqisë nuk ekziston De Fakto dhe De Jure, nuk ekziston as dokumenti original zyrtar i Mbretërisë së Greqisë të vitit 1945, me numër 13. Nëse do ekzistonte Ligji i Luftës, atëherë përse Greqia që nga vitit 1990-1998, lejoj mijëra emigrantë shqiptar pas asnjë dokument identifikimi të jetonin dhe punonin atje? Përse Greqia ka lejuar mijëra shqiptar pas vitit 1990 të blejnë shtëpi, dyqane dhe toka? Përse Greqia votoj Pro anëtarësimin të Shqipërisë në NATO, kur kishte mundësi të votonte kundër ashtu siç bëri me Republikën e Maqedonisë?

Besoj se ka ardhur koha që politikanët shqiptar të shfrytëzojnë fatin që u ka ardhur tek dera këto për një politikë më dinjitoze dhe kombëtare për ballë Greqisë me qëllimin e mirë që mos të biem në kurthet e shitjeve të pasurisë kombëtare për karrigen e karrierës politike, por të flasin me Greqinë si dy anëtarë të barabarta në NATO, dhe jo si marrëdhënie të pronarit me çirakun.

Hebrenjtë në Arkivin Shqiptar,,do të prezentohet në Muzeun Holokaust në Skokie të Çikagos

Nga Skënder Karaçica

Bashkëpunimi SHSHA-Lobi Hebrejë në Çikago tashmë ka marrë trajtat e sendërtimit të kaheve politike,kulturore,historike dhe në mënyrë të veçantë të çështjeve të politikave ekonomike të investimeve në Shqipëri e Kosovë dhe në pjesët tjera etnike shqiptare.

Përditë po rritet interesimi i hebrenjve për të njohur për së afërmi orët historike shqiptare për praninë dhe shpëtimin e tyre në Shqipëri gjatë Luftës së Dytë Botërore(1940-1945). Në vazhden e këtij bashkëpunimi,përfaqësuesit e SHSHA-së Skënder Karaçica,drejtor e k z e k u t i v , M a h m u t Skenderi,sekretar dhe Branko Manojllovski(misionari dhe promovuesi i vlerave autoktone të shqiptarëve ortodoks në Maqedoni),vizituan sot Muzeun Holokaust në Skokie të Çikagos.

Në takimin e ngrohtë dhe miqësor,Noreen B.Brand,drejtoreshë i trajnimeve dhe të programeve publike

në Muzeun Holokaust dhe Dan Shure,kryetari Odës Ekonomike Izraelito-Amerikane nd nëtheksuat se takimet tona me miqtë tanë shqiptarë hap një shteg të ri të bashkëpunimit dhe të përfirimit tonë në shumë fusha të jetës.Tashti e kemi të qartë për orët historike të popullit shqiptar në Shqipëri,që në kohën më të rëndë të motos sheksperi-ane(të jeshë apo të mos jeshë) ata morën në shtëpitë dhe pranë sofrës së varfës,hebrenjtë të ndjekur nëpër Evropë nga dora nazi-fashiste që kishte planifikuar ti asgjësojë deri në substancë,vuri në spikamë Noreen B.Brand.

Përfaqësuesit e SHSHA-së në takimet e shpeshta me asociacionet hebreike në Çikago kanë afuar një matrial të pasur arkivor e historik me botimet e veçanta në Tiranë,Prishtinë si dhe botimet e LQSHA-së në Nju Jork(Joe DioGuardi),të cilat tashmë janë bërë pjesë e bibliotekës së Muzeut Holokaust,u tha në takimin e sotëm.Duke

folur për marrëdhëniet shqiptaro-hebreje,Dan Shure theksoj se ndër vite kemi marrë shumë „matriale historike„(sic!)nga qarqet dhe asociacionet diplomatike e të shoqatave serbe,greke,-maqedonase përmes së të cilave na sugjeronin me gjuhën e falsifikuar për gjoja se „shqiptarët kanë qenë vrasësit e hebrenjve gjatë Luftës së Dytë Botërore„në ndihmë të okupatorit

nazi-fashist në Ballkan,e tha zëshëm z Dan Shure. Mirëpo,arkiva historike shqiptare na ka mundësuar që Shqipërinë të kemi më afër zemrës dhe ka ardhur koha që në fillim të shekullit të ri,hebrenjtë do të kthehen në tokën shqiptare në Ballkan me kapitalin ekonomik për të ndihmuar ekonominë dhe për të vënë vijat e reja të zhvillimit e të përparimit kombëtar të popullit shqiptar,thotë me buzë në gaz dhe i hareshëm Dan Shure.

Në takimin e sotëm përfaqësuesit e SHSHA-së i afuan

Muzeut Holokaust programin kulturor,historik dhe ekonomik me moton„Java Shqiptare Çikago 2013„që në bashkëpunim me institucionet shtetërore në Tiranë e Prishtinë do të organizohet me asociacionet hebreje me kohën e duhur në Çikago që mirëprit nga drejtoresha Noreen B.Brand.Për realizimin e këtij programi u tha se tashti kanë vënë kontaktet zyrtare në Tiranë dhe më (4-6 nëntor)për vizitë pune në Çikago do të vjen deputeti i Kuvendit të Shqipëris Tom Doshi,i cili në bashkëpunim me OE-së do të përkatitet Konferenca Ekonomike për Investime në Shqipëri e Kosovë. Takimin e sotëm në Çikago e begatoi edhe libri për Nënë Terezën që iu dhurua bibliotekës së Muzeut Holokaust të dërguara nga dega„Vatra„në Detroit me Alfons Grishaj dhe Kanto Marash Dushaj si dhe një varg matrialesh arkivore të Arkivit të shtetit shqiptar

në Tiranë nga Prof.dr.Nevila Nika.

Për fund u vendos që posa të përgatiten dhe të vijnë matrialet arkivore e historike me fotografi nga koha e pranisë dhe shpëtimin të hebrenjve në Shqipëri,ato do të vendosen në këndin e këtij muzeumi bashkë me qindra fotografi dhe matriale nga historia përndjekjes,të vrasjeve dhe të asgjësimit të hebrenjve në kohën e reve të zeza të nazi-fashizimit në Ballkan.

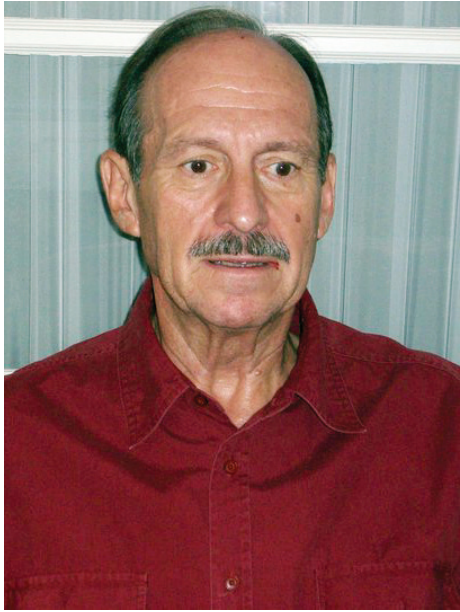

Skënder KARAÇICA

James W.Pandeli: Shqiptarët, muze i gjallë i kulturës në botë

Interviste me shkrimtarin shqiptaro-amerikan James W.Pandeli

Nga Raimonda MOISIU

Ai nuk ka qenë kurrë në Shqipëri, por për të di pothuaj çdo gjë. E njeh historinë, vuajtjet, luftërat, emrat dhe personazhet. Shkrimtari dhe eseisti shqiptaro-amerikan, James W. Pandeli e ka origjinën nga Devolli i Korçës. Gjyshërit e tij emigruan në SHBA, respektivisht aty nga vitet 1904, 1911, 1917 dhe 1920. Babai i tij ka lindur në fshatin Tren të Devollit dhe emigroi në SHBA kur ishte 5 vjeç, ndërsa e ëma lindi në Filadelfia nga prindër shqiptarë në dhjetor 1920. James W. Pandeli është një produkt i erës “Noli-Konica” në Amerikë. Ai është diplomuar në Universitetin e Konektikutit në vitin 1966 për ekonomi dhe në vitin 1975 në Kolegjin Juridik të Kalifornisë e mban titullin Doktor-Jurist. Librin “Oh Shqipëri, Shqipëria ime e mjerë” e botoi në vitin 1980, duke zërthyer një pjesë të “gjenezës së historisë të popullit ilir, që prej vitit ‘700, para erës sonë”. Libri është botuar edhe në shqip në marsin e këtij viti në Kosovë. Në këtë libër ju do të kini kënaqësinë të mësoni më shumë mbi çamët, gegët, toskët dhe labët, rrënjët e gjenezës ilire të popullit shqiptar, gjë që tregon se në të shumtën e rasteve grekërit e lashtë apo kronikanët e kohës, kanë fshehur të vërtetën rreth botës së lashtë ilire dhe shqiptare. Në të është pasqyruar me një theks të veçantë historia e lashtë shqiptare në letërsinë greke, gjëra që nuk kanë qenë në gjendje të shprehën më parë. Për titullin “Oh moj Shqipëri, Shqipëria ime e mjerë” autori u frymëzua nga Pashko Vasa. Ai nuk ka dyshime se ilirët janë pasardhës të pellazgëve, e për këtë faktet i gjen tek greku Hesiod...

Libri është një përgjigje e menjëhershme e një ideje të menjëhershme. Është pasqyruar me një theks të veçantë historia e lashtë shqiptare në letërsinë greke, gjëra që nuk kanë qenë në gjendje të shprehën më parë. Libri është titulluar “Oh moj Shqipëri, Shqipëria ime e mjerë”, si një inspirim i autorit nga vargjet e “Hymni i Çlirimit” të Vaso Pashës:

“O moj Shqypni, e mjera Shqypni,

Kush të ka qit në krye n’hi? Ti ke pas qënë një Zonjë e randë,

Burrat e dheut të thirrshin Nanë!”

James Wm. Pandeli, e shikon fat, për të analizuar një këndvështrim ilirian të ri “Oh, Shqipëri, Shqipëria ime e mjerë” të lidhur me diçka në histori, për ta kuptuar e besuar botën e lashtë pellazge-ilire-shqiptare, prejardhjen e fjalëve ilirishte të lidhura me diçka në histori, si në shkrimet e Hesiodit, pra diçka nga klasicizmi grek. Është historia e “Nënës Shqipëri”, që nga fillimi i botës-shprehet – James Wm.Pandeli. Për më shumë ndiqni intervistën që unë pata fatin të bëja me të!

Thuhet: James W. Pandeli është produkt i erës Noli-Konica. Çfarë mund të na thoni për këtë lidhje midis Ju dhe atyre?

Të katër gjyshërit e mi kanë qenë të gjen-eratës së Fan Nolit. Erdhën në Amerikë aty nga vitet 1904, 1911, 1917, 1920. Prindërit e mi janë martuar në kohën kur Faik Konica jetonte e vepronte në Amerikë. Gjyshi tjetër, largohet nga Shqipëria në vitin 1884, në moshën nëntë-vjeçare dhe ka punuar në miniera, në Egjipt, Bullgari, Turqi dhe në fund në Rusi. Unë kam edhe sot e kësaj dite monedha të kohës së Car Nikollas që datojnë nga viti 1898, që mendohet të jetë edhe viti i mundshëm i kthimit të tij në Shqipëri. Diku aty pas vitit 1915, ndërtoi një shtëpi në Korçë dhe pati dy fëmijë. Largohet përsëri nga Shqipëria drejt Amerikës.

Cili është libri juaj i parë?

Libri im i parë dhe i vetëm është “Oh Shqipëri, Shqipëria ime e mjerë”. Më pas krijimtaria ime ka qenë më produktive duke shkruar esse.

Çfarë viti ka qënë kur u botua libri?

Viti 1980.

Nuk e kam ditur që ju e paskeni botuar aq herët...

Po, po.

Sa vjeç ishit?

36.

Të shkruarit ka qenë një ndjesi pasioni i hershëm i juaji, apo ju e ndjenit se diçka duhej të shkruhej?

Ka qenë një dëshirë e madhe e imja për të shkruar historinë e prejardhjes, rrënjët pellazgo-ilire –shqiptare. Shumë fakte të rëndësishme dilnin ndërsa lexoja “Gjeneza e zotërve”, të Hesiodit, në vitin ‘700 para erës sonë, dhe kjo më shtyri të mendohem se çfarë unë kam për të bërë. Fillova të eksploroja rreth fiseve çame, gegë, toskë dhe idetë në lidhje me identitetin shqiptar nga koha pellazge, duke përdorur di-oun-sis si një tezë për të deshifruar idetë. Disa zërthime historike të shkruara nga një urtësia e intelektit të emigrantit të hershëm në SHBA, mik i familjes, Ali Rushit, Plaku i Konispolit, në vitin 1972, më inkurajuan që të përqendrohem në lashtësinë pellazgo-ilire.

Ju keni botuar librin tashmë të titulluar “Oh Shqipëria, Shqipëria ime e mjerë”, që në vitin 1980, si ia keni arritur ta botonit?

Kjo nuk ka aspak lidhje me besueshmërinë për botuesit apo redaktorët. Këto kërkime e studime që lidhen me historinë e lashtësisë ilire duhet të zhvillohen më tej e të bëhen prezent nga studiues e historianët shqiptarë dhe jo të huaj. Ky është një projekt tërësisht i plotfuqishëm shqiptar. Librin e botova vetë në përputhje me politikën e botimit e të drejtën e autorit. I kam dhënë katër kopje misionit shqiptar në OKB, në datën 1 Prill 1980. Aty ia kam dhënë në dorën time Z. Todi Rizo.

Është thënë e vlerësuar, në rast se libri “Oh, Shqipëri, Shqipëria ime e mjerë”, shkruar nga James Wm. Pandeli do të rezultojë të vërtetën një ditë, ai do të jetë libri më i madh në historinë e shkruar shqiptare. A është ky libër i bazuar në fakte të vërteta historike?

Unë e kuptoj se çfarë përbëjnë faktet historike. Nëse ju, iu referohemi burimeve të botuara duhet të pyesni veten se çfarë është paraqitur në fakt. Nga tezat e hedhura nga të tjerët në lidhje me historinë pellazge-ilire-shqiptare duhet tu besosh paraardhësve që kanë lidhje me historinë shqiptare, dhe jo ato ç’ka na sugjerojnë dijetarët e huaj, fetë e mëvonshme. Nga kjo pikëpamje ata kurrë nuk kanë mundur ta shkojnë nëpër mend deri në thellësi të ekzistencës tonë, pasi ata kanë qenë të shtyrë nga interesat

e tyre dhe e kanë parë veten të “rrëzuar nga pemët”, sepse çdo gjë ka qenë e bazuar në fakte historike. Qeramikat më të lashta të gjetura janë një proces i arsyetimit dhe shpjegimit të vështirë për pasaktësitë. Në fakt ne duhet t’i falënderojmë, sepse idetë, tezat e tyre, në lidhje me para-historinë krijojnë një vakuum, një boshllëk, në argumentet e tyre. Besoni apo jo, grekët vuajnë shumë nga kjo. Dhe dalim në përfundim se të gjitha tezat dhe argumentet e tyre dësh- tojnë dhe ADN shqiptare ka qenë e pranishme që në lashtësi. Askush nuk mund të dalë me fakte historike para, por nga përdorimi i zgjuar dhe i ndershëm të fakteve, emrat e lashtë, domethënies së fjalëve, rrënjët e emrave të fiseve një tablo më të qartë të evoluimit të së kaluar. Asnjë grup tjetër nuk ka qenë në gjendje të provojë atë që është e pamundur, të mbulojë lashtësinë pellazgo-ilire-shqiptare. Por ajo ç’ka mua më sjell ndërmend, në rast se ky libër provon të vërtetën, ai do të jetë libri më i madh historik i shkruar ndonjëherë, që do të thotë një këndvështrim i ri, deri tani i paimagjinuar, jo i ndërtuar mbi të pavërteta, por për të dhënë të vërtetën, që në fakt është e vërteta e shkruar. Kjo është më se e vërtetë, pa konsiderata për perceptimin e njeriut para-historik, gjuhën dhe faktet historike. Ky proces i së vërtetës prodhuan gjatë shekujve, ndërsa pellazgo-ilirët ishin në shakullinë e pushtimit dhe trazirave, fillimisht nga legjionet e perandorive romake, pastaj bizantine, pastaj otomane dhe më pas nga paqëndrueshmëria e shteteve-komb, dhe dyndja e grupeve të huaja etnike në këto qindra vjet. Fakte interesante dalin kur te filmi “Aleksandri i madh” (Alexander the Great). Përfytyroni për një çast Aleksandrin e Madh duke u bërë thirrje trupave të tij ilire: “Ti kanas, kala”. Dhe një fakt shumë interesant në histori është shkruar nga vetë Hesiodi, për perëndeshën Afërditë, simboli i dashurisë dhe mbarësisë. Historia më e mundshme e lindjes së Afërditës është versioni që unë kam shprehur në librin tim. Shqiptarët e sotëm duhet të kuptojnë se ekuilibrat duhet të bëhen në idenë e tyre, por kjo nuk do të thotë të dorëzohen.

Ku fillon fillon libri? Ju u nxitët nga ndonjë studim rreth kërkimeve mbi lashtësinë ilire, apo u frymëzuat nga diçka tjetër?

Unë gjithmonë kam pasur kënaqësinë dhe dashamirësinë të lexoj mbi historinë e popullit tim shqiptar. Ajo ç’ka është shkruar nga të tjerët, si edhe ajo e shkruar nga shqiptarët, aty vjen edhe frymëzimi edhe kureshtja intelektuale, për të treguar ç’ka më lidh mua një shqiptaro-amerikan me popullin shqiptar. Ishte viti 1979, kur unë shkova në bibliotekën e Ft. Lauderdale, Florida. Ndërsa po lexoja Hesoidin, dhe mbaja shënime, i bëra pyetjen vetes: “A mund të jetë ideja sipas versionit të lashë se fillimi i botës ishte burimi i lumit Shkumbin?? Kjo mund të mos ketë qenë fakt i një fillimi, por këto teza mund të jenë hedhur që në lashtësi, nga gojëdhënat e banorëve të kësaj zone. I erdha rrotull bibliotekës, dhe për çudinë time, rrëmbeva një libër gjeografik, dhe ishte vërtet befasuese e habitshme gjeta emrin e vjetër të lumit ishte “Genusus”. Aty kuptova se çfarë zbulova. Ky emër i lashtë ishte një pjesë dhe fakt i historisë. Një pjesë, që sa bashku me të tjerat na japin një ide të mundshme.

Si ka mundësi që ju të paraqisni një këndvështrim të ri, në shkrimin e Hesoidit, dhe se ai shkrim vlen edhe për pellazgo-ilir-shqiptarët?

Hesoidi më dha mundësinë që të jem në gjendje të prodhoj një interpretim të ri, një kaos të koncepteve të epokës së gurit dhe në “fillim të krijimit të botës” në histori. Kam luajtur me argumentat. Pra, pse jo “Çam & Geg”. Në fillim duket si diçka

e pabesueshme, por ashtu si edhe idetë e tjera, u konsideruan si katalizator, u shëndruan në shumë esenciale, edhe me analizimin e tezave të ndryshme. Ajo ç’ka është më e rëndësishme është të kemi besim në krijuesit e lashtësisë dhe të vazhdojmë të ecim në labirintet e shtjellimit të këtij procesi. Disa vite më vonë unë fillova të shkruaja esse, për të sqaruar dhe mbrojtur tezën time, çfarë kishte nevojë për tu përsëritur, më pas implikimet, dhe unë e kuptova se sa drejt ishin mendimet e mija. Ky studim i racës shqiptare hap disa aspekte të veçanta në lidhje me atë që unë e quaj ADN shqiptare. Aftësia ime mendore nuk mundet të pushojë!!

Ne e dimë tanimë. Në rast se prova kërko- het vetëm në shprehjen “almost impossible” (pothuajse e pamundur). Si do ta argumento- ni Çam, Gegë, Toskë & Lab dhe evoluimin e historisë shqiptare për akademikët/histori- anët skeptikë?

Fraza “pothuajse e pamundur”, doli nga unë. Gjëja më pak e rëndësishme tashmë si rezultat i punës sime dhe viteve të shkuara, janë skeptikët, ata të cilët ushqehen me zaptimi e tokave dhe humbjes së identitetit. Këto ditë ikën në të vërtetë, por akoma ka gjasa që të vazhdojnë. Ata e ushqejnë veten me këto ide, por kjo nuk u jep atyre dinjitet, sepse ata do të terminizohen anti-shqiptarë. Çdo kush është i mirëpritur me ide, edhe në rast se janë anti-shqiptarë, por, koha e të pandershmëve ka mbaruar. Historiani ose akademiku me argumente dhe ide din- jitoze e të ndershme sigurisht që është më se i mirëpritur për diskutim. Përshembull, imagjinoni se sa grekët mund të mësojnë për të kaluarën e tyre, nëse ata e marrin seriozisht punën time. Edhe studiuesit perëndimorë në Europë e Amerikë mund të përfitojnë. Kjo do të provonte edhe njëherë se sa kanë gabuar në bërjen e historisë. Pra ku është dituria? E njëjta gjë vlen edhe për sllavët. Imagjinoni të gjithë ata mund të mësojnë rreth trashëgimisë së tyre, si p.sh. fjalët “Alps” (Alpet) apo “plain” (fushat). Por ata u shndërruan në “puppets” (kukulla) të interesuar për të mësyer e pushtuar Ballkanin, edhe vetë “puppets”, për veten e popullin e tyre duke e përvetë- suar atë si trashëgiminë e tyre kulturore. Skeptikët? Çfarë? Janë ajo lloj race që janë xhelozë për prejardhjen e lashtë të popu- lit shqiptar. Ata vetëm i mbajnë sytë nga Rusia, jo për përfitime kulturore, por për të vazhduar valën e tyre të represionit në Balkan. Nëse ju i merrni me shaka këto që ju them, hidhni vështrimin në Greqi, çfarë po ndodh, njerëz të trishtuar për vendin e tyre, të dëshpëruar me trazirat ekonomike. Por kjo do të vërtetohet së shpejti edhe në Amerikë. Konceptet Çam, Geg, Tosk & Lab, kanë evoluar që në kohët e lashta në rrethinat e lumit Shkumbin, ashtu që aty ku ka filluar edhe jeta e njerëzve primi- tivë. Në nuk mund ta përfytyrojmë këtë kohë primitive, por ne mund të reflektojmë duke shfrytëzuar idetë e tezat e ndryshme, të përmendura më lart, perceptimet, faktet, gjuha, fjalët dhe emrat që i kanë mbijetuar gjithmonë evolucionit.

Kjo dituri vjen nga diku...

Dituria vjen nga eksperiencat e mia në jetë, që në moshën e hershme. Unë e kam kuptuar se pa arsimin nuk mund të ecësh, dhe nuk kam marrë parasysh koston e lartë, por kam ecur dhe bërë më të mundshmen.

Është kjo ç’ka ju e reflektoni në shkrimet tuaja?

Intelekti im është produkt i krijimit final, prirjet e mija kanë qwnë gjithmonë kon- cepte të rëndësishme të të kuptuarit dhe të pamundurës.

Ku jetoni?

Në Florida.

Fragmente nga “Kulla e Babelit

E pytën një herë të ndierin, Luigj Gurakuqin, a besonte se mund të bashkoheshin toskë e gegë e muhamedanë e të krishterë. Ai u përgjigj me të shpejtë: Po mos ta kisha këtë bindje, do t’u nisja me vaporin e parë përjashte vendit, për të mos u kthye ma kurrë në këtë vend!...

Nga Anton Harapi

Shqiptarit i ka dalë vetja qejfit pors i shqiptar, as s’e merr me mend se shqiptari pors i shqiptar eshte i zoti i vetes dhe i aftë për organizim e qytetërim, e se në vendin tonë, pos nesh s’ka gjel që këndon, por ne do të urdhërojmë, ne jemi të zotë me rregullue punë të mbara e të mira për shtet e për komb aq, sa me na pasë lakmi edhe të huajt. Ai i bindet më fort të huajit, se sa të vetit, e sado i stolisur të jetë një njeri me zotësi e cilësi të pashoqe, mjaft t’ja njohin babën e nanën, të dijë se është shqiptar, për me e bjerrë çmimin e rëndësisë për të. Për me dashtë me tregue një punë të

parëndësishme e të pathemeltë, ka për të thënë “punë shqiptarësh”, “si në Shqipëri” etj etj. Këtej rrjedhin të gjithë ato të meta që i pengojnë përparimit të shtetit e të kombit.

Kant-i, babai i filozofisë moderne, thotë se nuk ka me rrejtë edhe me e ditë se shëmbet bota dhe se me një rrenë, sado të vogël, shpëtojmë pa u rrënue! Por shkrimtarët modernë kanë nisë me e përfolë Kantin kush me përbuzje e shumica me tallje.

Klasikët grekë kërkojnë prej njerëzve të thonë të vërtetën për shumë arsye, por sidomos për

dinjitetin njerzor vetë, për detyrën e nevojën e jetës shoqërore e për madhnm hyjnor që ka singëriteti.

Pitagora e Pindari me shumicën e grekëve e dënojnë rrenën gjithmonë e në çdo rast. Aristoteli na mëson se rrena është e mbrapshtë në veti për natyrë të vet.

Përkundrazi, Platoni me sa të tjerë e lejon atë në disa raste si bie fjala me rrejtë armikun, me rrejtë për hatër të mikut ose sunduesi me rrejtë për dobi të të nënshtruarve të tij. Megjithatë ai thekson se Zoti është i drejtë në fjalë e në punë dhe se rrenën e mënojnë hyjnitë dhe njerëzit.

Hugo Groot thotë se:

Me rrejtë fmitë e të marrët nuk është rrenë, pse atyre u mungon liria e gjykimit, po ashtu mund të rrejsh një të tretë që përgjon, jo atë me të cilët flet, gjithnjë eprori ka lejen për me rrejtë për dobi të të nënshtruarve të vet. Mund të rrejsh sa herë nuk ke mundësi tjetër me e shpëtue të pafajshmin e me ndalue një delikt...

f.227

Shqiptari më me kujdes e studjon një vend tjetër të Evropës së sa Shqipërinë e shqiptarët. E pra nuk i mungon zotësia. Deri sot, më mirë e më me seriozitet e kanë studjue vendin tonë të huajt se sa vetë shqiptarët.

F. 228

Shkodranin ende sot mund ta hajë burrnija; e vërtetë se mendja e tij disi merr ngushtë sa vendi, sa votra, sa rrethi, por merr fuqishëm, merr lart në të madh e fare përnjimend; ndërsa shpirti i korçarit, fillim e mbarim përfsihet ndër format kulturore, ndër mënyrët e ardhshme e të pëlqyeshme të qytetërimit, gjithçka i intereson atij, por vetëm deri diku.

Shkodrani e korçari e shikojnë botën me sy të ndryshëm.

Me i përmendë Korçën shkodranit është si me përmendë një vend në skaj të Evropës e jo të Shqipërisë. Korçari përkundrazi është shumë më i shetitur se shkodrani, ai, ku ia del me rrojtë aty ngulet pa vështirësi, jo se s’ka votër, familje e atdhe, po të gjitha i ka, i ndien e i kupton, por ndryshe nga shkodrani.

Për Shkodrën e shkodranët korçari ka një nderim të veçantë. Vura re se ai me “gegë” nuk ka parasysh shkodranin. Megjithatë, më të të pakta i ka ai përpjekjet, të largëta marrëdhëniet mendore e shoqërore, të vokta interesat, të rralla bashkimet miqësore. Korçari pa vështirësi vjen në Shkodër, sikurse shkon në Greqi, përpigjet me shkodranin njësoj si me banorin e një shteti fqinj, por një përpjekje më të afërme me të nuk ka pasë deri sot.

As atdhetari shkodran nuk është regjionalist në vështrim të fjalës, as idealisti korçar

At Anton Harapi në burgjet e diktaturës, nga Pjerin Sheldija

s’asht internacionalist, por fakti është se të dyve diçka u ka mbetë si ndryshk, atij për lokalizëm, këtij për kozmopolitizëm.

Por këto janë gjëra që rregullohen.

F. 340

E pytën një herë të ndierin, Luigj Gurakuqin, a besonte se mund të bashkoheshin toskë e gegë e muhamedanë e të krishterë. Ai u përgjigj me të shpejtë: Po mos ta kisha këtë bindje, do t’u nisja me vaporin e parë përjashte vendit, për të mos u kthye ma kurrë në këtë vend!

Të marrin fund një herë e përgjithmonë fjalët e frazat; Muhamedanët refraktarë! Katolikët antishqiptarë! Ortodoksët grekomanë!

Me gjak të vet e shuguroi lterin e atdheut katoliku, ortodoksi e muhamedani: Gjeçovi e Gurakuqi, Çerçiz Topulli e Bajram Curri, Gërmenji e Negovani nuk kanë ndryshim, por janë një në mendim e në vendim, në vepër e në vdekje. Ata e kryen detyrën e vet, duke vulosur më gjak atë që kanë thënë, neve na mbetet ta vulosim atë çka jemi: vëllezër të një gjaku.

Mirditasit e dukagjinast, kosovari e dibrani, kurveleshasi dhe kolonjari, për vjet e vjet hoqën keq për të ruajtur të njëjtën gjuhë, të njëjtin shpirt, të njëjtat zakone shqiptare, nga se ata ishin një në sakrificë e në drejtim, në sajë të tyre trashëguam visaret tona kombëtare.(Marre nga : Kulla e Babelit- Anton Harapi)

* Biblioteka Kombëtare S 198/61R

Phoenix

Shtëpia e librit

Si e interpretoni krizën e tanishme ekonomike globale? Është një trillim apo realitet?

Oh, ajo është një realitet tashmë që i ka rrënjët shumë të vjetra e të thella. Të vjetrit e kuptojnë dhe e analizojnë më mirë këtë.

Cilat janë ndjenjat tuaja për Kosovën e Shqipërinë?

Ndjenjat e mija janë të njëjta drejt së njëjtës strategji për “Nënë Shqipëri”. Nëna Shqipëri si gjithmonë në histori tregon forcën e saj nëpërmjet inteligjencës dhe atdhetarizmit të shqiptarëve të Ballkanit, por edhe jashtë Ballkanit.

A e konsideroni veten shqiptar?

Unë jam shqiptar i besimit e pasardhës e pellazgëve, ilirëve, shqiptarëve, e këtë e them me shpirt. Merreni këtë koment seriozisht kur ju shqyrtoni ngjarjet aktuale interpretimin shpirtëror dhe të qenit njeri,

në këtë shtëpi të përbashkët që quhet toka mëmë. Nuk e bëj sa për tu dukur, por për të moralizuar, menduar shpirtërisht në këtë të vërtetë, që çdo njeri duhet ta përfytyrojë. Kjo është rëndësia e zbulimit të gjenezës pellazgo-ilire-shqiptare në kuptimin më madhor, sepse ata kanë ekzistuar dhjetëra-mijëra vjet më parë, dhe se njeriu ka arritur përtej kapacitetit të tij, për të menduar e vlerësuar ndjenjën shpirtërore për tokën amtare.

Ju thatë se inspirimi iu vjen nga origjina juaj shqiptare. Shkrimet, esetë tuaja, fantazohen apo krijohen ashtu si ishin? Kam përshtypjen se ato ndikojnë...

Jo. Frymëzimi nuk vjen nga “lart” por kjo “lart”, vjen si rezultat i vështrimeve ndaj kulturave të tjera, njerëzit e tjerë, kapacitetet dhe aftësitë e tjera më të mundshme, apo nga të rinjtë pellazgë-ilirë-shqiptarë.

Puna ime vjen nga vlerësimi dhe respektimi e paraardhësve, me krijimtarinë e forcën e tyre, në kujtim të tyre, për mbijetesën tonë.

Pse shkruani?

Unë mendoj se nga kjo bisedë ti e ke kuptuar tashmë pse unë shkruaj dhe ti mund të mendosh pse unë ndjehem shqiptar. Unë kam qenë shumë i lidhur me historinë shqiptare. Ju këtë mund ta lexoni të pasqyruar, duke lexuar librin tim, idetë, zbulimet e mija, sepse ato tashmë janë përgjithmonë të vendosura në kontekstin shqiptar si një zanafillë.

Çfarë po shkruani tani?

Tani jam i interesuar për gjendjen ekonomike amerikane. Unë jam ekonomist dhe është një situatë që e kuptoj shumë mirë.

Një mesazh për komunitetin shqiptar?

Ju lutem, mos harroni fjalët e Muharrem Cerabregut: ”Shqiptarët janë muze i gjallë i kulturës në botë? Gjithçka unë bëra, e bëra për të hapur një dritare për të kuptuar se ç’është prejardhja, origjina. Ju lutem gjithashtu kini parasysh, unë jam gjithmonë i ndërgjegjshëm për vuajtjet e popullit tim shqiptar, për 50 vjet në Shqipëri e Kosovë, dhe më gjerë, në Ballkan. Brezi i ri ka një potencial, jeton në një botë perëndimore të lirë dhe industriale, produktive, të cilët kanë mundësi të mësojnë akoma më shumë për lashtësinë. Për të bashkëpunuar së bashku sa herë e kudo që është e mundur, të ndihmojnë shqiptarët për të kapur majat. Ky është “kismet”, dhe ADN jonë!

Ju faleminderit!

-Qofshi o nderuar dhe krenar për shpirtin tuaj shqiptar!

Franklin Delano Roosevelt-Presidenti që krijoi termin “100 ditët e para të qeverisë”

Nga Raimonda MOISIU

“Franklin Delano Roosevelt është Presidenti i 32 të i SHBA-së i zgjedhur në vitin 1932, dhe është Njeriu që shëndrroi Epërsinë dhe Veprimin në Princip. Presidenti që shpëtoi Kapitalizmin dhe Demokracinë amerikane në pak javë dhe me të erdhur në pushtet shpalli “Kompromisi i ri”(New Deal) –të quajtur ndryshe edhe “100 Ditët” në muajt e parë të administrimit të presidencës-ash-tu sikundër pati premtuar gjatë fushatës së tij elektorale,- pra është Presidenti i parë i SHBA-së dhe lideri i parë botëror që eksperimentoi- ndryshimin në “100 ditë”-shin e parë të qeverisjes. Gjendja e mjerueshme dhe kushtet e vështira sociale të shkaktura nga kolapsi ekonomik,(Depressioni), u dhanë demokratëve një fitore të sigurtë më 1932. Presidenti pararendës Hervert Hoover, pavarësisht programit ambicioz të masave për zbutjen e varfërisë e papunësisë nga ana e qeverisë federale, ai nuk morri në konsideratë ndihmën e mirëfilltë e të drejtëpërdrejtë për individët e dëshpëruar të prekur nga depresioni ekonomik, por strategjia e programit të tij ekonomik e social parashi-konte të ngjallte besim e ndihmonte në të holla-bisneset dhe institucionet industriale të falimentuar, ndërkohë që jeta e amerikanëve sa vinte e varfërohej, papunësia dhe të pastrehët rriteshin nga dita në ditë.

Kështu, përballë presidentit Hervert Hoover, demokratët zgjodhën Guvernatorin e Neë York-ut, ideatorin e programit model për zbutjen e varfërisë, i programeve sociale, për pensionet e shtresës së të moshuarve, asistencë sociale për papunësinë, programe publike të guximëshme, të fuqishme dhe këmbëngulëse. Ai ishte Franklin Delano Roosevelt!

Roosevelt shtegëtoi cep më cep të Amerikës, me orar e pa orar në një fushatë elektorale energjike e historike. Populli amerikan, mbështetësit e tij e shihnin atë me qaforet shtrënguar rrotull këmbëve teksa lëvizte me karrocën e invalidit, i mbërthyer që në moshë të re, në vitin 1921, nga sëmundja e Polios.

Me përpjekje e sakrifica, sëmundja nuk e pengoi Presidentin e 32 -të të Amerikës të conte në zemrën e cdo amerikani premtimin e tij-New Deal-marrëveshjen dhe kompromisin e ri dhe të gjithë së bashku të punonin për kurimin e ekonomisë amerikane. Kështu në nëntor amerikanët i dhanë Roosevelt 22.8 milion vota -dhe presidentit Hoover-15.8 milion, -Roosevelt kryesonte Kolegjin elektorale; 472 përfaqësues për demokratët dhe 59 –ë të tillë për republikanët. Gjatë muajve të parë të Administratës së tij, të deklaruara e njohura si “100 ditët e para”, Roosevelt morri një pamje ekspressive të fuqisë presidenciale, pafutur aspak në grackë Kongresin, ai paraqiti urgjentisht legjislacionin gjithëpërfshirës për emergjencën kombëtare – për rimëkëmbjen nga kolapsi ekonomik. Kështu që në seancën e parë të Kongresit, me një lëvizje të matur e të zgjuar në një situatë të tillë kritike për vendin, duke patur parasysh premtimet në fushatë, ai bëri draftin dhe ngriti Kompaninë Federale të Sigurimit të Depozitave, duke jua garantuar depozitat bankare amerikanëve, të cilët i patën tërhequr ato nga bankat dhe i kishin qepur në dyshekë dhe jastëke. Ata iu bindën Presidentit të tyre me patriotizëm duke ridepozituar kursimet e tyre. Zgjeri kompetencat e Bordit të Arkës Federale, ngriti Korporatën e Huazimit të pronarëve të shtëpive –për t’i ndihmuar ata të mos humbnin shtëpitë, miratoi Ligjin e Obligacioneve Federale, ligj i cili ju kërkonte kompanive të deklarimin informacionin e plotë financiar mbi huamarrjet dhe aksionet financiare të reja. Për të luftuar papunësinë, Roosevelt i kërkoi Kongresit të lëvrojë 500 milion dollarë për programet e ndihmës sociale, për të hapur vënde pune, duke përfshirë edhe Mbrojtjen Civile të Shoqërive

Aksionare. Për të stimuluar industrinë, Roosevelt iu drejtua Kongresit Amerikan të miratojë Projektligjin e Rimëkëmbjes Kombëtare të Industrisë, edhe pse industria vetë fillimisht i rezistoi mundishmëm presionit, Roosevelt ushtroi kontroll në Eall Street, i ashpër me taksat dhe i rezistoi presionit për të nacionalizuar bankat. Me miratimin e Projektligjit të Nëpunësit Civil –ai krijoi Administratën Publike dhe i detyroi liderët industrialë të miratojnë ligjet e praktikave të ndershme, duke i lejuar ata sipas rendit të vendosnin tavanin e cmimeve, pafrikën e ndonjë procedimi antitrust. Pagat minimale dhe orët e punës të vendosura sipas ligjit, dhe klasës punëtore iu dha të drejtën për marrëveshje kolektive. Përvec ligjit, ai ngriti Këshillin e Rimëkëmbjes Kombëtare të udhëhequr nga Gjeneral Hugh Johnson. Ky Këshill ishte përgjegjës për hartimin e një sërë projektligjesh në favor të biznesit. Edhe pse qeveria federale mundi të kryente reforma të thella progresive, si krahun e punës nga fëmijët në industrinë tekstile dhe industrive të tjera, në të njëjtën

“.....lideri botëror që shpëtoi Kapitalizmin dhe Demokracinë në –“100 ditë” –thënë ndryshe në pak javë... “

kohë ajo iu dha të drejtën edhe sindikatave të punëtorëve të përdornin legjislacionin për të fituar më shumë pushtet dhe të tërheqnin anëtarë. Roosevelt ishte i shqetësuar dhe tregoi interes për gjendjen e mjerueshme të fermerëve amerikanë dhe krijoi në bashkëpunim me Kongresin, Administratën e Rregullimit të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural në maj 1933. Progami i kësaj administrate kishte si qëllim të vendoste kufirin e prodhimit, subvacioneve federale dhe cmimet bujqësore në “barazi” me cmimet e fermerëve që patën gëzuar dikur, kohën kur bujqësia ishte në ditët e saj më të mira ekonomikisht.

Një qind ditët e para gjithashtu ligjësuat lindjen e Tennessee Valley Authority-një agjensi përgjegjëse për programet e përgjithëshme sociale brenda autoritetit të rajonit. Në përballje me kolapsin ekonomik që kishte mbërthyer Amerikën, Roosevelt vendosi të marrë në varësi cdo gjë Post-Kongres, bile e bënte me arrogancë packa se ishte i pafat në realizimin e marrjes në varësi të Gjykatës së Lartë. Ai po priste sa majtas –djathtas dhe nuk ishte nga ata që të falte. Sa morri mandatin në 100 ditëshin e parë- hidrocentralet, plehtrat kimike për konservimin e tokës, kontrollin nga përmbytjet dhe pyllëzimi, duke marrë njëçerek milion punëtorë krah, endacakët e të papunët , ata që rronin me asistencë sociale, dhe i detyroi të pastrojnë pyjet për të hapur toka për rrugë, ndërtesa dhe duke ndërtuar qytete e qendra banimi. Me një shkathtësi e aftësi admiruese i bëri që të gjithë të punonin, duke vënë përformancën mbi përkushtimin. Roosevelt më 5 mars 1933-dita e parë e plotë në zyrën e tij presidenciale, u zbavit duke dhënë një fjalim legjionit amerikan, thirri nën armë veteranët e liruar –krijoi një ushtri të tipit Musolini –për të mbrojtur bankat nga dhuna, anarshia dhe sigurinë e qytetarëve amerikanë në vend.Ky akt sa befasues dhe i mahnitshëm i një lidhshipi “ të rrëmbyeshëm” dëshmoi “momentin final” të një politike modern amerikane: Roosevelt shpëtoi Kapitalizmin e Demokracinë në 100 ditët e para të Presidencës së tij.Populli amerikan e adhuronte Rooseveltin për atë çfarë ai po përpiqej të bënte në ato “100 ditët”. Edhe pse nëntë milion njerës ishin akoma të papunë në 1934, Demokratët patën sukses të kishin epërsinë më të madhe, në të dyja dhomat e

Kongresit amerikan. Të papunët ishin lojalistë ndaj administratës të Roosevelt, sepse ata vlerësonin vendimet e tij në caste dramatike. Katër milion prej tyre u punësuan nëpërmjet Projektligjit të Emergjencës për Rimëkëmbjen Kombëtare, dhe shumë të tjerë u trajtuan me fondet publike.Megjithëse

kongresmenët dhe vetë Presidenti ishin në dilemë për koston e FERA—program punësimi nga Administrata e Punëve Civile, por ata e mirëkuptonin si domosdoshmëri projektin e punësimit. Roosevelt hoqi taksimin mbi të dhe në vitin 1934, pra vitin në vazhdim ai i bëri thirrje Kongresit të ngrinin Administratën e Mirëqënjes Sociale e Publike, dhe nga viti 1935 deri 1943-e, kur ky program po përshënditëte, u shpenzuan \$ 11 bilion dhe u punësuan 8.5 milion njerës. Ndër komponentët e EPA-u bënë publike programet për projektin e Artit e Kulturës, Theatrit, Statusi i Shkrimtarëve dhe i Rinisë. Megjithëse u derdhën miliona dollarë në ekonominë amerikane nëpërmjet programeve federale, Great Depression vazh-donte ta mbante të mbërthyer Amerikën. Në fillim të vitit 1936 Roosevelt filloi “Second Neë Deal” (“100 ditëshin e dytë të ndryshimit”)-dhe Kongresi vazhdoi punën dhe gjatë këtij kompromisi të dytë të ri, duke kthyer në ligje e projektligje më shumë programe. Presidenti Roosevelt kishte vullnetin për të bërë kompromise shumë më tepër se kushdo e në kohën e duhur. Për të dekretuar Projektligjin për numurimn e punës ai braktisi bazën liberale dhe përkrahu versionin konservator të tij:krijoi pensionet për të moshuarit, nëpërmjet taksimit të rrogës. Roosevelt dhe Kongresi Amerikan dekretuan: Projektligjin e “The National Labor Relations” (Marrëdhëniet e Punësimit Kombëtar)–që do të thotë; Marrëdhëniet -mes Punëtorëve e Punëdhënësve, të Punës e Çështjeve sociale- i njohur ndryshe si Ligji i Wagner-it, ligj i cili rriste fuqinë e punës kolektive, Projektligjin për kontrollin e Energjisë Elektrike dhe Gazit për ngrohje, Projektligjin për Elektrifikimin dhe Zhvillimin e Zonave Rurale, Projektligj që coi energjinë elektrike në 9-ë zona rurale e ferma në Amerikë; Projektligjin për Taksimin e Shëndetit Mjekësor.

Por para mbarimit të “100 ditëshit të dytë”, erdhi viti 1936-ë-viti që shënoi mbarimin e mandatit të parë presidencial, pra viti i zgjedhjeve presidenciale dhe ky mandat ishte për Roosevelt-Një Fitore e Plotë! Ai bëri fushatë në cdo shtet-përvece në Maine dhe Vermont, dhe e mundi opo-nentin e tij Alfred M.London, prej me më shumë se 10 milion vota. Edhe në mandatin tjetër pati ulje e ngritje dhe ndiqte të

njëjtën politikë, sa të pasurit dhe biznesi i madh e quajtën tradhëtar, por Roosevelt ishte njeri që epërsinë e ktheu në princip. Shumë demokratë u përpoqën ta ndalonin për të mos fituar sepse e shihnin si njeri i paqëndrueshëm dhe i rrëmbyeshëm, duke e quajtur atë një “eksperiment-administrator i

guximshëm e këmbëngulës”, por amerikanët e votuan edhe për mandatin e tretë e të katërt.

Ndërsa Amerika po përballej me Depression Era, ngjarjet në tërë globin po bëheshin më të pasigurta e të rrezikëshme për kombet e botës. Në Itali, Musolini dekretoi një projektligj për trainimin universal të ushtrisë dhe pushtoi Etiopinë, në 1935. Gjenerali Francisko Franco grumbulloi një forcë ushtarake rebelësh dhe filloi luftën kundër qeverisë spanjolle. Në korrik të vitit 1937-ë, Japonia pushtoi Kinën përsëri. Në vitin 1938 Gjermania e Hitlerit pushtoi dhe aneksoi Austrinë.Megjithë ndjenjën e fortë izolacioniste dhe lufta po përhapej anëmbanë botës, Roosevelt ndjehu detyrimin t’i vinte në ndihmë Anglisë dhe Europës Perëndimore. Kur sfidat ndryshuan ai ndryshoi kursin, duke deklaruar; “Marrëveshja e Re”, me “Të fitojmë Luftën” –Ishte një luftë e drejtë në kohën e duhur. Presidenti historik Franklin Delano Roosevelt mendonte se njëanëshmëria ishte shkatërrimtare.

Sulmi i befasishëm nga Japonia ndaj Pearl Harbor i dhanë atij pretekstin e duhur, për të cilin ai kishte nevojë dhe shkroi historinë; -Amerika hyri në Luftën e Dytë Botërore dhe e fitoi atë, e udhëhequr nga Presidenti më Popullor dhe Presidenti që shërbeu më gjatë në historinë presidenciale amerikane -Franklin Delano Roosevelt.

Lufta e Dytë Botërore do të bënte atë që nuk arriti ta bënte “Neë Dea; I dha fund kolapsit ekonomik –The Great Depression! Sidoqoftë Kompromisi i Ri (Neë deal)-i njohur ndryshe “100 ditë”-shi -pati përmbushur shumë nga axhenda progresive e reformës që gjeti zhvillim e mbështetje për më shumë se një shekull. Më shumë se cdo gjë tjetër Neë Deal me Projektligjin për Numurin e Punës dhe Projektligjet e tjera reformuese –profilizuan Amerikën modern të shekullit të 20 –të. Udhëheqja presidenciale nga Roosevelt edhe sot e kësaj dite ofron disa ide të dobishmëme për Shtëpinë e Bardhë dhe për këdo që është i intriguar nga misteret e lidhshpimit. Disa nga metodat e drejtimit të shtetit bazohen në metodat e lidhshpimit të parë botëror që premtoi ndryshimin në “100 ditë”dhe Themeluesit të Lidhjes së Kombeve të Bashkuara - Franklin Delano Roosevelt.

KLINIKË DENTARE NË BRONX

LYDRA TAPIJA, D.M.D.

Diplomuar në Shqipëri dhe Amerikë

Ne ju bëjmë të ndiheni mirë me buzëqeshjen tuaj!

Pranojmë këto sigurime:

Aetna PPO, Cigna PPO,
MetLife PPO,
Delta Dental PPO,
Guardian PPO
Dente Max PPO
DHA (Assurant) PPO
dhe
Empire BCBS PPO.

Kontakttoni Menaxherin
Indrit Maliqati

718-792-1000

2130 Williamsbridge Road, Suite 1H
Bronx, NY 10461

Kryejmë të gjitha
procedurat
dentare.

Vetem me takim!

KANTINA BARDHA

Kantina moderne "BARDHA" në Marikaj
Tiranë, e ndërtuar nga ekspertë europianë,
tashmë është pjesmarrëse e rregullt në Panairët
Europiane dhe fituese çmimesh. Prodhimet e saj
janë shumë të kërkuara në tregun shqiptar dhe
atë ndërkombëtar të verërave. Një shishe vere e
prodhuar nga vreshta "Bardha" do ta bënte më
të shijshme tavolinën tuaj.

Në dyqanin VINI & FOOD pranë Hotel
Sheraton në Tiranë do të gjeni verërat e Kanit-
inës me çmime të favorshme që blihen direkt
nga Kantina.

JU MUND TË HYNË NË LIDHJE EDHE
PËRMES EMAILIT: BARDHA@AOL.COM
OSE

TELEFONONI TEK ALTIN STAFI
TEL: 355-682701786 SI DHE 355-69-2058747

JENI TE MIREPRITUR!

Skënder Murtezani, MD me specialistë që i shërbejnë komunitetit Shqiptar

DR. SKËNDER MURTEZANI, NJË ZGJEDHJE E PËRKRYER PËR SHQIPTARËT

Dr. Skënder Murtezani, një mjek shumë i njohur në New York është një zgjedhje
mjaft e mirë për gjithëkënd, por vecanërisht për shqiptarët. Klinikat e tij në Flushing
dhe në Little Neck, Queens, NY, janë shumë të frekuantuara nga amerikanë dhe
shqiptarë.

Dr. Skënder Murtezani, Board Certified Internal Medicine, për vitin 2011 është
shpallë ndër mjekët më të mirë të Amerikës. Ai është edhe Clinical Assistan
Professor- Weill Cornell Medical College.

Me mjekun shqiptarë ju bisedoni lirshëm në gjuhën e ëmbël shqipe.

3816 57th Rd Suite LEVEL
Flushing, NY 11355
Phone: (718) 461-3065

7200 Douglaston Pkwy
Little Neck, NY 11362

MALOTA PLUMING CONTRACTING CORP

Specialize in water & sewer main

RESIDENTIAL & COMMERCIAL
PLUMING & HEATING
WATER METER INSTALLATION
FIREHYDRANT INTALLATION
DENTITION TANK
CATCH BASIN, YARD DRAIN
MANHOLE, ALL UNDERGROUND UTILITIES

NYC.
MPL#2164

1332 COMMERCE AVE
BRONX - NEW YORK - 10461
PHONE: 1718-597-9590
FAX: 1718-597-9594

Important Notice

Dielli Newspaper warns all the subscribers that have not paid their dues and the ones that have received the newspaper for free that if they do not make a payment until December 15, we will stop delivering the newspaper. Just a reminder that the yearly subscription to receive the newspaper is \$60.00, and if it is combined with membership to Vatra is \$100.00. Also, a reminder to the Vatra branches that they need to verify their members' dues. We will not deliver the newspaper without prior payment.

Please send your check or money order to Vatra at:

Vatra
2437 Southern BLVD
Bronx, NY, 10458

Mirupafshim motër!

Kushtuar motrës s'ime, Drita Pelingu

I ke motra ime, ike në mes të duartrokitjeve të qindra admiruesve të tu. Ike kur e kishe plotësuar detyrën tënde të një artisteje të madhe të skenës. Ti ike por unë, vëllai yt i vogël, (eh çfarë them edhe unë, vëllai yt i vogël që po arrin të tetëdhjetat), dua të shkruaj dy fjalë për ty, për kujtimet e mia. Megjithatë, për ty unë isha gjithmonë një vëlla i vogël, sikur të isha ende një fëmijë dhe me të vërtetë unë mbeta një fëmijë përpara figurës tënde të ndritur.

Duartrokitjet që të përcollën për në banesën e fundit më sillnin para syve ato që ushtonin në skenat shqiptare kur interpretoje rolet e Irës, Klariçes, Luiza Milerit, Gertrudës, Kornelias, Budes, Mukadesit, Hallës dhe

mbi të gjitha atë të Zojcikës rol që e kishe mbi gjithë të tjerët. Këto duartrokitje ishin shpërblimi që admiruesit e tu të shumtë të jepnin në çastin e përcjelljes tënde për në mbretërinë e përjetëshme.

Në mes të duartrokitjeve të admiruesve para syve më dilte jeta ime. Më dilnin ato vite të feminisë sime të herëshme kur ti, ende e re, deklamoje para nesh skena nga dramaturgjia botërore. Ati ynë, kur të dëgjonte, thoshte se ti do të bëhesh një njeri i madh dhe, me të vërtetë, ti u bërë e madhe.

Por, mbi të gjitha, më dilnin para syve ato vite të turbullta, kur unë zgjodha rrugën nëpër gërxhe e shkrepë dhe kur ti ishe gjithmonë pranë meje për te më kthyer përsëri në gjirin e familjes, për të më kthyer përsëri në jetë. Ti nuk kishe mundësi të vije të më takojë, pasi ashtu ishin konditat e kohës, por ti ishe gjithmonë pranë meje. Unë e ndieja praninë tënde. Ishin kohë të vështira. Familja jonë jetonte në kondita të një mbijetese të tmershme. Por mua nuk më mungonte asgjë dhe kjo në saj tënden. Nuk mund t'i harroj kurrë pakot që më dërgoje me prindërit tanë ku në secilën prej tyre do të gjeja shënimin: “vëllait tim të vogël që e dua shumë”.

Vitet rrodhën. Po afrohej koha që të kthehesha në gjirin e familjes. Në një pako që ti kishe dërguar ishte një kostum krejt i ri. Doje që unë të kthehesha si një dhëndër. Në xhepin e xhakës një fotografi të një fëmije që nuk ishte më shumë se një vjeç. Nga pas saj një shënim: ”Po të dërgoj fotografinë e Orës që sa herë të të marrë malli ta puthësh e përqafosh”. Ishte fotografia e mbesës time të bukur. Kur e pashë, për herë të parë, më rrodhën disa pika lot nga sytë.

Erdhi, më në fund, dita që do të kthehesha në gjirin e familjes. Isha shumë larg qytetit të

lindjes. Nuk mundesha të kthehesha brenda ditës atje. Ku të shkoja? Direkt nga skëtera erdha tek ty. Në hyrje të shtëpisë pashë të nderuarin doktor Kërçikun, në shtëpinë e të cilit banonte ime motër, që zbriste shkallët së bashku me zonjën e tij të nderuar. Më vështroi me habi dhe më pyeti:

- Ku shkoni?

- Te motra, Drita – iu përgjigja.

Një shkëndijë shkrepri në sytë e doktorit

- Drita, Drita. – thërriti dhe u kthye mbrapa – sihariq, sihariq.

Ti dole nga dhoma e habitur dhe më vështrove. Fillimisht nuk më njohe.

Kishim mbi pesë vjet pa u parë. Por kur më pe veshur me kostumin që më kishe dërguar, lëshove një klithmë dhe më rrëmbeve në krahët e tu duke derdhur lot të nxehtë. Edhe mua më shpëtuan lotët. Atë çast nuk do ta harroj kurrë deri sa të mbyll sytë.

Po si munde t'i bëje gjithë këto për një vëlla rebel që ishte ngritur kundra sistemit në të cilin jetohej? Sepse në krah kishe një bashkëshort ideal, një luftëtar të vërtetë të lirisë që kurrë nuk i braktisi parimet fisnike për një Shqipëri demokratike. Ishte pikërisht ky fisnik i rrallë që, megjithë shtrëngesat e kohës së errët, gjente rrugët e duhura për të jetuar pa u përlyer nga intrigat e pështira të kohës. Ai i përkiste atyre burrave që nuk të ndërhyri kurrë në marrëdhëniet e tua familjare, sido që të ishin ato dhe që nuk druhehesh të vinte në familjen tonë në një kohë kur atë sistemi e kishte mbuluar me njolla të errëta

Por ti vuaje, e dashur motër. Vuaje ti, por vuanim edhe ne, pasi ishim pikërisht ne shkaku i vuajtjeve të tua. Ti asnjëherë nuk e shfaqe këtë hidhërim. Duhesh të kalonin

Nga Reshat KRIPA

dyzet vjet, deri sa të vinte viti 1986 kur shteti shqiptar do të kujtohesh të të jepte titullin “Artiste e Merituar”. Megjithatë unë i falënderoj ata që u bënë shkak që ti të merrje atë titull. Nuk e di se kush janë por, sidoqoftë, i falënderoj. Falënderoj gjithashtu Shoqatën “Ismail Qemali” për titullin me të njejtin emër që të akordoi në vitin 1996, Presidentin Mejdani për titullin “Mjeshtre e Madhe e Punës”, Presidentin Topi për titullin “Nderi i Kombit” dhe bashkinë e Vlorës për titullin “Nderi i Qytetit”. Një falënderim të veçantë i drejtoj Bordit Drejtues të Institutit Amerikan të Biografive për zgjedhjen e s'ime motre ndërmjet 500 personaliteteve më në zë të botës. Thellësisht faleminderit të gjithëve!

Ti motër, megjithë fatkeqësitë që të ranë për sipër vitet e fundit, nuk u theve asnjë herë. Kishe një ëndërr. Doje t'i jepje fund jetës në skenë dhe ashtu ndodhi. Ti i dhe fund duke interpretuar “Përtjetësisht dashuria”, një pjesë e regjizorit të njohur Mihal Luarasi. Ishte drama e fundit që interpretove, vetëm disa muaj para se të shuhesh jeta jote.

Ti ike motër, ike nëpërmjet duartrokitjeve. Në homazhet e tua morën pjesë gjithë qytetarët e vendit tënd, pa marrë parasysh nëse ishin të djathtë apo të majtë. Morën pjesë funksionarë të atyre që, deri më dje, ishin në krye të shtetit, por morën pjesë gjithashtu edhe të atyre që sot janë në pushtet. Kjo sepse ti u përkisje të gjithëve. Sepse ti ëndërrroje për një Shqipëri me të vërtetë demokratike ku njeriu të ishte mik me njeriun. A do të bëhet ndonjë herë Shqipëria e tillë? Sa do të dëshiroja! Por, a do të vijë ajo ditë? Nuk e di. Nuk jam në gjendje t'i përgjigjem kësaj pyetjeje. Kush të mundet le të përgjigjet

Mirupafshim, motra ime! Mirupafshim në botën e përjetëshme

Gjilberta Lucaj ekzekutoi mjeshtërisht në koncertin “Trio Fundacion Astor Pianzzolla

Nga Keze Kozeta Zyló

Në qytetin e famshëm botëror në Manhattan, një lagje e Nju Jorkut që s'vë kurrë gjumë në sy u dha një koncert madhështor.

Koncerti “Trio Fundacion Astor Pianzzolla” u shfaq në sallën e koncerteve në shkollën e Allen -Stevenson School.

Tri artistë të mirënjohur si Sebastian Forster, Gjilberta Lucaj dhe Galina Zhdanova ekzekutuan mjeshtërisht pjesë të ndryshme si: Calambra, Soledad, Adios Nonino, Summer, Escualo, Winter, Olivion Lunfardo, Le Gran Tango dhe Tangata. Bota e muzikës dhe e artit ka magjinë e transmetimit të emocioneve të fuqishme dhe të mesazheve pa të cilat çdo qenie njerëzore do të ishte e venitur. Të ftuar si TV Alba Life përpos kënaqësisë që ndjen në këto aktivitete tepër mbresëlënëse nuk ke se si të mos ndjehesh krenar kur në skenë shikon duke interpretuar pjesë të ndryshme nga kompozitorë botërorë luajtur mjeshtërisht nga violonçelistja plot sharm shqiptarja Gjilberta Lucaj. Bashkëpunimi i violonçelistes Lucaj me TV Alba Life ka kohë që ka filluar, por publiku i gjerë do ta kujtojë gjatë interpretimit e saj në violonçelë në koncertin klasik që u zhvillua në Manhattan dhe që hapi siparin e festimeve të 100 Vjetorit të Pavarësisë. Në programin që ishte shpërndarë rreth koncertit dhe tri artistëve të famshëm ishin venë dukshëm arritjet dhe sukseset e shkëlqyera të

violinçelistes Lucaj ku qysh në frazën e parë jepej origjina e saj shqiptare. Lucaj ka filluar të studiojë për violinçelë qysh në moshën 6 vjeçe. Ndërsa kur ishte në moshën 13 vjeçe ka fituar çmimin kombëtar midis artistëve të rinj. Si rezultat i kësaj ajo ishte nxënësjë më e re e zgjedhur në orkestrën simfonike të Shkodrës ku shkuan për në Itali dhe dhanë koncert përpara Papa John Paul II-të. Për këto rezultate të shkëlqyera fitoi një bursë të plotë nga Konservatori i muzikës së Padovës. Ajo studjoi në konservatorin e muzikës SUNY College dhe gjithashtu ka marrë master si mësuese muzike në edukim në universitetin e Nju Jorkut (NYU).

Gjilberta ka dhënë koncerte në Carnegie Hall në Manhattan dhe në vitin 2006 është anëtare e orkestrës filarmonike të Nju Xhersit dhe vazhdon të japë koncerte në Carnegie Hall, Avery Fischer Hall dhe ka shkuar gjer në Korenë e Jugut. Ka dhënë leksione për Hudson Valley Piano klub për dy vjet si dhe ka luajtur për studentët që kishin klasa masteri si dhe në Yo Yo Ma.

është anëtare e grupit Monticelli Trio ku që nga viti i kaluar në tetor vazhdon të luajë në koncerte të ndryshme.

Artisti tjetër pianisti Sebastian Forester, një djale simpatik i lindur në Buenos Aires në 1975 me performancën e tij i dha shumë emocione audiencës dhe ngriti lart shpirtin e spektatorëve që e dëgjonin plot endje. Forester është një pianist ndërkombëtar dhe koncertet e tij janë rekorduar në orkestrat

Delaware, Stuttgrt, Holland, Berlin, Budapest, Linz Brucker, Buenos Aires, Radio State Ukraine.

Ka rekorduar 9 albume muzikore etj.

Një artiste suksesshme ishte dhe dhe Galina Zhdanova me origjinë ruse e cila ka filluar të studiojë në violinë në moshën 5 vjeçe. Në moshën 15 vjeçe fitoi çmimin e parë ndër-kombëtar në Tokio, Japoni. Ajo ka kryer studimet në konservatorin e St.Peterburg dhe ka dhënë koncerte në Carnegie Hall, në Madison Square Garden, The Boardwalk Theater në Atlantic City, the Izod Arena dhe ka bërë prezantim në Good morning America.

Pas koncertit madhështor Gjilberta i tha TV Alba Life se ishte shumë e lumtur për koncertin dhe shpresoj t'ju kem bërë krenare si shqiptare. Artistja shqiptare prezantoi dhe bashkëshorten e kompozitorit të tangove në botë Jose Bragato, zonjën Laura e cila vlerësoi lart artisten shqiptare.

Ajo kishte udhëtuar që nga Argjentina për të ardhur dhe dëgjuar direkt koncertin të realizuar mjeshtërisht nga Trio Fundacion. Ndërkohë në krah të saj u afruan pianisti i shquar argjentinas Sebastian Forster dhe violinistja e mirënjohur ruse Galina Zhdanova ku shprehnin dashurinë dhe mirënjohjen e pakufishme për publikun që ishin pothuajse nga të gjitha vendet e botës dhe që i ndërpriste herë pas here nga duartrokitjet e stuhishme. Muzika shpreh atë që nuk mund

Gjilberta Lucaj gjatë koncertit

ta thotë me fjalë, por është e pamundur të qëndrojë në qetësi... thotë shkrimtari botëror Victor Hygo.

Artistja shqiptare me delikatesën dhe qetësinë e saj e shprehu gjithçka nëpërmjet luajtjes në violinçelë ku krahët e bardhë të saj si të mjelmave fluturonin mbi violinçelë

Fallsifikimi i historise kombetare

Shkruan: Prof. dr.Vebi Xhemaili

Me rastin e 100 vjetorit të Kryengritje së Dibrës, historianët maqedonas po falsifikojnë historinë tonë kombëtare, me tentativë për vetësimi. Ndërsa shqiptarët në Maqedoni, Kosovë dhe Shqipëri, nuk kanë kohë të merren dhe ta mbrojnë të vërtetën e kësaj ngjarje të madhe historike. Sot shtrohet pyetja; Kush e falsifikon historinë tonë më shumë se vet ne shqiptarët. Në strugë para disa ditëve kanë ngritur një pllakë përkujtimore me këtë mbishkrim “ Shqiptarët para 100 vjetësh kanë marrë pjesë në kryengritjen maqedono-shqiptare kundër okupatorit serb”. Shkruan shtypi i ditës. Me këtë shtrohet pyetja, pse ka nevojë që shqiptarët ta falsifikojmë historinë tyre kombëtare dhe ti shërbejmë politikës ditore, kur dihet se ajo kryengritje e bërë para 100 viteve, është

pastër shqiptare dhe ka filluar në Dibër dhe kur nuk ka pasur pjesëmarrës maqedonas. Siç dihet në vitin 1913, në këto troje nuk ka pasur as shtet të Maqedonisë, por vetëm teritorë të Shqipërisë lindore.

Kryengritja e Dibrës po tentohet të shtrembërohet edhe nga pala maqedonase. Si rrjedhojë është hapur edhe një konferencë tjetër me historianë të afërt me partinë në pushtet të organizuar në Shkup. Ndërsa qeveritë dhe institucionet shqiptare fare nuk e panë të arsyeshme për të mbrojtur të vërtetën e Lëvizjes Kombëtare Shqiptare dhe luftën e tyre për çlirim e bashkim me shtetin amë, Pasi Kryengritja e Shtatorit ishte pastër shqiptare dhe e organizuar mirë nga vetë kreu shtetit shqiptar në krye me Ismail Qemalin, Mehmet Derrallën, të cilët vendosën të përkrahin këtë kryengritje në mënyrë interne.

Në terren Kryengritjen e Shtatorit e organizuan: Elez Isufi nga Luznia e Dibrës së Poshtme, vëllezërit Kaloshi dhe Dema, Sefedin Pustina, Isa Boletini, Hasan Prishtina, i cili posa ishte kthyer nga burgu i Beogradit, Halim Derralla, me të vëllamë. Kryengritjen e ka ndihmuar shumë materialisht edhe Aqif Pashë Elbasani. Kryengritësit shqiptarë depërtuan së pari nga Qafë-Thana për Strugë, Ohër, Resnjë. Pastaj nga Dibra e Gostivari, Prizreni dhe Dukagjini, kurse kryengritja u përhap me të shpejtë në drejtim të Gjakovës. Forcat kryengritëse arrinin numrin rreth 12 000 vetë. Depërtimi, sidomos nga Dibra, ishte i fuqishëm dhe i përgatitur mjaft mirë nga dibranët, të cilët më 22-23 shtator 1913, çliruan Dibrën, ku u hoq flamuri serb dhe u ngrit flamuri shqiptar

dhe u emërua Qeveria Shqiptare në krye me Sefedin Pustinën. Ushtria dhe policia serbe u detyruan të tërhiqeshin nga Struga, Ohri, Tetova e Gostivari, për në Shkup.

Është e pafalshme që politika bullgare tenton të falsifikoj këtë kryengritje të pastër shqiptare dhe ta pagëzojë si kryengritje me karakter lokal sipas arshinit të tyre, (vetëm në Dibër dhe Ohër). Për qëllime politike historiografia bullgare nuk përmend qytete tjera shqiptare që morën pjesë aktive në këtë kryengritje nga Dibra deri në Shkup: si Tetova, Gostivari, Kërçova, Struga dhe shumë qytet tjera shqiptarë të Maqedonisë së sotme. Më së miri këtë kryengritje e pasqyron shtypi i kohës i cili ka njoftuar opinionin demokratik: se Kryengritja e vitit 1913, për shkak të përmasave të një fronti të gjerë që kishte përfshirë Shqipërinë Verilindore me Kosovë deri në Shkup, Kumanovë e Tetovë, pastaj nga Dibra, Struga deri në Ohër e Manastir. Prandaj u quajt nga shtypi progresiv i kohës si Lufta e Tretë Ballkanike, midis Shqiptarëve dhe Serbëve. Pra siç shihet këtë kryengritje pastër shqiptare, të tjerët tentojnë të na falsifikojnë. Ndërsa institucionet shqiptare në Tiranë dhe Prishtinë fare nuk e panë të udhës të dalin në mbrojtje ndaj këtyre tendencave për shtrembërimin e historisë tonë.

Këto ditë shqiptarët e shitën historinë e tyre, ku lejuan që me himnin shqiptar dhe flamurin e valëvitur, një grup banorësh nga fshatrat e Strugës, Teferiç dhe Radolishtë në mënyrë solemne kanë zbuluar pllakën përkujtimore në nder të ushtarëve shqiptarë të cilët para 100 vjetësh kanë marrë pjesë në Kryengritjen Maqedono-Shqiptare kundër okupatorit serb. Sot shtrohet pyetja ku ka pasur Kryengritje Maqedono-Shqiptare dhe kurrë..., pse shqiptarët e shesin historinë e tyre kombëtare..., dhe në dëm të kujt shkon ky falsifikim i historisë, kur këtë vit mbushen 100 vjet të zhvillimit të saj.

Sot shtrohet pyetja nga vetë shqiptarët, pse ne nuk jemi në nivel të detyrës shkencore për të mbrojtur të vërtetën historike. Pse ne sot kësaj dite duhet ti shërbejmë dikujt për avancime politike apo për interesa të ngushta karrieriste dhe lejojmë që të tjerët të na qepin historinë tonë kombëtare sipas arshinit të tyre. Ndërsa institucionet shqiptare në Shqipëri e Kosovë heshtin, fare nuk e shënojnë këtë Kryengritje të madhe ku u dogjën më se 180 fshatra nga Shkupi e deri në Ohër. Ndërsa Gostivari, Kërçova, Krusheva me fshatrat e tyre deri në Ohër, pati një terror të paparë nga ushtria dhe çetnikët serb. Ndërsa Dibra nga 18 mijë banorë që kishte deri në këtë kohë ngeli vetëm me 2000 banorë. Me këtë rast ushtria serbe dogji edhe shumë fshatra shqiptare në krahinën e Gollobordës, që murrën pjesë në kryengritjen shqiptare të Dibrës.

Në tekstet e Historisë kombëtare e në veçanti në ato të Maqedonisë veç mangësive të tjera, mungon edhe paraqitja e rezistencës luftarake shqiptare përkundër copëtimit të teritorëve e popullsisë shqiptare nga Konferenca e Ambasadorëve në Londër, si edhe përkundër pushtuesve të huaj dhe masakrave të tyre barbare gjatë vitit 1913. Ajo ishte ndërhyrje e pashembullt në punët e brendshme të shtetit të ri, me qëllim shkatërrimin e shtetit të posakrijuar shqiptar.

Udhëheqësit e kryengritjes antiserbe në shtator-tetor 1913 e dinin mirë se bashkimi i teritorëve shqiptarë në një shtet kombëtar ishte një e drejtë e patjetërsueshme, të cilën e gëzonin të gjithë popujt e Ballkanit dhe të Evropës. Rrjedhimisht, nuk kishin pse të mos e kërkonte dhe pse të mos ta gëzonte edhe kombi shqiptar.

Sipas të dhënave statistikore që jep Komisioni Ballkanik, shpërnguljet e dhunshme të shqiptarëve nga trojet e tyre janë alarmante. Vetëm për në Selanik u shpërngulën 135.000 vetë. Për në Shqipëri

e Turqi edhe më shumë. U shkretuan nga Shkupi deri në Strugë e Ohër më se 180 fshatra, me 10.934 shtëpi. Për këtë terror kundrejt shqiptarëve shkruan edhe profesori maqedonas, Prof. dr. Petar Stojanov në librin e tij të botuar në Shkup, (Makedonija v vremeto na Balkanskite i Prvata Svetska vojna Shkup 1969, f.186-187).

Me gjithë pësimet, Kryengritja e vitit 1913 bëri me dije se, të gjitha ato qytete e fshatra të përfshira në flakën e luftës dhe dhjetëfish më tepër teritorë të mbetura në prapavijë, ishin tokë historike dhe etnike shqiptare. Dëshën apo nuk dëshën pushtuesit serbë, çështja shqiptare pas kryengritjes së vitit 1913 u bë edhe më tepër çështje ndërkombëtare. Pra, udhëheqësit dhe kryengritësit shqiptarë në shtator dhe tetor të vitit 1913 bënë një akt patriotik, duke shprehur një atdhedashuri të madhe për teritorët e tyre të grabitura nga Serbia e Mali i Zi, megjithëse ishte një moment jo i përshtatshëm ndërkombëtar, pasi që askush nuk e përkrahu.

Kryengritja antiserbe e viti 1913 është përpjekja e parë e organizuar kundër vendimeve absurde të Konferencës së Ambasadorëve në Londër, e cila rezultoi me krijimin e kufijve kolonialë për shqiptarët. Ajo e bëri të qartë para opinionit ndërkombëtar se kurrë nuk do të ketë qetësi derisa të mos bashkohen gjymtyrët e shpëputura nga trupi i Shqipërisë Etnike. Edhe unë pyes pse ka nevojë ne shqiptarët ta falsifikojmë historinë tonë kombëtare dhe ti shërbejmë politikës ditore, kur dihet se ajo kryengritje është pastër shqiptare dhe ka filluar në Dibër dhe kur nuk ka pasur pjesëmarrës të ashtuquajtur maqedonas, por vetëm disa bullgar, që vrapuan për interesa të Bullgarisë së Madhe, Në vitin 1913, në këto troje tona nuk ka pasur Maqedoni, por vetëm Shqipërisë Lindore.

Ndërsa sipas disa historianëve shqiptarë, sot pas 100 vjetëve kanë frikë ta thonë të vërtetën shkencore, si dhe shteti i Maqedonisë assesi të pranojë të vërtetën dhe faktet historike. Ndërsa shqiptarët dhe institucionet e saj siç është Instituti për Trashëgimi Kulturor të Shqiptarëve në Shkup, përkulet para kësaj politike ditore të pushtetit aktual.

Po ashtu me këtë rast e hedhim poshtë edhe tezën e politikës bullgare se kjo Kryengritje ka pasur karakter lokal, që fare ska të bëjë me të vërtetën e kësaj kryengritje më të madhe shqiptare në trevat lindore të Shqipërisë gjatë vitit 1913.

Sot shtrohet pyetja kjo luftë heroike kësaj pjese të Shqipërisë dhe shqiptarëve pse lihet në heshtje. Pse vallë Institucionet shqiptare gjuhëzohen para propagandës sllave dhe heshtin për këtë rezistencë dhe këto sakrifica që bënë shqiptarët në këtë pjesë të Shqipërisë për çlirim nga regjimi serb, e cila posa ishte pushtuar nga ushtria e saj në fund të vitit 1912-1913.

NJOFTIM I RËNDËSISHËM I EDITORIT TE DIELLIT

Redaksia e Gazetës Dielli paralajmëron të gjithë abonentët që nuk e kanë paguar Gazetën dhe ata që e kanë marrë falas, nëse nuk e sjellin pagesën deri më 15 Dhjetor, do t'u ndërpritet dërgimi i gazetës.

Ju kujtojmë se për një vit (ne SHBA) Gazeta kushton \$60.00, ndërsa së bashku me anëtarësinë në Vatër, \$100.00, ne Europe \$100.00.

Po ashtu arketari kujtoj degët e Vatrës që të verifikojnë pagesat e anëtarëve të tyre. Redaksia nuk mund të dërgojë gazetën pa u bërë më parë pagesa.

Check ose Money Order dërgohen në adresën e Vatrës:

Vatra
2437 Southern BLVD
Bronx, NY, 10458

ME KOHE LOKALE

RTK
TVSH
Vizion Plus
Klan Shqiperia
Klan Kosova
Aib-TV- NY
News 24
KTV
ABC News
ALSAT
KOHA TV
TV BOIN
TV Teuta
TV Era

Supersonic TV
FOLK +
ARB-TV - boston
ACTV - Michigan
MKTV-2
Arten Kanal
Aib Plus
Tring Shqip
Tring Tring
Tring Sport News
Tring World
Tring Planet
TV Rozafa

LIVE

RTK
TVSH
Vizion Plus
Klan Shqiperia
Klan Kosova
News 24
KTV
ALSAT
KohaTV
ABC News
Supersonic TV
Folk +
Tring Shqip

Tring Tring
Tring Sport News
Tring World
Tring Planet
TV KULTURA SHQIPTARE
BBF
Tirana TV
TV ERA

*Gjithashu të gjitha DVD projektet më të reja të 2010 vetëm në TVALB

PLATFORMA HD

Urime Festat e Fundvitit

Nga 1 Nëntor 2010, TVALB lëshoi Platformën HD

- Boksi High Definition me HDMI
- Ndrimi i kanaleve brenda ni sekondi
- Catch-up siguron ruajtjen e programve të gjithë kanaleve gjër në 7ditë
- Kualitet i kristalizuar

TVALB është pakaja më e madhe dhe më profesionale që mbulon mbi 90% te komunitetit shqiptar në Amerikë dhe Kanada.

Bashkohuni edhe ju...

TVALB
2320 Arthur ave
Bronx NY 10458

718-213-4282
877 44 TVALB
www.TVALB.com

Saga e jetës së Shahin Prethit

BESA ka lindur bashkë me shqiptarin -E DREJTA pret të vihet në vendin e duhur në histori...

Nga Arif Mata

Me moralin se e vërtëta në vite nuk plaket dhe as tjetërsohet, por vetëm merr vlerë si gur i historisë, vendosa të bëj publike jetën plot sakrificë të Shahin Hazis Prethit nga Luznia me fjalën e shkruar të të birit Lazim Shahin Prethi të vitit 1993.

Pak fjalë për dajat e panjohur

Qysh mbi 55 vjetë më parë mësova se diçka mungonte në jetën time dhe jo vetëm timen. Ishim 8 fëmijë vëllezër e motra, sot krejt në thyerjen e jetës. Kisha parë me raste nanën time të qantë herë herë dhe me zë të ulët, por duke na u fshehur neve. Po kështu kisha dëgjuar edhe nanën e madhe, burrneshë me emër prej toke me shumë gurë që i bërtiste: “Budallë, ç'bën kështu, ato nuk kanë vdekur, janë gjallë”. E nana me një fije shprese në fytyrë ia kthente: “po, tibe majr e ke”. Po se ku janë dhe pse “si kemi” do merrte edhe pak kohë të qartësohej. Kur shkonim me nanën tek dajat në kodër të Koxhe (Lishan i Poshtëm) me raste, shihja se njëra nga tri shpijat e kodrës, më e epërmja me një dardhë të moçme në kurt ishte kthyer në rrënojë. Vetëm një pjesë e ngjitur me atë të dajës Qerim prej gurësh të murrëm ishte ahur për dhinë e tij. Pjesa e njerëzve s'ishte më. Si kish qenë?

Mixha Fiqiri i kujtonte me mall do shaka të asaj shtëpie njëherë dhe Shahinin e plagosur të ndarë me çarçaf të bardhë në një anë të votrës në odën e burrave njëherë tjetër.

Daxhavajcat, Xhekja dhe Xheleshja na jepnin një dashuri si për hatër. Më i vjetri dajë Qerimi rrinte si i stepur. Të tjerët më të rinj nuk hapeshin por na jepnin dashuri dajash. Kush fëmijë shqiptarësh nuk e njeh aromën e dashurisë të dajave shqiptarë?

Pastaj morëm kuptimin e asaj që kishte ndodhur, por si në mjegull akoma bëma e tyre. Perdja e zezë e dajave ra mbi ne derisa kishte filluar rënia e jetës e nana që plakur. Kjo perde u ba e pakalushme ngase ishim dhe fëmijë të një familje të pasur fshati. Më vjen mirë që disa si në këtë perde kishin mundur t'a çjerrin me ndonjë ndihmë por pa punë të ulta. Ne s'patëm miq brenda klasës komuniste që udhëhiqte.

Tek ndonjë i afërm në Luzni më ishte thanë: “Mos u mërzitni se ke pasur një gjysh të veçantë e një dajë të zgjuar e të shkathët, bjond”. Me këtë botim shlyej edhe një detyrim babe që më kish thënë se puna e Shahinit është punë burrnë e një ditë kjo e vërtetë do të pranohet nga të gjithë. Po gjyshja? Nana e Mexhit Prethit që bashkë me nanën e Limanit dhe të tjera zunë vendin e

: Emigrantë shqiptarë në Belgjikë. I dyti nga e djathta në këmbë është Shahin Prethi. Në të djathtë të tij është Muharrem Bajraktari dhe në djathtë të Muharremi është ish-koloneli Fiqiri Dine

saj e Xhemali, Rremi, Mexhiti, Rifati, Luti, Besimi dhe jo vetëm këta vendin e dajave në jetën tonë na thontë: “Nana e juaj i ka ngjarë nanës së vet, Xhemile Ruçit, ka qenë shpirt njeriu, e urtë e shumë punëtore”. Po tezja Bie që është e sertë? “Ajo thoshte i ka ngjarë gjyshes së vet Fazile Xhecit, nanës së Shahinit, ka qenë si burrë ajo”.

E një komshi nuk harronte të më kujtonte shpesh kur më shihte duke shkuar në shkollë nëse kisha marrë ndonjë letër prej Belgjike a Nju Jorku prej atyne me rombe blu- kuq anash zarfit. I thoja jo edhe pse nga ndonjë të rrallë që merrnim kishim vërejtur se ishte e hapur “rrugës” e krejt të shkurtëra pa mundur të na shkarkonin mallin e shpirtit. Dhe ne, në ato përgjigjet e rralla të diktuar nga baba apo mixha Beqir iu tregonim shëndetin, mallin e dëshirën tonë krejt në një faqe fletorje shkrimi. Mirë se ne kishim frikë e shkruanim shkurt, po ato të Amerikës së madhe pse? “Për të na mbrojtur neve” – thoshte baba.

E tani kush qenë dajat tonë në të vërtetë? Lazim Prethi me kërkesën time shkruan e na tregon jetën e të atit.

Jeta e Shahin Prethit sipas Lazimit

Shahin Prethi u lind në Prefekturën e Dibrës, në rrethin e Peshkopisë, krahinën e Luznisë (Lishan). Shahin Prethi ishte i lindur më 1907, kohë kur Shqipëria jonë ishte nën sundimin e pushtuesit pesëshekullor, Perandorisë Osmane. Ai e përjetoi çastin e pavarësisë, edhe pse ishte në moshën e fëmirisë. Shahini pati fat që koha e takoi me burra të njohur, trima, me udhëheqës të shquar atdhetarë, që luftuan në mbrotje të tërësisë së tokave shqiptare, duke u bërë përmirë të pakalueshme të territoreve shqiptare, të lakmuara nga serbët, grekët, bullgarët e austro-hungarezët...

Shahin Prethi u mbryjt me ide e ndjenja që i shfaqti qysh në kohën e rinisë me punë gjithnjë me burra të njohur e patriotë të shquar për të mirën e kombit e për popullin shqiptar.

Fisi Prethi është një nga fiset e njohura në Luzni e në prefekturën e Dibrës. Hazis Prethi baba i Shahinit kish edhe vëllezër të tjerë: Hasanin, Abazin, Limanin dhe Ahmetin. Që të pestë ishin nipat e Lam Dacit nga Zogjeji në Grykë të Vogël rrethi i Homeshtit. Lam Daci në një luftë që bani kundra një njësie të ushtrisë turke në fund të shekullit XIX thirri për ndihmë pesë nipat e vet, të cilët i shkuan menjëherë. Lami me vëllain e vet Sulën, Mahmud Daci me nipat e vet bani një luftë e qendresë historike. Në vendin tonë si kujtim për këtë luftë këndohet kanga:

Kulla e Lam Dacit dridhet brenda

Lufton Lami me shtatë zemra,

Lufton Lami me luznakë,

Ato pushkën e kanë zanat.

Hazis Prethi ishte djali i Ali Prethit e nip i Jusuf Murrës (Lishan i Epërm). Jusufi luftoi me ushtrinë turke në Cenok në rrethin e Dibrës. Në frontin e luftës i pari i Murrë që drejtonte betejën dhe ishte i parë në Luzni për gjatë të thirr bashkëluftëtarit Sel Prethi, thotë kanga:

Or Sel Prethi ku te kam

Qendro Murrë se ktu jam,

Shtatë a tetë vra i kam.

Shahin Prethi ishte i njohur si besnik, trim e guximtar i shquar në krahinën e vet. I cilësuar u muar e u njoh me burra që punonin për liri, komb e që njifeshin në krejt Shqipërinë.

Disa nga ato që Shahini shpenzoi gjithë jetën bashkë ishin Fuat Dine, Fiqiri Dine, Dulke Begu, Sabri Kadriu, Shaqir Dema, Dine Dema, Hysni Dema, Ismail Dema, Dine

Hoxhe, Taf Kaziu e tjerë. Këto burra ishin të gjithë dibranë por dhe nga vende të tjera si Muharrem Bajraktari prej Lume. Shahini respektohej prej krejt atyne për burrnë, trimni e besnikëri të singertë. Shahin Prethi ishte fshatar i nderuar bujk e në punë të tij, i respektuar nga të gjithë rrethi i tij shoqnor e fis. Në moshën e rinisë në vitin 1927 ishte në shërbim të Qeverisë Shqiptare ku qëndroi tri vjetë në uniformë në Gjirokastër, Vlorë, Korçë, Sarandë e tjerë.

Duke qenë se ishte i vetëm bani lutje e u lirua nga detyra ushtarake. U kthye në shtëpi në jetën civile në pronën e vet. Në vitin 1930 Shahini ish babë i tre fëmijëve, kish bashkshorten edhe nanën. Deri në 1939 u prekupue me punët e veta në bujqësi.

Kur këmisha e zezë fashiste shkeli e okupo vendin tonë të dashtun Shahini si shumë e shumë patriotë shqiptarë mori pjesë në grupe anti-fashiste. Ai zgjodhi të besojë në anti-fashizmin e nacionalistëve. Në vitin 1940 e thirri Fuat bej Maqellara për të qenë afër tij e familjes së vet si një nga më të besuarit e tij e njohur shumë kohë më parë. Shahini duke pasur besim në ndershmërinë dhe kakarakterin shumë të naltë e të çmuar të bejlejrëve të Maqellarës bëhet mik i ngushtë i familjes Dine. Kur italianët dogjën shtëpitë e Fiqiri bej Dines Shahini ishte një nga më të afërmit për ndihmë për familjen e tij. Kur nacionalistët u ndeshën me komunistët në qytetin e Dibrës e Peshkopi Shahini qe shumë aktiv. Në shtator të 1944-ës në përballjen luftarake midis fuqive partizane që sulmuan Peshkopinë dhe forcave nacionaliste vritet Ahmet Cami nga komunistët e plagoset Shahini nga nacionalistët. Fuat Begu e shoqëron Shahinin deri në shtëpinë e vet dhe ndjek kurimin e tij. Për muaj me rradhë mjeku praktik i tij bëhet miku i vet Rexhep Gjini.

Forcat partizane ndihmoheshin nga një pjesë

e popullit si dhe serbët, bullgarët, rumunët, grekët e nga aleatët e mëdhenj. Nacionalistët mbështeteshin nga populli, e Dilaver Dine me zotësinë e vet ushtarake e civile organizon e komandon batalionin Drini. Partizanët ja arritën me qenë më të organizuar e nga muaji nëntor – dhjetor 1944 i mundën forcat nacionaliste dhe okupuan Shqipërinë. Një pjesë e nacionalistëve u vranë dhe një pjesë u larguan nga vendi, ndërsa një pjesë tjetër mbetën në male e në shtëpi si ilegalë. Shahini mbetet në shtëpi e megjithëse ishte i plagosur e i pamundun me çdo mundësi e sakrificë u erdhi në ndihmë nacionalistëve demokratë.

Në fund të nëntorit 1944 në shtëpinë tonë erdhën Sabri Kadriu e Fadil Izeti miq të Shahinit që i mbajti me bujari e respekt si është sedra e zakoni i shqiptarit, deri më 15 të fruirit 1945. Me burri e besë Shahini i mbronte nga çdo rrezik por kish vu në dijeni edhe ata që besonte për ta lajmëruar për ndonjë kontroll që mund të vinte nga qeveria.

Kushëriri ynë Rrahman Prethi e lajmëroi Shahinin që do të vijë një komapni me kërkue për Sabri Begun. Me që ishte dimër shumë i vështirë Shahini e mbajti brenda Sabriun por duke ba shumë kujdes. Në atë datë që ishim lajmëruar arriti ushtria për kontroll në orën 12 të natës dhe rrethuan mëhallën tonë. Me Sabriun e Fadilin tek ne tani ishte shtuar dhe Izer Grezhdani. Në kontrollin që bënë gjetën një ushtar të larguar nga rrjeshtat partizane si i thonim atëherë të fshehur në shtëpinë e dajës së vet Osman Murati. Pas kësaj Rrahmani besnik i babës mendoj si te vetmen mundësi për të shpëtuar Shahinin e Sabriun të bindë komisarën e shtabit që ta sillte për të bujtun në shtëpinë tonë pasi ku ishte shtabi i partizanve nuk bahej kontroll. Komandant ishte Petrit Dume, një nga më të fuqishmit e komunizmit t'asaj kohe. Këto i vumë në odën e miqve e ilegalët i fshehëm në një odë të veçantë. Shahini me ekperiencë të veçantë e bindi komunistin e shquar se ai ishte dashamirës i partizanëve. Mbas tre ditësh, Shahini bashkë me kushërijntë e vet shtroi një darkë për të gjithë njëherë dhe vuri disa nga njerëzit e tij me të afërt e të armatosur të ruanin kësaj gostie. Në të njëjtën kohë më urdhëroi mua (Lazimin) që Sabriun me shokë ta nxirrja nga shtëpia e të nesërmen t'i largoja nga Luznia në një vend tjetër. Unë bana sikur baba më urdhënoi. Shtabi i forcave të ndjekjes qëndroi në shtëpinë tonë 27 ditë. Shahini e ktheu shtëpinë kështu në front lufte.

Në fundin e marsit 1945 Fiqiri Dine e Llan Destani të arratisur erdhën tek Sul Ruci për me u strehë. Sula e Shahini ishin miq shumë të dashtun e të besueshëm. Sula kërkoi ndihmë nga Shahini se Fiqiriu është shumë i rëndësishëm e duhet me e mbajtur me shumë kujdes se unë vetëm nuk kam mundësi e të dy bashkë mundemi. Shahini u dakordua dhe e mori Fiqiriun në shtëpinë e vet. Fiqiri i thotë Shahnit se don të takohet me Dilaver Dinen që është me Dalip Cilen tek Sadik Cila. U ba lidhja e Shahini më urdhënoi mue që të shkoj me i marrë tek Kurt Cila në Topojan. Shkova i mora, kështu që Fiqiri u bashkue me Dilaverin. Nga fundi i prillit 1945 u rikthyen në shtëpinë tonë edhe Sabriu e Fadili kështu që u bashkuan vëllezër e kushërinj që mbetën nëpër male ilegalë.

Shahinin e besonin të gjithë e ai bënte çdo gja për të ndihmë në kauzën e tyre.

Shahini kish formuar baza tek të gjithë miqtë e të besuarit e tij. Në shtëpinë tonë vinin natë e ditë njerëz për lidhje me Fiqiri Dinen edhe nga jashtë Dibrës. Me të shumtit vinin nga grupet e tjera anti-komuniste nga veriu. Këto lidhje bëheshin vetëm nëpërmjet duarve të Shahin Prethit e Sul Rucit. Sula e Shahini kishin baza të tyre Hasan Delishin, Abaz Brahimin, Qazim Cemenen, Abaz Bodinin e shumë të tjerë. Qazim Cemenja punonte në të gjitha anët duke dërguar prej Fiqirit e marrë lajme për të në kthim apo për ndonjë aksion që do merrej. Ato që rrinin me Fiqiri Dinen ishin: Dilaver Dine, Sabri Kadriu, Fadil Izeti, Hysni Dema, Dalip Cila, Ismail Dema, Rruzhdin Varvarica, Nel Çupi, Rexhep Doda (djali i Shkurte Dodës), Nijazi Tonuzi, Kadri Kallësishta, Qazim Lusha, Hazis Raska, Elmi Karasani, Halil Keta, Llan Destani. Në Luzni e rreth saj Fiqiri Dinen e grupet e tij ndihmoheshin nga: Qerim Prethi, Ali Prethi, Rrem Prethi, Rrahman Prethi, Xhemal Prethi, Nazif Ruci, Ram Huna, Nezir Brahim, Nazif Kazani, Sel Seferi, Mustaf Seferi, Xhetan Ruci, Baftë Mera (djali i Vesel Meres), Rrahman Kurti, Bajram Kurti, Mal Kazani, Selman e Sali Rexhepi, Met Xheci, Bajram Cuku, Sinan Alimani, Kurt Cila, Sadik Cila e të tjerë e të tjerë. Të gjithë ato që ndihmonin e favorizonin Fiqiri Dinen duhej të takonin më parë Shahin Prethin e Sul Rucin që dinin vendin ku ai e njerëzit e tij ishin.

Kur Grupi i Fiqiri Dines u bashku me

Dan e Sef Kaloshin

Në 1946 dolën të arratisur edhe Cen Elezi e Dan Kaloshi me vëllezër. Një pjesë e grupit të Fiqiri Dines u bashkue me Dan e Sef Kaloshin. Këto ishin Sabri Kadriu, Mithat Dine e Fadil Izeti. Pas vrasjes së Fadilit e të Ismail Demës (të dy kushërinj të Sabriut) Sabriu e Mithati u kthyen prapë tek Fiqiri me qe ai nuk ishte për veprime luftarake e dëmtuar njerëz. Kështu Shahin Prethi u ba derë e hapur për nacionalizmin e për këtë u shkatërrua me familje, shokë e miq nga diktatura e kuqe marksiste e Enver-Tito-Stalin. Kur të gjithë bazat që Shahin

Libade Mata (Prethi), e bija e Shahinit, në ditëlindjen e 13-të nipit që mban emrin e Shahinit.

Prethi e Sul Ruci kishin u zbuluan nga spi-unazhi Enverian e filloi vrasja, burgosja e persekucioni, Fiqiriu vendosi të largohej nga Shqipëria vetëm që populli të shpëtonte nga masakrat, njëherësh ai dha urdhër që asnjë aksion mos të bëhej e këtë populli dibran e din.

Në këtë kohë grupi përbëhej nga Fiqiri Dine, Dilaver Dine, Mithat Dine, Hysni Dema, Sabri Kadriu, Shahin Prethi, Dalip Cila, Lazim Prethi. U nisëm nga malet e Selishtës. Në krahinën e Homeshtit qëndruam për të gjetur ushqim për rrugëtim. Në Gjoricë pak si veçuar banonte nacionalisti trim e bujar Tahir Tola. Ata që e njihnin ishin Dilaver Dinja, Sabri Kadriu e Dalip Cila. Ramë në kontakt me atë e ai burrë me cilësi të veçanta na mbajti për 15 ditë me ushqim. Aty në pyjet e Ramnagorës takuam të fshehur nacionalist-shahin Dima i torturuar shumë randë e mezi ecte me të birin Xhevit Dema që kishte ikur nga ushtria. Tahir Tola iu bashku grupit gjithashtu.

Më 15 gusht, 1946 lamë Shqipërinë, një grup prej 13 vetash dhe më 1 shtator pasi një udhëtimi shumë të vështirë prej 17 ditësh e një ndeshje luftarake në territorin maqedonas u dorëzuam në një fshat afër Follorinës në Greqi. Pas pak orësh na dërguan në Follorinë ku qëndruam 27 ditë. Një incident për mosarmatosje i Fiqirit me përfaqësues grekë u zgjidh me ndërhyrjen angleze e pastaj na dërguan në Selanik ku qëndruam 5 ditë, prej Selanikut në Pire 6 ditë dhe më tej në ishullin e Siros ku gjetëm edhe shumë emigrantë të tjerë nga vende të ndryshme. Në Siros qëndruam 18 muaj pastaj na mblodhën në një kamp të përgjithshëm në Lavrio ku unë me Shahinin qëndruam 8 vjet.

Në 1956 unë emigrova në U.S.A. Shahini qëndroi në Greqi edhe një vit e pastaj emigroi në Belgjikë ku kish dhe emigrantë të tjerë e vazhdon miqësinë me Fiqiri Dinen e nderuar e disa dibranë të tjerë. Unë shkova dhe u martova në Belgjikë e u riktheva në U.S.A me time shoqe Marien. Kam tre djem, Ilmiun, Petritin e Hazizin. Ilmiu është i martuar e ka dy djem Shahinin 4 vjeç e Rianin 1 vjeç.

Shahini qëndroi 5 vjetë në Belgjikë dhe në vitin 1961 unë e mora në Amerikë.

Qëndruam së bashku derisa Shahini ndërroi jetë. Ai kishte bërë një jetë të vështirë, pat marrë plagë, pat kaluar dhe sëmundje të rënda, siç ishte ajo e vitit 1969. Pikërisht në atë vit, me 3 shtator, ai ndërroi jetë.

Ai nuk munda t'ia mbërrinte kohës së demokracisë së Shqipërisë për të cilën pat luftue dhe pat ëndrrue.

Lazim Prethi, në gjurmët e të atit

“Bëmë baba të të ngjaj”-është një përcaktim shumë i mocëm e me bazë shkencore gjenetike.

Por Leka ynë i Madh, la dalje edhe për të kundërtën: “Nga trëndafili-ferrë, por edhe nga ferra-trendafil”. Dhe kjo urti e çmuar e këtij thesari mençurie ka shpjegim shkencor nga e njëjta disiplinë. Shkurt, historikisht në familje të mëdha por edhe në ato të zakonshmet, kanë ndodhur të dyja. Fatmirësisht, me të birin e Shahin Prethit, Lazimin, ngjau më e mira: nga burri-burrë.

Lazim Prethi lindi në Shën-Ndreun e vitit 1925. Ai mori shkollimin bazë të kohës në Lishan të epërm, Gjoricë e Vorë të Tiranës. Edukimi i tij kishte qenë një merak i veçantë i Shahin Prethit, ai edhe vetë lexonte e shkruante pastër. Adoleshenca e tij qe përpjekja si një i ri shumë i shkathët në mbështetje të të atit për rritjen e ekonomisë familjare në një terren të vështirë për bimët e arave por mjaft të favorshme për blegtorinë e cila printe ekonominë vetjake.

Në qershorin e 1945-s ishte bërë një herë “gjqy” nga Ymer Lleshi i Zogje që komanadonte një trupë ushtarake të ndjekjes, më pat treguar Mersim Murati, më i vjetri i mëhallës së Muratëve. Shpejt pas kësaj ngjarjeje, nga një kontroll tjetër gjendet në familjen e Shahinit një dezertor partizan, një Tefik nga një fshat i Pogradecit që mbërthehet në njësinë tjetër partizane pasi mori një shpullë nga komandanti i rradhës. Në fakt Shahini e kishte gjetur të sëmure kohë më parë që i ishte shamngur një njësie ushtarake që kishte marrë për detyre goditjen e Fushë-Alies, në shelgjishten midis Muhurrit dhe Katundit të Ri dhe ishte shëndoshur në këtë familje. Shahin Prethi, përsëri nuk ishte kapur në befasi.(Vijon)

Simon Mirakaj: te perndjekurit ende shpresojne tek Shqiperia europiane

vijon nga faqja 26

Si po vijon procesi i dëshmipërblimeve të perndjekurve politik, pas 23 qershorit ?

Mirakaj : Dëshmipërblimi vazhdon e deri tani kanë marrë kestin e parë dhe të dytë të gjithë të burgosurit që janë gjallë, gjithmonë sipas vendimeve të qeverisë së mëparëshme . Ndërsa, kesti i dytë vazhdon për trashigimtarët . Në muajin qershor doli një listë me 1000 të ekzekutuar pa gjyqje, dhe pritët që të marrin kestin e parë. Kanë filluar dhe me dëshmipërblimin për internimet e periudhës 1945/54. Dhe, pritët nga Kuvendi, aprovimi i Ligjit për njohjen e vertetimeve të lëshuara nga komisioni tre palësh, në mungesë të dokumentacionit në Ministrinë e Brendshme

për Internimet e kësaj periudhe.

Atëhere së fundi :”Kur do të kemi një Shqipëri ashtu si e keni ëndërruar, ose ashtu si ju ish të përdjekurit politik sakrifikuat, luftuat, dhe u fljuat për një Shqipëri më dinjitoze, një Shqipëri me të vërtetë demokratike, Shqipëri Europiane, që t'a meritojmë të jemi një vend anëtar i Bashkimit European, të jemi të barabartë me kombet e tjerë ose disa ish vendet komuniste që janë shumë më përpura nesh ?”

Mirakaj : Shqiperia Europiane e lirë dhe demokratike, që ka qenë ëndrra e brezave të terë të atyre që vdiqën dhe dhanë jetën për

një Shqipëri të till, u pushkatuan pa gjyqje dhe u burgosën , internuan dhe u presekuat kam shpresë se shumë shpejt do të bëhet realitet. Mbasi vetë populli shqiptar është një popull vital një popull perendimorë populli dhe kombi më pro amerikan në botë, që i ka dhënë dhe po i jep Europës dhe botës personalitete të shquara për të cilët ndihemi krenarë dhe do t'a çojnë Shqipërinë dhe çështjen shqiptare më përpara. Kosova sot është e lirë dhe e pavarur, çështja shqiptare ka avancuar dhe Shqipëria është në NATO dhe aspironë të bëhet një ditë pjesë e familjes Europiane.(Intervistoi ne Tirane:Beqir SINA)

Avokati Dauti është shpallur nga gazeta

New York Law Journal/Verdict Search si fituesi i shumës më të madhe të dëmshpërblimit në një çështje gjyqësore për vitin 2012 në Shtetin e Nju-Jorkut për kategorinë e aksidenteve të ndodhura në ambiente publike/private (*premises liability accidents*), çështje të cilën ai e fitoi për një ndër klientët e tij amerikan.

DAUTI LAW FIRM, PC

45 Broadway, 30th Floor, New York, NY 10006
www.dautilaw.com

Tel: 212.566.4891

Ylber Dauti është i pari dhe i vetmi
 Avokat Shqipëtar që është anëtar i përjetshëm i

MILLION DOLLAR ADVOCATES FORUM®
 MULTI-MILLION DOLLAR ADVOCATES FORUM™
 The Top Trial Lawyers In America™

SHËRBIME JURIDIKE

- Aksidente në punë ndërtimi
- Gabime mjekësore
- Aksidente automobilistike
- Aksidente në trotuare dhe rrugë
- Aksidente në ashensor
- Keqtrajtime nga policia
- Çështje kontratash dhe biznesi

**YLBER A. DAUTI, AVOKAT I LICENSUAR NË
 AMERIKË, ANGLI* DHE SHQIPËRI*.**

*Non-practicing